

Emperyalizme ve Faşizme Karşı

DEVİRİMCİ HAREKET

Aylık Siyasi Dergi

Sayı 7 Ocak-Mart 1998

Biyarı: 200.000 TL

EMPERYALİZM HALKLARA DÜŞMANDIR!..

KAHROLSUN EMPERYALİZM. YAŞASIN EZİLEN HALKLARIN BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ..

DEVİRİMCİ HAREKET'TEN

Sol'un, kamuoyunda dikkate alınmayacak denli marjinal bir güç haline getirilmesi ve ciddi bir alternatif olmadan, ülke sathında özgürce at koşturmak; egemenlerin, her zaman rüyalarını süsleyen hesaplardan biri olmuştur.

Dünya ölçeğinde yaşanan gelişmeler, bu tür hesapları, gerçekleştirebilme heyecanı ile güçlendirirken; emperyalizm ahtapotunun, yerelliği ifade eden işbirlikçi her kohunda saldırı cesaretini artırmıştır. Gerek nesnel, gerekse öznel koşullar itibarıyla; devrimcilerin her zaman ateşin çemberinden geçmek durumunda oldukları gerçeği, yukarıdaki gerçeğe birleşince, ülkemiz devrimcilerinin işi daha da zorlu hale gelmiştir. Ancak, buradaki zorluk, aynı zamanda bir tuzak da içermektedir. Adeta, özgürleşme hedefinin olanaksızlığı kanaati ile örülmüş bir 'çıkart yol' gösterilerek, devrim ve sosyalizm ideali tarihe gömülmek isteniyor.

Bizler, durumun ciddiyetindeyiz ve hiçbir şeyi hafife almıyoruz; ama hiç kimse bizden, hiçbir gerekçe ile ideallerimizden vazgeçme esnekliğini beklemesin. Koşulların zorluğu, ödenecek bedelleri büyütüyor. O halde, bize de her yanımla büyümek düşüyor. "Makinelî tüfeklerin öldürmeye yetmediği" durumlarda (Paris Komün'ü) bile düşmanın üzerine yürütenleri anlatan tarih, bizim tarihimizdir. Ayrıca, tüm bütünlüğüne rağmen; ahtapot her ülkeye tek kolu ile uzanma zayıflığını da taşımaktadır. Bu kollar, kırılmaz değildir; yeter ki isteyelim...

Mücadelenin karmaşık ve çok yönlü yapısı içerisinde, ağırlık merkezini doğru saptama ve bunun gereklerini yerine getirebilme yeteneğine sahip bir örgütlenme; iktidarın manevralarını da boşta çıkarabilme şansına sahip olur. Bu bağlam içerisinde düşünüldüğünde; dergimizin çıkışındaki devamlılık, içerikteki zenginlik ve dağıtımdaki yaygınlık bugün için en önemli görevlerimiz arasındadır. Bu önem kavranmadığı taktirde, içinden geçmekte olduğumuz sürecin niteliğini kavramak ve kavga-nın gereklerini yerine getirmek olanaksız hale gelir.

Doğası gereği, statik özellikler taşımayan kavganın kendisi gibi, ihtiyaçları da statik değildir. Dondurulmuş yöntemlerin ve ileride kullanılmak üzere 'sandığa kaldırılmış' kişilerin, ilerleyen süreç karşısında bir daha kavga alanına dönmesi güçtür. Kaldı ki dönse dahi, kavga insanı olabilmesi, uyum göstermesi zor olacaktır.

Bilmelidir ki, bir süreçte ne denli yer alıyorsak, o ölçüde sürecin insanı sayılırız. Devrimci normlar, bize hiçbir zaman 'görevsizlik' görevi yüklemesin. Her devrimcinin, her zaman için yapacağı bir şey mutlaka vardır.

Okurlarımızın bu bilinçle hareket edeceğine ve Devrimci Hareket'e karşı sorumluluklarını yerine getireceğine inanıyoruz.

Sevgiyle kalın...

Hollanda Temsilciliği
Beresteinlaan 166 2542 KE
Den Haag- Hollanda
Tel: 0031653698256

DEVİRİMCİ HAREKET Aylık Siyasi Dergi

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Ali Dursun AĞDOĞAN
Adres: Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. No.6/1 D.4 Cağaloğlu/İST. Tel-Fax: (0212) 513 95 53

Hesap No: Ali Dursun AĞDOĞAN İş Bankası Cağaloğlu Şubesi
1095 30000 469682

DM Hesap No: Ali Dursun AĞDOĞAN İş Bankası Karaköy Şubesi 102830100-72439

Abone Yurtiçi Yıllık : 2.000.000.- TL. Abone Yurtdışı Yıllık : 80 DM.
Fiyatı : 200.000.- TL.
Baskı : Başak Matbaası

İÇİNDEKİLER

Körfez Krizinin Arka Planı ve
Ortadoğu Coğrafyasının
Barındırdığı Dinamikler
1-4

Anasol-D'nin Ekonomi Politikaları
ve Rejimin Krizi
5-7

Gerilla Devrimci Bir Mayadır
Karadeniz'de Maya Tutuyor
8-10

Sizi Birkez Daha Zindanlarınızda
Yeneceğiz
11-12

30 Mart 1972 Kızıldere
13

Sanatta Sol Yaklaşım II
14-15

Kemalizm'in Dünü ve Bugünü
16-19

Örgütsel İrade ve Örgüt-Birey
İlişkisi
20-23

Türkiye'de Ordu ve Darbeler
24-29

Mektuplar
30-32

Dergimizin çıkış periyodunu oturmamış olmamız ve yaşanan diğer aksaklıklardan dolayı okuyucularımızın içindeki gündem yazılarını değerlendirirken bunu dikkate alarak okumalarını ve anlayışla karşılamalarını bekliyoruz.
Teşekkürler.

KÖRFEZ KRİZİNİN ARKA PLANI VE ORTADOĞU COĞRAFYASININ BARINDIRDIĞI DİNAMİKLER

Sovyetler'in çöküşü öncesinde ABD, özellikle bir blok olarak emperyalist-kapitalist sistemin çıkarlarını uluslararası düzeyde koruyuculuğu görevini üstlenmişti. Blok içinde ABD'nin çıkarları öncelik taşımakla birlikte, sistem içi dengeler önemli oranda gözönüne alınmıyordu. Sovyetlerin dağılması ile bu dengeler, önemli oranda bozuldu. ABD, tek süper güç konumuna gelirken, uluslararası düzeyde de emperyalistler arası çelişkiler belirginlik kazanmaya başladı. Özellikle AB ve bir ölçüde Japonya, farklı odaklar oluşturdu. En büyük askeri güç konumundaki ABD, tüm dünyaya kendi çıkarları doğrultusundaki politikaları/uygulamaları dayattı. Libya, İran, Irak, Kuzey Kore gibi ülkelere uygulanan yaptırımlar bu politikaların görünen uç noktalarıdır. Ancak, tüm elverişli koşullara rağmen ABD, henüz istediği sonuçlara ulaşabilmiş değil.

Göründüğü kadarı ile en azından 21. Yüzyıl'ın ilk yarısında, uluslararası çelişme ve çatışmaların odağını enerji sorunu oluşturacaktır. Büyük umutlar bağlanan nükleer enerjiye karşı güvensizliğin artması, dünyadaki petrol rezervleri ile ilgili rakamların tahmin edilenin çok üzerinde çıkması gibi nedenlerle; önümüzdeki yıllarda petrole olan ilgi artarak devam edecektir. Bilindiği kadarı ile 21. Yüzyıl'da ticari olarak pazarlanabilir petrol kaynaklarının çok büyük bir bölümü, Ortadoğu ve Hazar Denizi havzalarında bulunmaktadır. Bu kaynaklar üzerinde ise; ABD, henüz istediği denetimi sağlayabilmiş değil.

Hazar havzasında petrol, uluslararası pazara sunulmakla birlikte, daha asıl taşınan hangi güzergahta yapılacağına - denetim nedeni ile- karar verilememektedir. Ortadoğu'daki en büyük petrol kaynaklarına sahip Irak'ta, Saddam'ın varlığı, ABD için ayrı bir sorun olarak durmaktadır. Körfez savaşları sırasında, sağladığı tüm uluslararası desteğe rağmen, istenilen sonuçlara ulaşamamış; sadece,

Göründüğü kadarı ile en azından 21. Yüzyıl'ın ilk yarısında, uluslararası çelişme ve çatışmaların odağını enerji sorunu oluşturacaktır. Büyük umutlar bağlanan nükleer enerjiye karşı güvensizliğin artması, dünyadaki petrol rezervleri ile ilgili rakamların tahmin edilenin çok üzerinde çıkması gibi nedenlerle; önümüzdeki yıllarda petrole olan ilgi artarak devam edecektir.

Saddam'ın daha da güçlenmesini önleyebilmişti.

Bugüne kadar ABD, Ortadoğu politikalarını İsrail ile işbirliği çerçevesinde oluşturdu. Bu işbirliğine Suudi Arabistan, Mısır ve Ürdün sınırlı oranda destek verdiler. Ortadoğu'da köklü ve kalıcı değişimler için, bu ittifak yeterli olmadı. Bu ittifaka, Ortadoğu'da yayılmacı/saldırgan politikalar izleyen Türkiye'nin de katılması zorunluydu; ve bu sağlandı. İsrail ile yapılan askeri işbirliği anlaşması, açıklananın çok ötesinde amaçlar içermektedir.

Ancak, Ortadoğu'da istediği politikaları uygulamak için, ABD'nin fazla zamanı yok. Dünyadaki dengeler hızla değişiyor Kendi iç çelişmelerine rağmen AB, giderek ABD'den bağımsız politikalar oluşturuyor. Hâlâ önemli bir askeri güç konumundaki Rusya, temel çıkar alanlarında politik ağırlığını her geçen gün daha fazla hissettiriyor. Irak'ta 7 yıldır yaşananlara karşı, dünya kamuoyunun tepkisi de hızla artıyor.

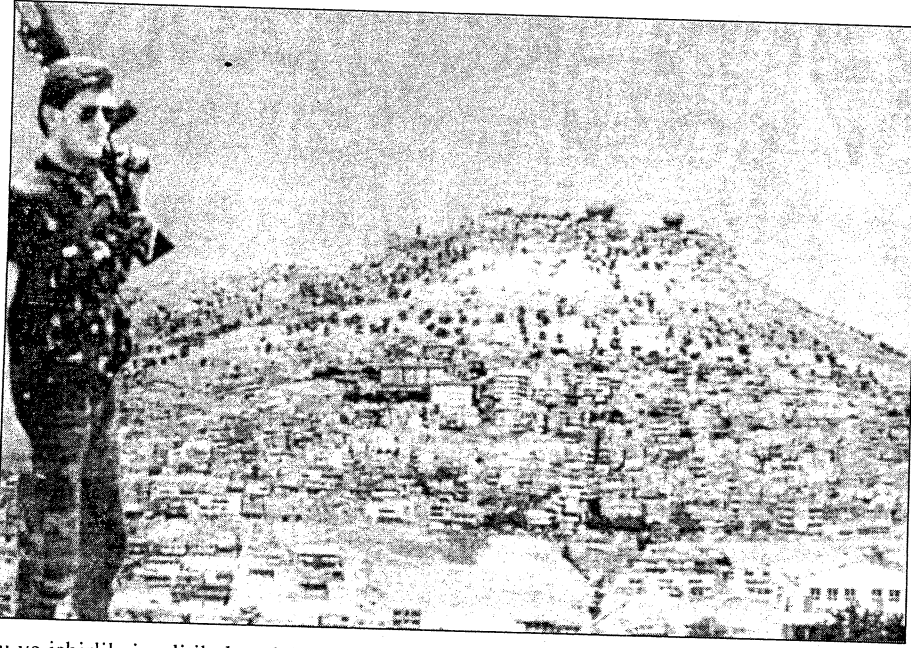
Türkiye'de ise, askeri çevrelerin, böyle bir gelişmeye uzun zamandır hazırlandıkları biliniyor. **Saddam'ı "Bağdat'ın Belediye Başkanı" yapma stratejisinin bir parçası olarak, K.İrak'ta 36. Paralelin güneyine de incek bir hareketin alt yapısı -İsrail'li uzmanların da katkısı ile- oluşturulmuş durumda. Hare-**

kâtın kalıcılığı açısından, K.İrak'ta nüfus yapısını da değiştirecek tarzda adımlar atılıyor. (Türkiye ve İsrail bu konuda dünyadaki en deneyimli ülkeler sayılır.)

Yapılacak hareket için, siyasal ve toplumsal destek sağlanmış durumda; Ecevit'in cılız muhalefeti kırılmış, CHP sessizliği tercih etmiş gibi. Bu konuda, en katı muhalefeti gerçekleştirmesi mümkün olan RP ise, kendi derdine düşmüş bulunuyor. RP'nin kapatılmasında, askerlerin neden bu kadar acele ettikleri daha iyi anlaşılıyor. Medya aracılığı ile, hareketin ne kadar gerekli olduğu topluma sürekli pompalanıyor. Kamuoyu bu doğrultuda hazırlanmış gibi görünüyor. Yeteri kadar güçlü, savaş karşıtı bir blokun varlığından ise, şu aşamada söz edilemez.

KDP FAKTÖRÜ

K.İrak'taki olası bir hareketin başarı şansı, KDP'nin tavrına büyük oranda bağlıdır. Diğer tüm Kürt grupların harekâta karşı olduğu düşünülürse, KDP'ye rağmen yapılacak bir hareketin uzun sürede başarı şansı yok. Ancak, KDP'de zaten sınırlı oranda taşıdığı ulusal-demokratik niteliklerden, tümü ile uzaklaşmış görünüyor. Önemli oranda aşiret örgütlenmesi niteliği taşıyan KDP'nin; Kürt hareketinin ulusal ve demokratik yanları belirginleşmeye başladıkça, ondan koptu-

ğu ve işbirlikçi politikaları daha ön plana çıkardığı görülüyor (yakın zamanda önce Saddam, şimdi de TC ile işbirliği). Süreçte, KDP'nin bu tavrını devam ettireceği düşünülebilir. Gelecekte de ABD ve müttefiklerinin, K.İrak'ta bir "işbirlikçi"ye ihtiyaçları olacağına göre; bu işe en uygun olan KDP'nin, bu konum ekseninde bir seyir izlemesi beklenmelidir. Siyasi tavrı değişikliği, KDP için oldukça zor bir olasılıktır.

Ancak, K.İrak'ta yaşanacak yaygın bir zora dayalı göç ve belirgin bir Türkmenleştirme politikası, KDP tabanında önemli kopuşlara neden olabilir. Bu nedenle; KDP tabanında, üst yönetimin ve uygulanan politikaların teşhirine yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir. Düşmanla açık işbirliği konularını dışarda, çatışmalardan uzak durulması tercih edilmeli ve tabanda çalışmayı olanaksız kılabilecek gereksiz kutuplaşmalara gidilmemelidir.

Gerçekte KDP bugün öylesine kaypak bir zemindedir ki, TC tarafından da güvenilmeyen -salt çıkara dayalı- bir ilişki içindedir. T.C. hesaplarını Türkmenler üzerinde yapmakta ve bir siyasi oluşum durumunda, onları öne çıkarmasının zeminini hazırlamaktadır.

Önümüzdeki sürecin, hassas dengeler üzerinde varlık gösterecek olması; G.Kürdistan'da politika yapacak güçleri, aynı zamanda bir öngörü sınavına sokacaktır. KDP ile ilişkiler, bu bağlam içerisinde düşünülmeli ve bıçak sırtında yürünek gerektiğinde gösterilmesi gereken istalığa benzer bir duruşun ihtiyaç haline geleceği bilinmelidir.

Bir yapının siyasal ve ideolojik duru-

şu, her zaman örtüşme içinde olmayabilir. KDP'nin kaypak tutumu karşısında bu gerçekliğin hesaba katılması, "dost cephenin geniş, düşman cephenin dar" tutulabilmesinin koşulunu sağlayacaktır.

EMPERYALİST SALDIRGANLIĞIN HEDEFİ EZİLENLER OLACAKTIR

İrak'ın kitle imha silahlarına sahip olduğu, gerekçesinin ardına sığınarak, Basra Körfezi'nde askeri yığınak gösterisi yapan ve suç ortağı İngiltere ile beraber saldırıya hazırlanan ABD; dünya jandarmalığının ve her şeyi kendinde hak görmenin en abartılı örneğini sergiliyor. Bilinir ki, dünyada bugüne dek nükleer silah kullanmış tek ülke ABD'dir; nükleer, biyolojik ve kimyasal silah birikiminin en fazla olduğu ülke ABD'dir; Pakistan, İsrail v.b. ülkelerde bulunan kitlesel imha silahlarına ses çıkarmayan ABD'dir; Türkiye'nin, Kürt halkına karşı her türlü kirli yöntemin yanında, kimyasal silah da kullandığını bilen ve destek veren

ABD'dir; Vietnam'da, halka zehirli bataniye dağıtma fikrinin sahibi ve uygulayıcısı ABD'dir. Ve bugün Irak'ı vurmaya hazırlanırken, kitle imha silahı kullanacak olan yine ABD'dir.

Böyle bir savaşta, Saddam'ın kirli yüzünü öne çıkarıp, ABD'nin saldırısını -dolaylı olarak da olsa- haklı gören veya gösteren yaklaşımlar bir basiretsizlik örneği sergiler. Aynı şekilde, olayı bir "it dalaşı"na indirmek de doğru değildir.

Dünya halklarının düşmanı ABD, Ortadoğu halklarını tehdit altında tutmaktadır. Ve eğer saldırırsa, yıkımın çapı, hiçbir gerekçe ile açıklanamayacak bir çerçeveye uzanacaktır. Birtakım askeri hedefler vurulsa dahi, Irak halkının fiziki varlığı gibi pek çok değeri de yıkımdan payını alacaktır.

Hattâ, söz konusu olan fiile 'savaş' demek bile, uygun düşmüyor. Çünkü, mevcut koşullar saldırının tek taraflı olacağını gösteriyor. ABD, gücünü bir kez daha gösterecek; Ortadoğu üzerindeki hakimiyetini, saldırı sonrasında projeleri ile sürdürecektir. **Petrol rafinerileri ve doğal gaz hatları ile enerjisi yüksek bir potansiyel oluşturan Ortadoğu; Balkanlar'dan Kafkasya'ya uzanan geniş bir yelpazede etkisini gösteren pek çok etmenle, nabızı sürekli hızlı atan bir coğrafya oluşturmaktadır.**

Yerel iklimin sürekli olarak, dışarıdan gelen "sıcak hava dalgaları"nın etkisi altında kalması; hiçbir olguyu, yerellekle sınırlı biçimde değerlendirmeye izin vermez. Örneğin, dini faktörler gibi, ulusal faktörlerin oynadığı rol; hiçbir zaman, 'ateşin düştüğü yeri yakması' sınırlılığında kalmamıştır.

EMPERYALİZM, HALKLARA DÜŞMANDIR

Emperyalist saldırganlığı meşru gös-

ABD'nin radyoaktif bir silah olarak görmediği ve bol miktarda kullandığı DU, Körfez Savaşı sonrasında; Kuveyt, Suudi Arabistan ve Irak'ı kapsayan bir alanda 100 binlerce insanın ve hatta harekâta katılan askerlerin üzerinde etkisini göstermiştir. Kullanıldığı yerde etkisinin yok olması için 4,4 milyar yılın geçmesi gereken seyreltilmiş uranyumu ABD, bugün Bosna'da da kullanmaktadır.

termek ve "kaçınılmazlık" kanaatini oluşturmak için, yapılan hazırlık; gerçekte teknik hazırlığın önünde gidiyor. Adeta bir silah fuarındaymış gibi, son model ürünlerin uygun bir dekor eşliğinde tanıtılması işini TV kanalları büyük bir iştahla yürütmektedir. Doğrudan veya dolaylı biçimde yürütülen çeşitli amaçlar arasında, ABD ve müttefiklerinin güçlü ve yenilmez olduğu imajının yerleştirilmesi de yer almaktadır. Diğer bir ifade ile; yapılan gösteri, ezilen halklara karşı bir gözdağı işlevi de taşımaktadır.

Bu tür süreçler, silahlanma harcamalarını artırırken, silah tekellerinin iştahını kabartmaktadır. Silahlanma alanındaki rakamların ve teknolojik gelişime bakıldığında, "YDD" eşliğinde yapılan "barış" propagandalarının sahteliği, iyice su yüzüne çıkar. Örneğin, dünyanın en büyük silah tekellerinden Lockheed Martin, son üç yıl içinde satışlarını üç kat arttırmış ve 30 milyar dolara yükseltmiştir. Aynı şekilde, DFI danışmanlık şirketi yetkilisi Brett Lambert'in yaptığı "Pratikte sınımayı bekleyen birçok silah var. Bunlardan birçoğu, Körfez Savaşı'ndan sonra üretilen sistemler. Olası bir harekâta bu yeni silahların kullanılacağına eminim" biçimindeki açıklama, savaşın ardındaki önemli bir gerçeği dile getirmektedir.

Dikkat edilirse, Irak'a yapılması planlanan saldırı gerekçelenirken; sürekli olarak, insani ölçüler öne çıkarılmaya çalışıldı. Irak'ın elindeki kimyasal silahların etki boyutundaki vahamet, kullanıldığında yaratacağı tahribat; adeta arkasına sığınılan bir "insani kalkan" olarak kullanıldı. Öyle ki, basında, Halepçe Katliamı ile ilgili boy boy fotoğraflar yayımlandı.

Evet, biyolojik ve kimyasal silahlar da nükleer silahlar gibi, etkisi doğrudan insana yönelik olan ve çok geniş bir çevreye yayılan silahlardır. Bu nedenle de ancak insanlık düşmanları tarafından kullanılabilirler. Fakat, bilinmesi gereken bir diğer gerçek de, bu konudaki sabıkaları itibarıyla ABD'nin birinci sıraya yerleşmiş olduğudur. Dünyanın en fazla kimyasal, biyolojik ve nükleer silah stokuna sahip olduğu bilinen ABD'nin, bu silahları sık sık denediği ve "gerek duyduğu dönemlerde" kullandığı da bilinmektedir. Bu konuda, eski CIA ajanı John Stockwell'in aktardıkları, eksikli de olsa, gerçeği tarif etmeye yetiyor:

"... MK-Ultra Programı. Yirmi yıl boyunca, 200'den fazla tıp fakültesi ve akıl hastanesinde yürütülen operasyon boyunca, hasta Amerikan yurttaşları üzer-

inde deneyler yapıldı. San Francisco körfezi boyunca virüs sızdıran bir mavna geçirerek bir şehri kötürüm etme tekniklerini denediler. Long Island'ın bir banliyösünde öksürük salgını başlattılar ki, tüm çocuklar öksürüğe yakalanırsa bir topluluğun ne yapacağını görsünler. Arada bünyesi zayıf birkaç çocuk öldü ama olsun. Manhattan metrosuna, baş dönmeye yol açan ampuller yerleştirdiler. İnsanlar çift görmeye başladılar. Duvarların arkasına kameralar yerleştirip, trenlerin büyük bir hızla ve ardi ardına geçtiği en kalabalık saatlerde neler olduğunu izlediler. Herkesin başı dönüyor, kimse önünü göremiyor ve birbirine çarpıp duruyordu.

Bir de ölümcül hastalıkların kullanıldığı deneyler var. Küba'yı hedef alan 7 yıllık destabilizasyon programımızda, domuzlarda ateşe yol açan domuz ateşi salgınını başlattık, amacımız ülkedeki tüm domuzları öldürmekti. Haiti'de insanlara virüsler bulaştırdık..."

Evet, işte bu fiillerin sahipleri, bir süredir dünya kamuoyu karşısında durumlarını "insanlık edebiyatı" ile kurtarmaya ça-

lışmaktadır. Ve ne yazık ki medyanın gücü, belirli ölçülerde de olsa, başarılı olmalarını mümkün kılıyor.

Aynı ABD, '91'deki Körfez savaşı'nda -sanıldığına aksine- sadece konvansiyonel silah kullanmakla kalmamış, "seyreltilmiş uranyum" (DU) silahları da kullanmıştır. Dünyada ilk kez kullanılıyor olması itibarıyla, bir çeşit deneme amacı taşıdığı da bilinmektedir.

ABD'nin radyoaktif bir silah olarak görmediği ve bol miktarda kullandığı DU, Körfez Savaşı sonrasında; Kuveyt, Suudi Arabistan ve Irak'ı kapsayan bir alanda 100 binlerce insanın ve hatta harekâta katılan askerlerin üzerinde etkisini göstermiştir. Kullanıldığı yerde etkisinin yok olması için 4,4 milyar yılın geçmesi gereken seyreltilmiş uranyumu ABD, bugün Bosna'da da kullanmaktadır.

ABD, bugün Irak'ı vurmasa da, emperyalizm varolduğu sürece insanlığa karşı politikalar üretilecek ve uygulama alanları bulacaktır.

1991'DE DE FATURA EMEKÇİ HALKA KESİLDİ

1991'deki saldırı sonrasında ABD, Irak'ı üçe bölerek çekilirken; tek gelir kaynağı olan, petrol satışını da yasaklıyordu. Dayatılan şartlara göre; Kuzey'e, ne karadan ne de havadan girilmeyecek; Güney'e ise, havadan girmek yasak olacaktı. Uygulanacak olan ambargo, BM adına faaliyet gösteren bir komisyonun, her iki ayda bir vereceği rapora bağlı olacaktı. Bugüne dek, her iki ayda bir uzatılan ambargonun ardında yatan ve çok da gizli saklı gerçekleşmeyen keyfilik; meselenin silah bulundurmaktan çok öte nedenlere dayandığını gösteriyor.

Dünyanın en önemli petrol yataklarını barındıran bölgede, tek hakim güç haline gelmenin hesaplarını yapan ABD, bunu Saddam'ın kişiliğine yönelik varolan imajla kamufle etmeye çalışmaktadır. Körfeze dolan savaş birlikleri, bombardıman uçakları ve deniz filolarının hedefi Ortadoğu halklarıdır. Böyle bir savaşın faturası yine emekçi halklara kesilecektir. **Bugün Irak'ta 1991'e oranla on kat artan ölümlerin, salgın hastalıkların, açlık ve sefaletin müsebbibi emperyalizmdir.**

Benzer bir sonucu tekrar edeceği ve tüm bölge halklarını kapsayacak şekilde, dalga dalga yayılacağı bilindiği halde; savaş tamtamları çalmak ve ABD'ye -hangi türde olursa olsun- destek sunmak, ancak halklara düşmanlık ve emperyalizme uşaklıkla açıklanabilir. **ABD'nin bol yıldızlı bay-**

rağı karşısında secdeye duranlar, ona ancak uşaklık edebilirler. İncirlik üssünü kullanırmama inisiyatifleri varmış gibi yapılan manevralar; kendilerinin de inmadığını gösterir bir koflukta/samimiyetsizlikte cereyan etmektedir.

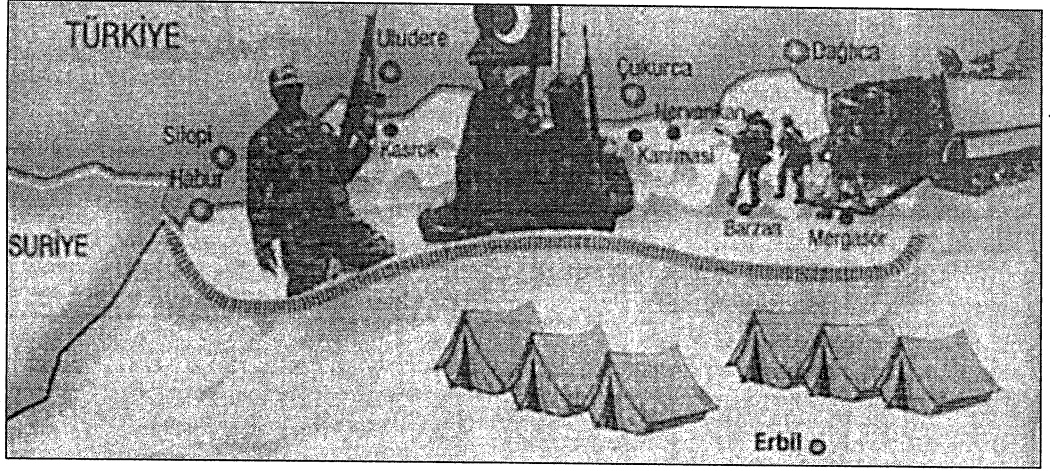
Bir taraftan ülke bağımsızlığı, ulusal onur nağmeleri yaparken; diğer taraftan, meseleye tarih oyunları ciddiyetsizliği içinde yaklaşarak, bir koyup üç alma'yı düşünen zihniyetin bugünkü duruşu tampon bölge olmuştur.

TC'NİN GÜNEY'DE KALICILAŞMA HESAPLARI VE "TAMPON BÖLGE"

Dış politikada 'kendisi' olmayan, işbirliği ve taşeron olur. ABD'nin Ortadoğu'daki çıkarlarının bekçisi olan TC, İsrail ile girdiği işbirliği sonrasında bu rolünü daha da büyütmiş ve 5 Ocak'ta Akdeniz'de ABD ve İsrail ile beraber yapılan "Güvenilir Deniz Kızı" tatbikatıyla, tüm bölge halklarını açıktan tehdit etme planlarının bir parçası haline gelmiştir.

ABD'nin, varolan dünya dengelerini kendi lehine çevirme çabasında, Ortadoğu'nun önemli bir rolünün olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda, taşeronluğa soyunan Türkiye, hemen tüm bölge ülkeleri ile mesafeyi açmış; ABD'nin çıkarları yönünde bir tehdit gücü olarak varlık göstermekten geri durmamıştır. Aynı zamanda, Kürt sorunu kapsamında yürütülen şoven-saldırgan politikalar, işbirlikçi rol ile birbirini tamamlar niteliktedir.

ABD ve İngiliz emperyalizminin Körfez'de, şova dönüşen varlığı sonrasında, Irak'ın toprak bütünlüğünü kendine dert edinmiş (!) görünen Türkiye, gerçekte kendi hesaplarının bozulma olasılığına

dayalı bir telaş yaşamaktadır. Kendi koyduğu hukuka karşı bile tahammülü olmayanların, uluslararası hukuka uyma samimiyeti göstermesi, elbetteki beklenmemelidir.

Geçmişte bahardan bahara yapılan Güney operasyonları -yılıda iki bahar olması sebebiyle(!)- önce ikiye çıktı. Sonradan, yılda dört mevsim olduğu hatırlanmış olacak ki, Güney'de süreklileşmenin hesapları yapılmaya başlandı. Kirli yöntemlerde, işbirlikçisi İsrail gibi bir hayli ustalaşan TC; '92'de G.Kürdistan'da 62 adet karakol inşa etmiş ve içine maaşlı -satılık- peşmergeleri yerleştirmiştir.

Bu türden hesaplardan ve benzeri adımlardan bir an olsun vazgeçmeyen TC'nin; kule inşa etme, güvenlik şeridi oluşturma v.b. projeleri sürekli gündemde kalmıştır.

Son olarak, ABD'nin saldırısını beklemeyen, G.Kürdistan'a güç kaydırmaya başlayan TSK'nın "tampon bölge" oluşturma planı, yukarıda sözünü ettiğimiz plan ve adımların sadece bir devamıdır. Gerçekte TC, uzun bir süredir Güney'den hiç çıkmadı ve oradaki pek çok kirli yöntemde, birebir parmağı oldu.

Tabii bu işgal manevralarının, İsrail'in kılavuzluğunda yürüyor olması akla ister istemez, İsrail'in Güney Lübnan "Güvenlik Şeridi"nde atlattığı badireleri getiriyor. Kaldı ki, bu ortam, Güney Lübnan ile kıyaslanmayacak düzeyde çatışma potansiyellerine sahiptir. Ne diyelim; kılavuzu karga olanın...

Elinde Türkmen kozunu bulunduran ve işbirlikçi Kürt feodalleri ile çıkar ilişkilerini korumaya çalışan TC, ABD'den aldığı sözlerin geçiciliğini ve Ortadoğu politikalarındaki değişkenlik faktörünü bilmektedir. Ve gerçekte, -çoğunlukla-Ecevit'e yaptırılan bağımsızlık gösterileri, iç politikaya yönelik manevradan ibarettir. Ruhunu şeytana teslim edenlerin, şeytanın dümen suyundan çıkma olasılıkları yoktur.

Devrimci örgütlenmeler, stratejik yönelimlerini konjonktürel gelişmelere göre saptamaz ise de; Ortadoğu coğrafyasının "taşları yerinde durmaz" dengelerini, dikkatle gözetmek durumundadır. '91 Körfez Savaşı' sonrasında PKK'nin, izlediği basiretli politika ile çok ciddi kazanımlar elde ettiği bilinmektedir. **Türkiye'li devrimciler için de bu süreç, gerek somuta uygun politika üretmek açısından, gerekse emperyalist saldırganlık karşısında gösterilmesi gereken koşulsuz refleksler açısından büyük bir öneme sahiptir.**

1969'da Altıncı Filo'yu denize döken antiemperyalist tavır alışın bugüne izdüşürülmüş biçimi, aynı zamanda ne yapılması gerektiği sorusuna da cevap teşkil edecektir.

**KAHROLSUN EMPERYALİZM
YAŞASIN EZİLEN HALKLARIN
BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ**

Devrimci örgütlenmeler, stratejik yönelimlerini konjonktürel gelişmelere göre saptamaz ise de; Ortadoğu coğrafyasının "taşları yerinde durmaz" dengelerini, dikkatle gözetmek durumundadır. '91 Körfez Savaşı' sonrasında PKK'nin, izlediği basiretli politika ile çok ciddi kazanımlar elde ettiği bilinmektedir.

ANASOL-D'NİN EKONOMİ POLİTİKALARI VE REJİMİN KRİZİ

Varlığını sürdüren sistem, bağrında taşıdığı yapısal kriz unsurlarıyla; hükümet tüketme rekoru kırarken, sonuçta değişen tek şey yine hükümetler oluyor.

Oligarşinin çıkarlarına hâlel getirme olasılığı, Refahyol'un sonunu hazırlarken; aynı anda süreç, kitlelerin farklı bir seçeneğe yönlendirildiği özel bir kulvara sokuldu. Çerçevesi, 28 Şubat kararlarıyla çizilen yönelimin gerektirdiği atmosfer, laik-antilaik ikileminin oluşturduğu taziyik altında -özel bir gayretle- gerçekleştirilirken; ANASOL-D hükümetinin oluşum koşulları da tamamlanıyordu. Toplumda yaratılan tehdit havası ve sürekli olarak karanlığa işaret etmek, kimi kesimlerde ANASOL-D'yi bir "umut" olarak görme eğilimi yarattı. Aynı zamanda TÜSİAD'tan TOBB'ye, TÜRK-İŞ'ten DİSK'e kadar geniş yelpazede bir uyum görünüşü, yanılısamayı besleyici bir etki yaptı. Gerçekte işi bir darbe programını uygulamak olan bir hükümetin, böyle bir intiba yaratması egemenler için bir şansı. Ve bu şansı, azami kazanımlarla değerlendirmeye çalışıyorlar. Halka itidal telkin etmekten, "daha kötüsü olabilirdi" biçimindeki tehditlere kadar çeşitli psikolojik desteklere dayanarak programını uygulamaya koyan ANASOL-D; eşine rastlanmamış bir talanın, sömürünün, şiddeti kurumlaştırma ve uygulamanın aktörlüğüne soyunmuştur.

Mesut Yılmaz'ın şahsında yaratılmaya çalışılan -ve atılan yumrukla inandırıcılığı artan- "çete" karşıtı görüntü, "çete"den ne anlaşılması gerektiğini de Yılmaz'ın asli işlevini de gölgeler niteliktedir. Bir taraftan "üzerine gitmezsem bu başbakanlık bana haram olsun" edebiyatı yaparken, diğer taraftan "şaiabeli" isimleri (Veli Küçük, Kemal Yazıcıoğlu, Reşat Altay) Karadeniz'e "yeteneklerinden yararlanmak üzere" kaydırmak -belki- insanların zekasıyla alay etmek oluyor; ama medyanın yoğun desteğiyle bu görüntüyü de kurtaracak yanıltıcı faktörler, sürekli olarak canlı tutuluyor. Gerçekte hiçbir sorun için, irade kullanma yetkisine sahip olmayan Yılmaz, ipleri MGK'nın elinde bir kukladan ibarettir.

Artık bir alışkanlık haline gelen; her saldırı paketini "reform" diye tanımlama çabası, ANASOL-D ile beraber daha da boyutlandı. "Sosyal Güvenlik Reformu", talan ve tasfiyeyi içiçe taşıyor. Bunun bir diğer adımı da "emeklilik yaşının yükseltilmesi" oldu. Sosyal Güvenliğin tasfiyesi çabalarına, hazırladığı "Sosyal Güvenlik Raporu" ile katılan TÜSİAD, Şili'de uygulanan ve emekçileri tam bir sefalete sürükleyen modeli öneriyor.

Rejim in onarılması gereken yanları, ANASOL-D tarafından bu psikolojik yönlendirmeler eşliğinde gerçekleştirilirken, asıl fatura -her zamanki gibi- halka çıkacaktır.

Emekçilerin kazanılmış haklarını gaspa yönelik uygulamalar, planlı bir biçimde uygulamaya konmakta; diğer taraftan, işverenleri dahi şaşırtan düzenlemelerle devlet, patronun yükünü hafifletmenin çaresine bakmaktadır. Yeni düzenlemeye göre devlet, işverenin SSK'ya ödenmesi gereken primi ödüyor; bunu da, "kaçak işçi çalışmasını önlemek!" gerekçesi ile

açıklıyor. TİSK başkanı Refik Baydur, memnuniyetini ifade etmekte gecikmedi: "Benzeri uygulamalar bazı Avrupa ülkelerinde var. İşverenin yükünü azaltarak, kayıtlı istihdamı arttırıyorlar. Bizde devlet, yüksek verginin bir kısmını, sosyal güvenlik giderlerini, fon giderlerini, sigorta primlerini üstlenebilir. Ya da bunlardan bazılarını üstlenir."

Eğitim gibi, sağlık gibi hizmetleri dahi yük olarak gören devlet; patronun yükünü üstlenmeye gelince, en bonkör yanıyla devreye giriyor. Sonuçta fatura yine yeni vergi ve zamlarla emekçi halka kesiliyor.

Artık bir alışkanlık haline gelen; her saldırı paketini "reform" diye tanımlama çabası, ANASOL-D ile beraber daha da boyutlandı. "Sosyal Güvenlik Reformu", talan ve tasfiyeyi içiçe taşıyor. Bunun bir diğer adımı da "emeklilik yaşının yükseltilmesi" oldu. Sosyal Güvenliğin tasfiyesi çabalarına, hazırladığı "Sosyal Güvenlik Raporu" ile katılan TÜSİAD, Şili'de uygulanan ve emekçileri tam bir sefalete sürükleyen modeli öneriyor.

TÜSİAD'ın "iki ayaklı" sistem önerisinde, sağlık işlevi ile sigorta işlevi birbirinden ayrılıyor. Buna göre, sağlık hizmeti, genel sağlık hizmeti içerisine katılıp özelleştirilirken; "ikinci ayak" olan sigorta sistemi için de, emekçilerden ve işverenden yapılan zorunlu kesintilerle bireysel tasarruf fonları oluşturulacak; özel şirketler devreye sokularak ihtiyarlık sigortasının özelleştirilmesi sağlanacaktır.

Tabii bu raporun en önemli yanlarından biri de emeklilik yaşının yükseltilmesini amaçlıyor olmasıdır. Türkiye'deki çalışma süresi, çalışma koşulları ve hayatta kalma süresi gibi faktörler göz önüne alındığında; "Dünya Ortalaması" gibi ölçütlerin, bir rakam oyunundan ibaret olduğu görülecek ve gerçekte bunun, mezarda emeklilik olduğu, tüm çıplaklığı ile sırtacaktır.

Hükümet, "2000'li yıllarda tek rakamlı enflasyon" balonları uçururken, ülkeyi her gün biraz daha borç batağına saptayarak, sefaletin boyutunu büyütüyor. Aylık iç borç ödemelerinin birkaç yüz trilyonu

bulduğu ülkemizde, son olarak hazırlanan bütçeden faize ayrılan miktar 6 katrilyondur. Bu, faiz ödemelerindeki oranın % 140'ı aşacağı anlamına gelir. Ve her aklı başında insanın görebileceği gibi bu artış, enflasyonu kamçılayan ana etmendeki artıştır.

Ortaya atılan yalan-yanlış rakamlar bile gerçeği eleveriyor. 1998 için GSMH'nin % 63 oranında artacağı öngörüldü. Faiz ödemelerindeki % 140'lık oranın yanında, böyle bir artış; bütün gelirlerin azalacağı anlamına gelir. Ve asıl önemlisi, gerçekte ilgisi yokken; vaat edilen rakamları uçurulan balonlara ulaşma engeli olarak sürekli biçimde memurların, işçilerin ücretleri gerekçe gösterilecektir.

Vaatlerin arkasında durma ciddiyeti bulunmadığı için, 1998 enflasyon hedefine dair -sonradan sık sık değişse de- başlangıçta M.Yılmaz'ın % 50, Işın Çelebi'nin % 60, Maliye Bakanı'nın % 65 biçiminde farklı rakamlar vermesi, bir çelişki/sıkıntı sebebi olmamaktadır.

SOYTARILIKTAN SORUMLU DEVLET BAKANİ GÜNEŞ TANER, ENFLASYON CANAVARINI ÖLDÜRECEK!..

Halka karşı saygısızlığın, yalanın, karakter çökmesinin abidesi gibi duran; sırtışı ve purosuyla bu görüntüyü derinleştiren Güneş Taner, halkla oyun oynamayı marifet zannediyor. ABD'ye giderken, Stand-by anlaşması yapılmayacağını alını özel olarak çizen Güneş Taner; halkı açlığa, yoksulluğa, geleceksizliğe mahkum edecek kararları alma yetkisini kendinde görürken bunu, kaba saba yalanlar eşliğinde yapmaktadır. Her ne kadar, "IMF'nin dayatmaları dikkate alınmayacak" intibai uyandırılmaya çalışılsa da,

son olarak IMF'nin önerdiği "şok paket" in ana eksenlerini; özelleştirmeyi hızlandırma, sosyal güvenliğin tasfiyesi ve "vergi reformu" nun oluşturduğu bilinmektedir. Bunun sonucunda, '98'de enflasyonun % 15'e kadar düşeceğinden söz ediliyor.

Gerçekte ise rakamlar, bu oyunu tümenden yalanlıyor. Bilindiği gibi, toptan eşya fiyatlarında '97 sonundaki artış % 91 olarak açıklandı. Buna göre, '97'den '98'e sarkacak enflasyon stoku % 32,3 olur. Yani, '98 için, yıl sonu oranının % 15'e indirilmesi hedefi gerçekleşse bile, enflasyon stoku nedeniyle yıllık ortalama % 40' in üzerinde oluyor.

Ekonomik yaşamın, kendi kendini yalanlayan yanlarının günlük seyir içerisinde görülememesi, bir avantaj sayılmakta ve atılan adımlar ile yapılan açıklamalar arasındaki açığı pervasızca büyütülmektedir. Örneğin Hazine, 4 Haziran 1998 vadeli % 115 faizle devlet tahvilini daha ye-

ni satmışken; çıkıp, düşük enflasyon edebiyatı yapılmaktadır. Bir diğer nokta ise; enflasyona özel sektörün katkısının % 76, kamu kesiminin ise % 24 olması gerçektir. Diğer bir ifadeyle, devlet, enflasyonun % 24'ünü kontrol etmiş oluyor. Yani kamu zam yapmasa da özel kesimin zamları, hesapları değiştiriyor.

Adı farklı da konya, kimi demeçlerle süslense de sonuçta uygulanmakta olan bir stand-by'dir. Bir yıllık bir süreden söz edilmesinin arka planında, muhtemel bir seçim karşısında -IMF ve DB'nin beklentileri paralelinde- elini çabuk tutma gayreti yatmaktadır. Ortadaki fotoğraf; tüm unsurlarıyla IMF izlerini taşıdığı için, yapılan manevralar, işin biçimsel yanını yansıtmaktadır.

BURJUVA EKONOMİ POLİTİĞİNİN HAREKET SAHAŞINDA

HEZEYANLARIN SONU GELMEZ

Kaynakların emildiği alanlar, aynı zamanda açlığı büyüten alanlardır. 10 küsur bankaya ve 500 dolayında aileye bütçenin önemli bir kısmının aktarılması, sınıfsal bir tercihi yansıtırken; aynı zamanda emekçinin açlığını da tescil ediyor.

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde, gündemdeki neo-liberal politikalar karşısında yükselen direnişlerin çapı giderek büyürken; benzer uygulamalar karşısında Türkiye'de sendikalar üç maymunu oynamaktadır. Hele ki, kimi sorunların çözümü GB'de veya AB'de görme eğilimi, daha da vahim bir ufuksuzluk örneğidir. Kendisi zaten bu politikaların âlâsını uygulamakta olan Avrupa, Türkiye'nin hangi derdine merhem olabilir ki?..

Hatırlanacağı gibi 24 Ocak 1980'de

Aylar	YILLIK ENFLASYON				YILLIK ENFLASYON			
	Toptan eşya				Tüketici			
	1995	1996	1997	1998	1995	1996	1997	1998
Ocak	139.9	64.9	78.0	92.5	125.9	78.1	75.7	101.6
Şubat	138.4	63.0	78.6		122.4	77.5	77.7	
Mart	135.0	65.3	77.0		119.7	79.3	77.3	
Nisan	92.4	69.9	72.8		88.4	80.8	77.2	
Mayıs	80.6	73.7	74.6		79.8	82.9	77.5	
Haziran	78.1	76.2	75.7		80.7	82.9	78.0	
Temmuz	77.8	76.3	80.7		80.6	81.2	85.2	
Ağustos	76.2	79.0	83.4		83.3	81.9	87.8	
Eylül	76.5	79.8	85.4		85.8	79.3	89.9	
Ekim	72.4	82.8	87.5		84.2	79.6	93.2	
Kasım	68.9	85.7	88.4		81.5	80.4	95.8	
Aralık	65.6	84.9	91.0		76.1	79.8	99.1	

de uygulanan programın gerekçesi, enflasyonu düşürme olarak açıklanmıştır. Gerçekte ise, dış borçları daha düzenli ödeme gayreti vardı. O günden bugüne dış borçlar, yanına iç borçları da alarak sıçramalı bir büyüme gerçekleştirmiştir.

1980'de 13 milyar dolar olan dış borç, bugün 85 milyar dolara çıkmış; iç borç ise, 7 katrilyon TL'dir.

Hükümet, Aralık ayının başında, peş peşe zam kararları verirken; aynı anda, 1998'in ilk altı ayı için zamların dondurulduğunu açıklıyordu. Ve çok değil aradan sadece 24 saat geçtikten sonra, "yanlış anlaşıldı" beyanatları ile sahneye çıktı. Kaldı ki, böyle bir uygulama gerçek olsa dahi; yukarda da belirttiğimiz gibi, sadece % 24'lük bir oran kontrol altına alınmış oluyor. Ayrıca, önceden yapılan zamların etkisi emekçinin belini bükmeye yeterli olacaktır. Hükümetin bu noktada asıl hedefinin, ücretler olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Böyle bir uygulamanın TİS döneminde emekçilere fatura edileceği, ücretlerin dondurulmasına bahane teşkil edeceği açıktır.

Hükümet, Aralık ayına kadar yaptığı zamların hemen hepsini, "zam yapmazsam enflasyon azar" iddiası ile gerekçelerken; Aralık ayında, zammın enflasyona sebep olduğunu keşfediyor (!). Düne kadar, zama karşı çıkanları ekonomi bilmemekle, popülizm ile suçlayanlar, bugün bu rezaleti yine ekonomi bilme adına yapmaktadırlar.

BÜTÇELER, SİYASAL İKTİDARIN NİYETİNİ ORTAYA KOYAR

1998 bütçesi, yine faiz ve savaş maaşları arasında, diğer tüm rakamları kırarak oluştu. Bu konuda, Maliye Bakanı Zekeriya Temizel'in itirafı, gerçeği

gözlere önüne seriyor. "Harcamaları GSMH oranına sabit tutmakla birlikte devlet bazı harcamalardan vazgeçmez. Bu nedenle savunma harcamalarına gereken kaynağı ayırmak zorundadır. Bu ayrılmıştır. Diğer harcamalarda normal büyüklüklerde artış olurken, savunma harcamalarındaki artış bu oranı

geçmiştir."

Peki, 2000 yılında ekonominin dengelerini rayına sokma, enflasyonu % 3'e düşürme hedefleri için ne demeli? Bunu da savaş harcamaları nedeniyle kamu harcamalarının sürekli arttığını söyleyen Temizel'in kendi dili ile cevaplayalım:

"Bu şekilde artan harcamaların ekonomi üzerindeki etkisini de yadsımak mümkün olmamaktadır. Kamu harcamaları, bir de sağlıklı gelirle finanse edilmediği takdirde, bunun etkileri çok daha büyük olmaktadır, borçla finanse edilen kamu harcamaları nedeniyle ekonominin tüm dengeleri altüst olmaktadır. Gelir dağılımı bozulmaktadır. Özellikle kesimler arasındaki gelir farklılıkları, uçurum haline dönüşmektedir."

Burjuva siyasetinin ufku, yalanla idare edip günü kurtarma noktasına kadar daraldığı için; artık her an farklı açıklamaların birbirini izlediği, her gerekçenin bir öncekini yalanladığı "yama tutmaz" bir görüntü bütüne hakim olmuş durumda.

'98 bütçesi hazırlanırken, IMF'nin dayattığı "istikrar" paketinin hedefleri gözetilmiş; özelleştirme ve silahlanma kalemleri yüksek tutulurken, ücretliler hedef tahtasına konmuş, yatırım harcamaları aşağı çekilmiştir. Kısacası, rantiyeye kesimine kaynak aktarmayı gözetken '98 bütçesi, tüm çıplaklığı ile bir sınıfsal tercihi dışı vurmuştur.

"Şok paket" tehditi altında olağanüstünlüklere koşullandırılan emekçileri, ehven-i şer zeminine çekmeye çalışan siyasal iktidarın atabileceği azami adım, krizi "süreli" olarak ertelemektir. Hükümetin bir çeşit "niyet belgesi" olan bütçe açıklandıktan sonra, yönelim saptaması yapıyor gibi bir görüntü verilmesi, tamamen manipülasyon amaçlıdır.

IMF VE DÜNYA BANKASI'NIN MÜDAHALEÇİ ELİ, SAHNEDEKİ VARLIĞINI ÇEŞİTLİ VERSİYONLARLA SÜRDÜRÜYOR

28 Şubat darbesinin hazırladığı, programlar için uygulanabilirlik zemini, IMF ve DB'nin Türkiye'ye ilgisini arttırmıştır.

Güneydoğu Asya ülkelerinde (Malezya, Endonezya, Filipinler Tayland) denen ve daha önce rastlanmamış düzeyde bir mali krizle sonuçlanan "paket"ler sonrasında, deney tahtasına Türkiye yerleştirildi. Bu seferki IMF paketinin, DB'nca hazırlanan "yapısal uyum" programı ile anılması, ödenecek faturayı çok daha kabark bir hale getiriyor. Program; vergi sisteminden ücret düşürmelerine, sosyal güvenliğe kadar geniş bir alanı kapsıyor.

Bilindiği gibi, IMF programlarının uygulayıcısı güzide örnekler Meksika, Şili, Arjantin özelleştirmeler ve sosyal güvenliğin tasfiyesi ile "huzur"a erecekti!.. Ancak sonuç, tüm dünya halklarının tanıklık ettiği gibi hüsrana oldu. Peşinden gelen örnek, yukarıda da belirttiğimiz gibi Güneydoğu Asya ülkeleriydi. Türkiye'de yaldızlı ifadelerle devreye sokulan ve hatta onunla bir umut havası yaratılmak istenen süreç, Tayland örneğinden pek farklı değil.

Egemen ideolojinin sözcüleri, her zaman için, yaşanan krizi geçici olarak gösterir ve yapısal bir sorun olmadığı mesajını vermeye çalışır. Küreselleşme üzerine güzelleme yapılırken yaşanan "Kara Pazartesi" (27 Ekim) sistemin ironisi idi.

'70'li yılların başından itibaren yaşanan kârlılık krizi karşısında, üretimden kaçan sermaye, spekülasyon alanına yönelmiştir. Üretimden kopuk bu mali alanda yaşanan kalbarmalar, her zaman için potansiyel halinde bir krize işaret etmiştir. Bu sürecin içerdiği küreselleşme; finans dünyasında duvarları kaldırırken, aynı zamanda bir ülkede yaşanan krizin hızla yayılmasının önünü açmıştır. Bilgisayar ağı ile, dünyanın bir tarafından öteki tarafına anında yapılan mali transferler, bu alanı tek bir borsaya çevirmiştir. Özellikle '90'lı yıllarda sırasıyla; Avrupa, Meksika, Güneydoğu Asya'da yaşanan krizler bütün bir bünyeyi doğrudan etkilemiştir. Wall Street'te yaşanan ve 1987'deki borsa krizine, benzeyen bu kriz; Merkez Bankası'nın müdahalesi ile ertelenirken, 2 trilyon dolara maloluyor. Bunun, yeni çatlakların habercisi olduğunu söylemek, kehanet sayılmazsa gerek...

GERİLLA DEVRİMCİ BİR MAYADIR KARADENİZ'DE MAYA TUTUYOR!..

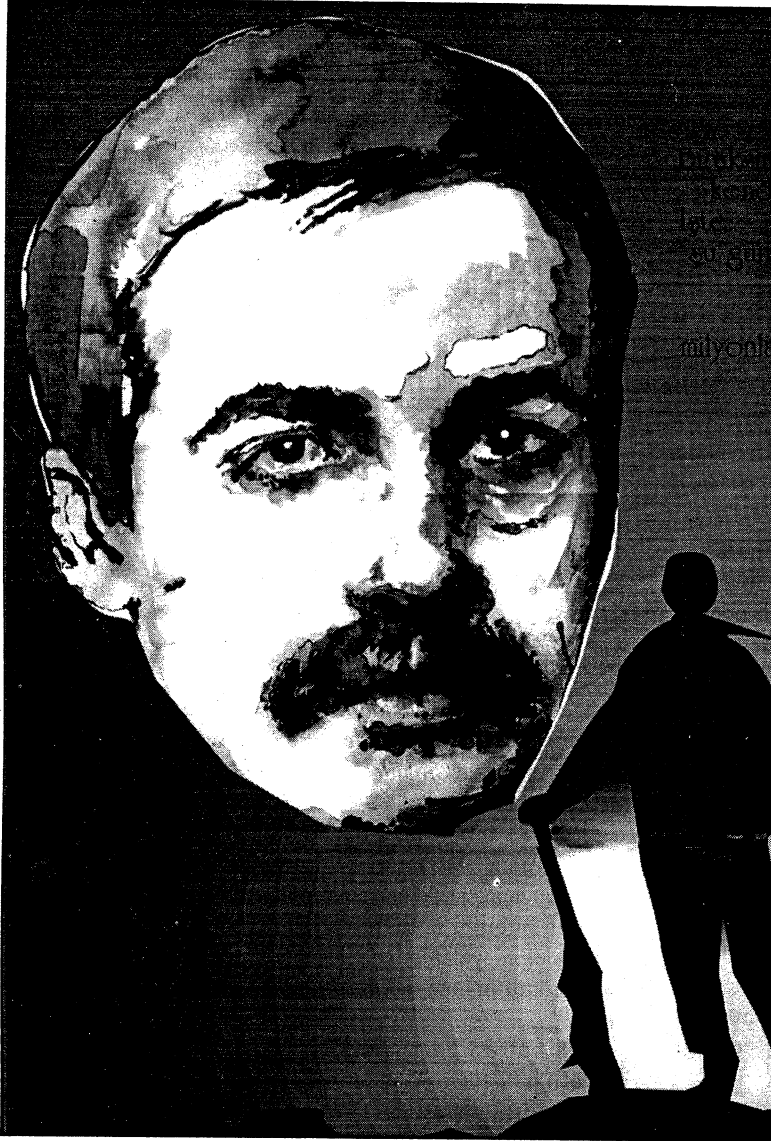
Karadeniz'de umudu büyüten; savaşa, savaşıla karşılık veren; bölge halkının güvencesi, biriken öfkenin somutlanmış ifadesi olan gerilla; devletin iki ayağını bir papuca sokmuştur. Mesele, kaç kişi oldukları; kaç örgütün varlık gösterdiği; bugün için halkla ne denli bütünleşmiş oldukları değil; neyin habercisi olduklarıdır.

'84'teki "ilk kurşun"un acısını, bugün daha şiddetli hisseden devlet; bu kez tecrübelerini de kullanarak işi "büyümeden bastırma" niyetinde; ancak, meselenin bir "inzibati tedbir"den çok öte boyutlar taşıdığını, kendileri de biliyor. Nitekim; kirliliği ve ellerindeki kanın çokluğu ile meşhur kadrolarını, Karadeniz'e sevk etmeye başladı bile... Mezarlıkta çalınan ısıklık misali, sakın görünmeye çalışan devlet; bölgeye sevk ettiği yüzlerce özel tim üyesi ve zırhlı araçlarla, köylüye dağıttığı silah ve körüklediği şovenizm ile kendini ele vermektedir. Aslında bu kez, tersten bakarak da Karadeniz'in nelere gebe olduğunu kestirmek mümkün.

Devlet ne denli koşturuyor ve önlem alıyorsa; Karadeniz'de o denli güzel şeyler ekilmiş demektir.

Celal Başlangıç Karadeniz'de PKK eli ile halka yazıldığı iddia edilen mektuplardan bir bölüme değiniyor; olduğu gibi aktarıyoruz:

"Çok şerefsiz ve adi Türk piçleri' diye başlıyor mektup, 'PKK olarak sizlere çok kesin talimatımızdır. Buna göre sizlere bu mektup elinize geçtikten 10 gün sonrasına kadar süre. Bu zaman içinde tüm belde halkı olarak beldeyi tamamen boşaltarak tümünden batıya, Türk bölgeleri-

ne göç edeceksiniz. Aksi halde sizlere dünyayı zindan edeceğiz.' tümceleriyile sürüyor.

Mektup bir PKK kuruluşu olan ERNK'nın imzasını taşıyor. Öylesine komik bir mantıkla yazılmış ki, gülmek elde değil. İşte bazı bölümler:

'(...) T.C.'de işgalci devlettir. Bizler, PKK olarak bu işgali er geç tüm Avrupa ve Hıristiyan aleminin de desteğiyle kesin sona erdireceğiz. Bu kutsal savaş sonunda öz be öz Ermeni toprakları olan Doğu ve Güneydoğu'yu ve Doğu Karadeniz'i sizlerden alacağız. (...) Bizlerin PKK olarak mücadelesi Büyük Ermenistan kuru-

luncaya kadar sürecektir. (...) Bir gerilla başı olarak Apo öz be öz Ermeni asıllı Kürt'lerdendir. Sizlerden geçmişin öcünü alıyor. Bu yüzden de soyadı da 'Öcalan'dır. (...) İsa Mesih üzerine yemin ederiz. Biji Serok Apo!" (Radikal Gazetesi, 24 Aralık)

Evet, devlet kirli yöntemler geliştirme ve uygulama konusunda, bir hayli yol almış görünüyor. Kürdistan'da savaş sahasında ürettiği her türlü kirliliği şimdi Karadeniz'de deniyor. İşe, kontrgerilla şeflerini bölgeye atayarak başlanmış; Veli Küçük, Reşat Altay, Kemal Yazıcıoğlu... Yazıcıoğlu için, ANAP Ordu Milletvekili Nabi Poyraz, "Reşat Akkaya gibi bir vali atadık" dedi. Peşinden gelsin Ermeni-Rum edebiyatı. PKK'nın arkasında Ermeni-Rum lobisi varmış, Rum Pontus devleti kurulacaktı, terörün ardında Fener Rum Patrikhanesi varmış v.b. v.b.

KİRLİ SAVAŞIN BİR DİĞER AYIĞI DA UYUŞTURUCU TİCARETİDİR

Karadeniz'e sevk edilen, kirli savaşın her türlü unsuru,

araç ve tecrübesi gibi uyuşturucu trafiği de yeni duruma uygun olarak düzenlenmektedir. Üstelik, Kürdistan'da devletin yıpranan mekanizmaları için; Karadeniz hattı, yeni bir soluk olacaktır. Eş zamanlı bir biçimde gündeme sokulan Samsun, Ordu, Hopa ve Sinop limanlarının özelleştirilmesi; özelleştirmede Turgay Ciner, Muharrem Çakıroğlu gibi şaibeli kişilerin adlarının geçmesi olayı doğrulayan örneklerdir. Ayrıca devlet, her zamanki ilkel ve kirli yöntemini kullanmakta gecikmeyip elçabukluğu yaparak; PKK'nın Karadeniz'de uyuşturucu tica-

reti yaptığı biçiminde bir yalan ortaya atarak, hedef şaşırtma yoluna gitmiştir.

Bilindiği gibi, 1995 yılında da, HA-VAŞ hisselerinin % 60'ı Turgay Ciner'in sahibi bulunduğu **Yazeks** firmasına satılmıştı. Uyuşturucu trafiğinde sahip olduğu önem herkesçe bilinen HAVAŞ'ın satın alınması sonrasında, özellikle Türkiye Cumhuriyetlere yapılan uçak seferlerinde ciddi bir artış gözlenmiştir. Sonrasında, limanların da aynı ellere devredilmesi ve yükleme ile boşaltma sırasında özel hareket timlerinin görev alması; bu timlerin, firmalara ait tır ve kamyonları sevkiyat sırasında "koruması" gerekli düzeneğin oluşturulmasında belirli bir mesafenin katedildiğini gösteriyor.

DEVLETİN KARADENİZ'E İLGİSİNİN ARKA PLANI

Bugüne kadar ortaya çıkan veriler, Karadeniz'de bir kontrgerilla örgütlenmesinin ipuçları, muhtemel yönelim ve tasarıları dahilindedir. Ayrıca, hızla güçlenen Rus mafyası ile ilişkiler çerçevesinde Karadeniz'in bir başka yanının da önem kazanacağı açıktır. Uyuşturucu trafiğinde çok fazla deşifre olan yollar-ilişkiler dışında yeni arayışlardan yukarıda da bahsettik. Fakat, **devletin Karadeniz'e artan ilgisinin asıl nedeni, gerillanın Karadeniz'de bir 'köprü başı' oluşturmasını engellemektir.** Sınırlı birkaç olay abartılarak, provakasyonlar düzenlenerek halk arasında tedirginlik ve panik yaratılıyor. Bu tarzda toplumun sindirilmesi, sağlaştırılması ve teslim alınması için ortam yaratılıyor. Bu alanlardaki devrimci çalışmaların bastırılması için gösterilen olağanüstü çabaların nede-nini de bu oluşturuyor. Bu bölgede sürekliliği sağlanabilen gerillanın, bölgeden uzaklaştırılmasının olanaksızlığı nedeni ile, şimdiden çok yoğun çaba harcanyor. (Gerillaya karşı mücadelede, Kürdistan'da kullanılan pek çok araç ve yöntem bu bölgede kullanılma şansı yok.)

KARADENİZ OLGUSUNU ÖNE ÇIKARAN ETMENLERİ GENEL BOYUTLARIYLA SIRALAMAK GEREKİRSE:

* K.Kürdistan'da gerilla hareketinde, dışavuran bir sıkıntı sezilmektedir. **Gerilla mücadelesinin gelişiminin belirli bir evresinden sonra, kırdada daha düzenli birliklere geçiş kaçınılmazdır.** Ancak bu noktada, TC'nin köyleri boşaltma operasyonu ve yoğun göçler bu geçişi neredeyse olanaksız hale getirmiştir. Bu du-

Mezarlıkta çalınan ıslık misali, sakin görünmeye çalışan devlet; bölgeye sevk ettiği yüzlerce özel tim üyesi ve zırhlı araçlarla, köylüye dağıttığı silah ve körüklediği şovenizm ile kendini ele vermektedir. Aslında bu kez, tersten bakarak da Karadeniz'in nelere gebe olduğunu kestirmek mümkün. Devlet ne denli koşutuyor ve önlem alıyorsa; Karadeniz'de o denli güzel şeyler ekilmiş demektir.

rumda, gerillanın yaygınlaştırılması zorunludur. Güney'de Hatay ve Toroslar; Kuzey'de Sivas, Tokat ve Karadeniz bu gelişimin doğal sonucu olarak öne çıkmıştır.

* Sadece Kürt hareketinin uzantısı olan gerillanın, Karadeniz'de uzun süre varlığını sürdürmesi zordur. Bu noktada, **PKK** ile **DHKP/C** ittifakının gerillanın Karadeniz'e taşınmasında önemli rolü olduğu söylenebilir. Ayrıca, **TİKKO**'nun Karadeniz'e uzanan varlığı, bu olguyu pozitif yönde güçlendirmiştir. Özellikle geçmiş deneyimler sonucu antifaşist potansiyelin yüksek olduğu bölgelerde, halk ile kurulacak organik ilişkilerle, gerillanın sürekliliğini sağlamak mümkündür.

* **PKK** uzun zamandır "K.Irak"ı bir cephe gerisi olarak kullanıyordu. K.Irak'taki koşullar, **PKK**'ye cazip olanaklar sunuyordu. Ancak olanakların eski özelliğini yitirmeye yüz tuttuğu söylenebilir. Kapsamlı ve tutarlı bir çalışma ile, Karadeniz'de de bu olanaklar yaratılabilir. Bölgenin ulaşım kolaylıkları, coğrafi yapısı, bölgedeki devrimci hareketlerin

örgütlenme düzeyi ve halkla ilişkisi bu olanakları sağlayabilecek düzeydedir.

* Devlet ve faşist güçler, Kürt'lere olduğu gibi Alevi'lere karşı da güvensizlik duyuyor ve potansiyel çatışma alanlarından göçe zorluyor. Maraş, Malatya, Sivas'da uygulanan bu politika; birkaç yıldır Tokat, Amasya ve Karadeniz'e taşınmış durumda. Bu zorlamaya karşı oluşan tepkiler, önemli bir muhalefet odağı oluşturuyor.

* GB süreci ile tarım kesiminde yaşanan kriz, önemli bir tarımsal üretim merkezi olan Karadeniz'de, güçlü bir muhalefetin oluşumunu hızlandırabilir. Özellikle sigara ve şeker fabrikalarında özelleştirmeler sonrasında artacak olan yoksullaşmaya paralel olarak, güçlü devrimci dinamiklerin ortaya çıkması beklenmelidir.

* Karadeniz'in, K.Kürdistan'a göre büyük kentlere ve önemli sanayi merkezlerine olan yakınlığı, her iki alandaki mücadelenin paralellliğini ve birinin diğerini tamamlayıcı özelliğini daha belirgin olarak ortaya çıkaracaktır.

* Kürdistan'daki gerilla mücadelesi, genellikle ulusal motifler etrafında gelişmektedir. Ancak, Karadeniz'deki mücadele, daha çok demokratik bir mücadelenin aracı olmak durumundadır. **Başlangıçta, demokratik mücadele ile gerilla mücadelesi arasındaki bütünselliği sağlamak, kolay olmayacaktır. Bu başarılabilirdiği oranda, mücadelenin tüm ülkeye yayılmasının olanakları yaratılmış olacaktır.**

* Silahlı mücadele sürdüren askeri örgütlenmelerin, deniz ile bağının olması, daima büyük önem taşır. En azından, lojistik açıdan karayoluyla bağımlılık bir dezavantajdır. Bundan kurtulmak büyük öneme sahiptir.

Mustafa Suphi'lerden **Mahir**'lere, **Mahir**'lerden bugüne çok şey yaşadığı Karadeniz. **Halk, devrimcilerle; dağlar, gerilla ile her zaman barışık olmuştur Karadeniz'de.** Bugün de tüm yalana, karşı propagandaya ve yapılan tehditlere rağmen gerillaya desteğini sürdürmekte; yıllar önce ekilenin hâlâ biçilebilir olduğunu ve ödenen hiçbir bedelin, boşa gitmediğini kanıtlamaktadır.

Daha da önemlisi, Karadeniz bugün birleşik mücadelenin, güç ve eylem birliğinin sembolü; kardeşleşmenin mayalanma alanı haline gelmiştir. Bizler için bu, hesaba katılması gereken önemli bir gelişmedir.

KARADENİZ, DEVRİMCİ YOL MAYASINA YABANCI DEĞİLDİR

Karadeniz'de Devrimci Yol örgütlenmesinin ve mücadelesinin geçmişte ulaştığı boyut nedeniyle, bugüne taşınabilecek oldukça önemli bir miras söz konusudur. Ancak, dünün Devrimci Yol kadrolarının önemli bir kısmına egemen olan teslimiyetçi çizgiden ötürü, bu potansiyelin değerlendirilmesinde çeşitli sıkıntılar yaşanacaktır. Her şeye rağmen, varolan sorunlar aşılmalı; bölgedeki ilk gerilla deneyimlerinden elde edilen kazanımlarla, süreçte tekrar etken olabilmenin koşulları yaratılmalıdır. Özellikle kırsal kesimde, daha önce varolan etkili ilişkiler yeniden gözden geçirilmeli, dünün siyasal ilişkilerini bugün yeniden

üretebilmenin koşulları araştırılmalıdır. İlk elde yapılması gereken şey, bölgede yerleşik ilişkileri oluşturmaktır. Bu ilişkiler, siyasal pratiğin gerektirmediği biçimlere zorlanmamalıdır. Bölgeyi tanıma, bilgi edinme, varolan ilişkileri geliştirip niteliğini arttırma anlamında bir hazırlık çalışması, bugünün görevi olmalıdır. Bölge insanının yaşadığı çelişmeler ve bu çelişmelere olası çözüm biçimleri araştırılmalı; insanlar, bu sorunların çözümünde yönlendirilmelidir. Oluşturulacak kalıcı ilişkilerin, hareketimizin atacağı sıçratıcı adımlar için basamak oluşturacağı bilinci ile hareket edilmeli; uzun ve kısa vadeli adımlar arasındaki ilişki doğru kurulmalıdır.

Bilinmelidir ki hareketimiz, sadece bir

birimin değil, birimler toplamının durumunu ve ihtiyaçlarını gözeterek politika üretmektedir. Bu nedenle, bulunduğumuz alanda atacağımız adımların; hem birim özgülünde, hem de genel toplam üzerinde etkili olacağı bilinerek hareket edilmelidir.

Hareketin bizlere ulaşamadığı yerlerde, bizlerin harekete ulaştığı; her birimizin bir örgüt gibi hareket ettiği; ama, örgütsel yükümlülük ve disiplinin de gereklerinin her an akılda tutulduğu, bir karşılıklı beslenme (örgüt-birey) ilişkisi; Devrimci Yol'cuların yabancı olmadığı bir tarzıdır. (Bu sayıdaki, "Örgütsel İrade ve Örgüt-Birey İlişkisi" yazısına bakınız.)

17 MART 1988; HALEPÇE...

RÜZGAR EKENLER FIRTINA BİÇİYOR. KÜRT HALKI ŞİMDİ DAHA GÜÇLÜ, ŞİMDİ DAHA ÖRGÜTLÜ, ŞİMDİ DAHA ONURLU VE ŞİMDİ ZAFERE DAHA YAKIN.

DİKTATÖRLÜK YENİLECEK, HALKLAR KAZANACAK!

SİZİ BİR KEZ DAHA ZİNDANLARINIZDA YENECEĞİZ!

Bugün pazar

**Bugün beni ilk defa güneşe çıkardılar
Ve ben ömrümde ilk defa
gökyüzünün bu kadar benden uzak
bu kadar mavi
bu kadar geniş olduğuna şaşarak
kıınıdamadan durdum.**

Nazım Hikmet, yukarıdaki sözleri yazmadan öncede tanyordu elbet; gökyüzünü de gökyüzünün mavisini de... Ancak, bir başka türlü oluyor tutsaklıkta mavinin tadı...

Yaşamın her alanında, maddi olguların en doğru olarak, ancak kendi somutluğu içerisinde kavranabildiği, bir gerçektir. Tanışılmamış olan veya tanışıldıktan sonra dışında kalınmış olan yaşamsal kesitler, insana yabancı durur. Devrimcilik de bu türden bir olgudur. Dışında yer almış olanlar gibi, bir süre içinde yer alıp sonra da evindeki tülün ardına geçenler; devrimin pratik duruşuna da, içerdiği ruhsal şekillenmeye de yabancılaşırlar. Devrimciler, -bir sanatçıyı da geride bırakabilecek denli- duygu grafiği hareketli olan insanlardır. Heyecanı, umudu, acı ve sevinci bir arada ve dolu dolu yaşayan devrimciler; başka yaşamsal kesitlerde tanışılması mümkün olmayan bir dünyanın tadını/onurunu, bu dünyanın dışındakilerine anlatmakta zorlanırlar. Adeta, bir meyveyi, onun tadına hiç bakmamış olanlara anlatmaya çalışmak gibi bir zorluktur bu...

Bir kez olsun

**şafağın dudağını tadmamış
yalnızlıklara**

**güneşi sürükleyerek taşıyanlar
kavga yanığı sevdalar büyütür
yürelerinde**

Onlar

**güneşi ağızından öperken
dudaklarının neden yanmadığını
anlatamazlar.**

Devrimciliğin bir diğer özelliği de, ne kas yapısıyla ne de insan sayısı ile açıklanamayacak bir gücü/iradeyi açığa çıkarmasıdır.

İşte biz devrimci tutsaklar, bugün karşı karşıya olduğumuz "sindirme, yalıtma ve topyekün olarak teslim alma" amaçlı saldırının bir parçası olan "hücre sistemi"ne karşı direnirken, bu bilinçle hareket ediyoruz ve bu nedenle güçlüyüz; bu nedenle de, **bizi tutsak edenlerden daha özgürüz...**

HÜCRE POLİTİKASI BİR ACZİN ÜRÜNÜDÜR

En temel hak ve özgürlüklerin rafa kaldırıldığı, sıradan bir hak talebinin şiddetle bastırıldığı ülkemizde; diktatörlük, kan dökmeyi, işkence ve tutsaklığı günlük yaşamın bir parçası haline getirerek varlığını sürdürmeye çalışmaktadır. Onurlu davranışın, teslim olmamanın bedeli -çoğu kez- tutsaklık olmaktadır. Bu anlamda "ülkenin onuru tutsak edilmiştir" biçimindeki ifade abartılı değildir.

Ülkenin onuru olan devrimcileri zindanlara kapatan diktatörlük, zindandaki çarpışmayı kazanmak için, entrikadan engizisyon yöntemlerine kadar her şeyi denemektedir. Şiddete ek olarak, çeşitli biçimlerde sebep olabilecekleri bilinç bulanıklığının "ilerlenebilecek en uygun çatlak" olduğunu bildikleri için, kişilik üzerinde tahrip edici etki yaratarak her türlü yöntemi denemekten geri durmamaktalar.

Tekil örnekler dışında, bugüne dek cunta koşulları dahil- hiçbir süreçte başarılı olmayan diktatörlüğün, bugünkü politikaları da bir aczin ifadesidir ve devrimci iradeye her çarpışında bir kez daha kırılacaktır.

Bilim adına şarlatanlık yapanların yol göstericiliğinde, teslim alma projeleri çizilmektedir. Bir örgüt fobisi yaratarak, insanları yalnızlaştırdıktan sonra kişisel muhasebe ile örgütsel muhasebe kıskacına sokmak ve teslim almak umudu içerisinde, adeta müflis bir tüccarın bataklık serüvenini oynamaktadırlar.

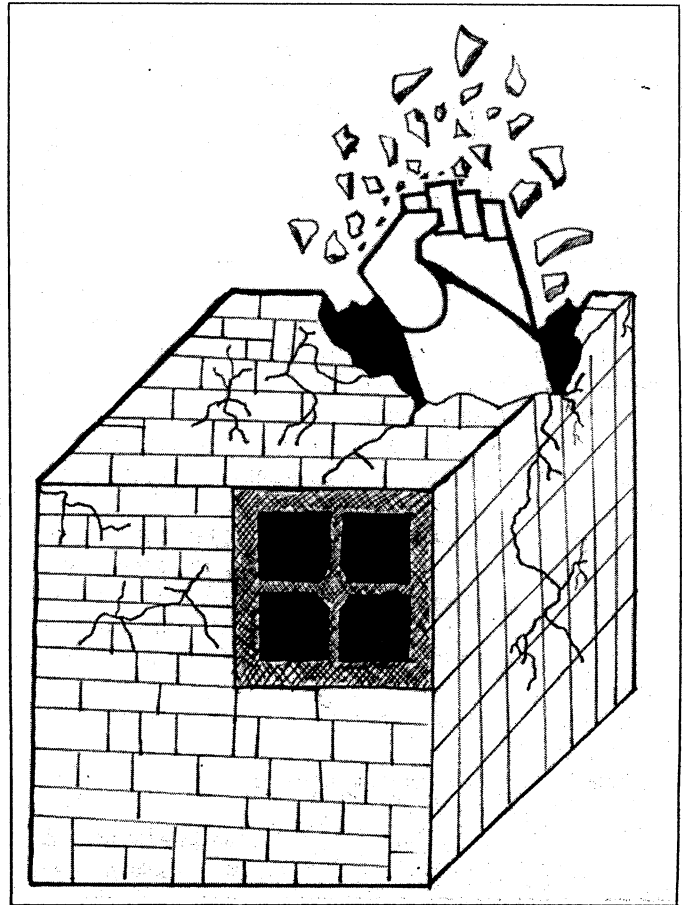
Onlar üzerimize geldikçe, biz daha çok biliyoruz; her çarpışmadan daha güçlü ve daha örgütlü çıkıyoruz. Bu yolda alınmış mesafeleri ve yaratılmış değerleri korumak, her devrimci tutsağın vazgeçilmez görevleri arasındadır. Farklı devrimci yapıların varlığı, düşmanın iştahını ka-

barsa da; gerek dar anlamda gerekse geniş anlamdaki yoldaşlık bağlarını büyüten, farklılıkları değil ortaklıkları öne çıkaran ve mümkün olan en geniş örgütlülüğü hedefleyen tutsaklar; her türlü oyunu boşa çıkarabilme avantajına sahip olacaktı.

KAZANAN YİNE BİZ OLACAĞIZ!

Hücre sistemi, salt mimari bir problem olarak görülmemelidir. Bir tutsağa kaç metre karelik bir alan düştüğünden öte bir sorundur söz konusu olan. Yoksa, bugün için -ve dün- kullanılan hapisanelerin hemen hepsinde tutsaklara düşen metre kare miktarı daha fazla değildir. Buradaki saldırının asli hedefi, devrimci kişiliktir. Fiziki olanı da dahil olmak üzere, her açıdan yalıtılan tutsak, teslim olmaya zorlanacaktır.

Her projesinde olduğu gibi, bu projede de egemenler; kendilerinde olmayan ve bu nedenle yabancı oldukları bir güce-devrimci iradeye- çarpacaklardır. Evet belki kendileri ve uygulayıcı uşakları, bir hücreye konduğunda; kişiliksizliğin, onursuzluğun en uç örneklerini

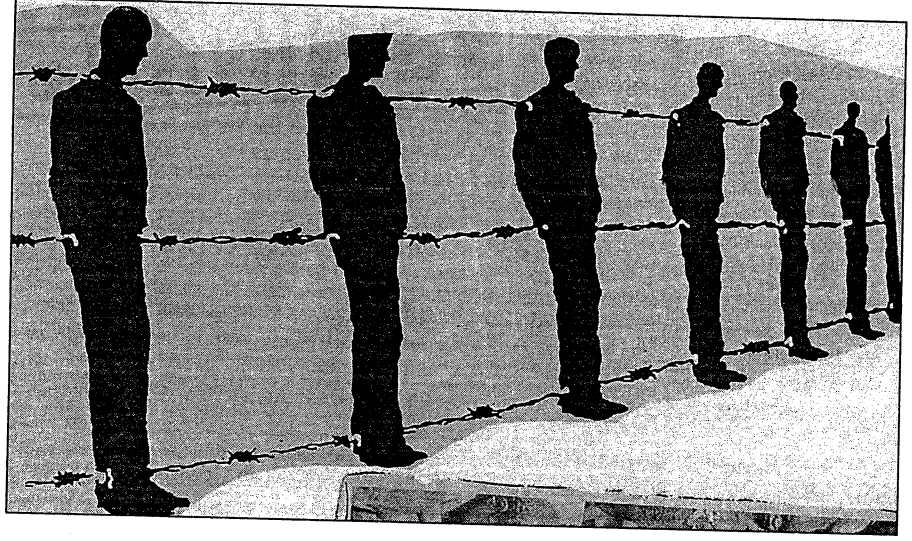
sergileyecek ve ruhlarını satışa çıkaracaklardır. Ancak devrimciler, hücrelere yabancı değildir. Gerekliğinde bu tür saldırıları bir bumeranga çevirmeyi bildiğini defalarca kanıtlamıştır.

Gerçekte söz konusu olan, bir çaresizliktir; celladın, kendi evinde yenilmeye tahammülsüzlüğüdür.

Bu savaş yeni değildir; zorbanın, tutsağa hak bahsettiği ne zaman görülmüştür? Bilincimize kelepçe vurulamadığı sürece, bedenimizdeki kelepçeleri parçalamaya gücümüz olacaktır.

Sizin genelgeleriniz, copunuz, askeriniz varsa; bizim de devrimci irademiz vardır. Sizi bir kez daha zindanlarımızda yeneceğiz!..

DEVİRİMCİ YOL'CU TUTSAKLAR

BASINA-KAMUOYUNA

Cezaevleri her dönem adından sıkça sözedilen ve ülke gündeminin değişmez maddelerinden biridir.

Cezaevleri denilince baskılar, yasaklar, işkence, katliamlar, insanlık onuruna yönelik saldırılar akla gelmektedir.

Devletin cezaevlerine yönelik saldırı planları son olarak MGK'nin aldığı kararlarla hücre tipi cezaevleri olarak uygulamaya konulmaya çalışılmaktadır. Devlet hücre tipi cezaevleri için fırsat kollamaktadır. Ancak bu politikanın daha uygulamaya geçilmeden teşhir olması nedeniyle farklı biçimlerde yeni saldırılar ve hak gaspları devreye sokulmak istenmektedir.

Tutsak evlatlarımız hayatlarını ortaya koyarak insanca yaşamının koşullarını yaratmışlardır. Çanakkale Cezaevinde de mücadele ve direnişlerle kazandıkları haklar gasp edilmek istenmektedir. Kamuoyunda siyanürcü savcı olarak tanınan Çanakkale başsavcısı Cemal Sahir Gürçay'ın sorumluluğunda ve cezaevi idaresinin desteğiyle evlatlarımız yeni bir saldırıyla karşı karşıyadır.

Devletin bir amacı tutsak evlatlarımızı düşüncelerinden vazgeçirmek, onları boyun eğdirmekken, diğer bir amacı da aileleri ve tutsak yakınlarıyla bağlarını koparmaktır. Bunun için her türlü yöntemi denemektedirler.

Bizler tutsak aileleri olarak Çanakkale Cezaevinde uygulanmak istenen insani haklara yönelik saldırı girişiminin sorumlularını uyarıyoruz. Evlatlarımızın kanla, canla kazandıkları haklara el uzatılmasına hiçbir koşulda izin vermeyeceğiz. Evlatlarımızı ve bizleri hesaba katmadan atılacak her adımın ve gelişecek olayların sorumluları Cemal Sahir Gürçay ve cezaevi idaresidir.

Yetkilileri bu yanlış hesaptan bir an önce vazgeçmeye çağırıyoruz. Evlatlarımız yalnız değildir. Biz her zaman onların yanında olduk, bugün de tereddütsüz yanlarındayız.

Çanakkale Cezaevi Cemal Sahir Gürçay'ın keyfi uygulamalarının çiftliği olmayacaktır. Buna izin vermeyeceğiz. İnsanlık dışı uygulamalara her zaman karşı çıkacak ve evlatlarımızla birlikte direneceğiz.

Tüm duyarlı insanları, başını ve kamuoyunu Çanakkale Cezaevi'ndeki saldırı girişimlerine karşı duyarlı olmaya ve sahiplenmeye çağırıyoruz.

Görüş Hakkımız Gaspedilemez!

Baskılar Bizi Yıldırılmaz!

Kahrolsun Faşizm Yaşasın Mücadelemiz!

**Çanakkale Cezaevi'ndeki
Devrimci Tutsakların Aileleri**

BASINA, KAMUOYUNA

Bilinen bir gerçektir; tutsaklık koşullarında insanca ve onurlu yaşamının siyasal kimliği korumanın yolu direnmekten geçer. Tutsaklıkta kazanılan her hakkın bedeli fazlasıyla ödenmiştir. Cezaevleri yönetimleri her fırsatta kazanılan hakları gaspetmek için çok çeşitli politikaları gündeme getirmektedirler. Kazanılmış haklarımıza yönelik saldırılar kimi zaman merkezi politikalarla yürütülürken, kimi zamanda tek tek cezaevleri hedef seçilerek uygulanmak istenir.

Çanakkale Cezaevi'ndeki tutsaklar yeni bir saldırıyla karşı karşıyadır. Devletin Cezaevleri politikasına bağlı olarak en temel insani haklarımız gaspedilmek istenmektedir. Bu politikanın uygulayıcılarından biri de kamuoyunca siyanürcü savcı olarak tanınan Başsavcı Cemal Sahir Gürçay'dır. Bu savcı '96 Ölüm Orucu, SAG ve Diyarbakır Katliamında 22 devrimci tutsağın katledilmesine neden olanlardan biridir. Yaptıklarının hesabını vermesi gerekirken yeni katliamlar için fırsat kollamaktadır. Evet, yıllarca kan ve can bedeli kazandığımız haklara yönelik saldırının sorumluluğu Çanakkale Başsavcısı Cemal Sahir Gürçay'a ve cezaevi idaresine aittir.

Biz Çanakkale Cezaevi'ndeki devrimci tutsaklar olarak hiçbir koşulda boyun eğmeyeceğimizi, insanlık onurumuza ve haklarımıza yönelik saldırılara direneceğimizi tüm kamuoyuna ilan ediyoruz.

Cemal Sahir Gürçay ve yetkilileri uyarıyoruz. Devrimci tutsakları teslim alan, haklarımızı gaspetme politikalarının boş bir girişimden öteye geçemeyecektir. Gelişecek olayların sorumlusu kendileri olacaktır.

Tüm kamuoyunu devrimci tutsaklarla dayanışmaya ve sahiplenmeye çağırıyoruz.

Baskılar Bizi Yıldırılmaz!

Görüş Hakkımız Gaspedilemez!

Kahrolsun Faşizm Yaşasın Mücadelemiz!

Çanakkale Cezaevindeki:

PKK, DHP, TKP(ML), TKEP/Leninist, Devrimci Yol, TKP (ML)-Birlik, TİKB, MLKP, TKEP, TDKP, DHKP-C tutsakları adına:

Ümran ÖZKURT, Nihat KARAKUŞ, Okan ÜNSAL, Mutlu YILDIRIM, Mehmet YEŞİLTEPE, Ahmet KILAVUZ, Metin GÜNAY, Düzgün DEMİRPEŇE, Kenan İNCİ, Kürşat YILMAZ, Şenol TANRIYAPISI

30 MART 1972; KIZILDERE, UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ;

ON'LAR KURTULUŞA KADAR SAVAŞ ŞİARINI
DEVİRİM YOLUNA KANLARIYLA YAZDILAR

SANATTA SOL YAKLAŞIM (II)

Taner Yılmaz

5. sayımızda kısaca; Sanatın sol cephenin elinde olduğunu, fakat genelde ülkemizdeki devrimci örgütlenmelerin ve özelde tek tek devrimcilerin sanatsal faaliyetlere bakışındaki eksikliklerden bahsetmiştik. Mücadelenin uzun yada kısa vadeli hedeflerini gözönüne aldığımızda, gündelik pratikte dahi, sanatsal açıdan eğitilmemiş, entellektüel yani yetersiz bir devrimci anlayışın başarıya ulaşmayacağını belirtmiştik. Sanatsal yanı eksik bir politik yaklaşımın insanların düşüncelerini etkileyebilme şansının olduğunu ancak duygularını asla harekete geçirmeyeceğini ifade edip şöyle bir uyarıda bulunmuş-tuk: Devrim engellenemez bir coşkunun, bir duygu selinin eseridir!

Ne tesadüf ki aynı sayıda yeralan; "Sosyalizm yaşamda sanatçı olanların işidir" başlıklı yazı bizim konu dışı sayıp ifade edemediğimiz bazı noktalara değinmiş. Biz bir taraftan sanatın siyasal müadele alanlarıyla olan ilişkisine dikkat çekerken, bahsi geçen diğer yazıda biraz daha ileri gidip sosyalist yaşam biçiminin kendisinin sanat olduğuna işaret ediyordu. Örgütsel ilişkiden, eş-dost ilişkisine kadar sosyalist insan sevgisini sanatsal bir paylaşımın ürünü olarak görüyordu.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi bizler sosyalizmi aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya devlet aygıtının emekçilerin hizmetine girdiği, buna bağlı olarak egemen sınıfın elinde bulunan üretim araçlarının proletaryanın eline geçtiği basitçe oluşan bir iktidar değişimi olarak görmüyoruz. Dolayısıyla devrim bizim açımızdan soyut bir "şey" değil, yeni insan ve yeni toplumun inşası olarak tanımlanabilir bir süreçtir.

5. sayıda dikkate değer bir diğer olayda, yukarıda bahsi geçen türde yazıların sosyalist sol dergilerde pek işlenmemesidir. Bu tip başlıbaşına "etik değer" içeren yazıların kültür dergilerinin konusu olduğunu sanatlar için yayıncılarını ispat edecek kadar güzel bir sayıydı. Sanırız siyasal jargondaki farklılığımıza iyi bir örnek oldu.

Yazımızın ilk bölümünde sanatsal akımların en önemlilerini ismen ve sanatta sosyalist gerçekliği ana hatlarıyla incelemiştik. Sovyet sürecinde sanatçılara yö-

nelik bazı yanlış uygulamaları ve sonuçlarına değinip sanatın ayrı bir toplumsal işlevi olduğunu bu yüzden diğer alanlardan özel bir konuma sahip olduğunu anlatmıştık.

Son onsekiz yıldır devrimcilerde bir değer yitimi olduğu hep söylenegelir. "Eski solcuların" geçmişlerini inkar eden bugünkü yaşam biçimleri devrimci camia için bir sorun olmayı aşp, türk sinemasına bile konu oldu.

Toplumsal hareketin ivmesinin arttığı ve yaşadığı günden memnun olmayan kitlelerin yeni bir yaşam tarzı aradığı yetmişli yıllarda eşitlik adalet, paylaşım gibi değerler yükselişteydi. O günlerde mücadelenin artan sorunları ve günlük pratiğin sığağında pek sorun yokmuş gibi gözüküyordu. Halkımız devrim istiyordu ya, başka ne gibi sorunumuz olabilir? 12 Eylül geldi toplumsal hareket geriye çekildi. Yenilgi psikolojisi kaybedilmiş bir savaşın izlerini taşıdı. İnsanların keşfedilmemiş bencillikleri farkedildi. Savrulanların yerine kalanlar muhafazakar değerlere sıkışıkıya sarıldı. Geri ilişki biçimleri formüle edildi. Örgüt insana ve bu halke yabancılaştırıldı.

Yeniden ve hergün yeniden üretmek zorunda olduğumuz bir devrimci yaşam sorumluluğumuz var. Her darbe sonunda niteliksiz bir insan yığınıyla karşılaşmak istemiyorsak tartışmaktan kaçınıdığımız en sıkıcı konuları bile tekrar tekrar ele alacağız.

Bu noktada sanat tartışmalarının tali olduğunu düşünen varsa, devrimcilerin yaşamsal etiğinin temelinde sanatsal duyarlılığın yattığını hatırlatırız. Bugün devrimciler açısından en önemli tartışma konusunu "sosyalist etiğin" oluşturduğunu söylemenin ise abartılı bir ifade olmayacağı kanaatindeyiz. Yoksa, dönüp dönüp halka; o kötü şeyleri yapanların devrimci olmadığını anlatmak zorunda kalırız.

Sanatçı-Sanat Yapıtı Ve Marksist Sanat Eleştirisine Kısa Bir Değınme:

Sanatın insan duyarlılığının bir ürünü olduğu düşünülürse eleştirici sözler kadar sanat yapıtına uzak düşen sözlerin olmayacağı daha iyi anlaşılabilir türden değildir. Yaşanan olaylarımıza büyük bölümü

dile getirilemezdirler. Öyle olmasa Orhan Veli "kelimelerin kifayetsizliğinden" yakınır mıydı?

Rilke, sanat yapıtının iyiliğini zorunluluk şartlarına bağlar. Bu yanıyla Marksın özgürlük tanımıyla, Rilke'nin sanat yapıtı tanımını birbiriyle örtüşür. Yani bir eser, yaratıcısına ün, ünvan, para kazandırmak için değil, sanatçının kendini yaratabilmesinin tek koşulu olarak doğmalıdır.

Yaratıcının, yaratabilme koşullarının başında onun bir dünya oluşturarak aradıklarının tümünü kendi içinde ve kendisiyle bağlantı kurduğu doğada araması gelir. Sanatçı her şeyi kendisi için öngörülmuş bir süre içinde taşıyarak büyütür. Sonra bir çocuğu dünyaya getirir gibi, sancılar içinde kavuşturur eserini, insanlığa ve tüm evrene.

Böylesi acıların çarmığından geçerek gerçek sanatçı insana dair en yüce erdemlere sahip olur. Onlar yaşam içerisinde bize sıradan gelen her şeyi değişik algılar ve sanat yapıtına öyle yansıtırlar. Kendilerini gerçekleştirme noktasında en büyük sıkıntıyı onlar yaşar.

Gerçek sanatçı hiçbir erkle uzlaşmadan eserini verir. Önceden belirlenmiş hiçbir şey sanatına ve yaratma isteğinin yapısına uygun değildir.

Sanatçı toplumsal işlevini bir şey olmanın bilinciyle bütün insanlığın kültür mirasına ve değerlerine sahip çıkarak yaratıcılığına sınır tanımadan kendi yüksek estetik anlayışı doğrultusunda, özgürce sürdürmelidir. Bu nedenle sanatçı ne sarayın, ne aristokrasinin, ne de bir partinin güdümünde olamaz.

Yaptığımız her konudaki belirlemenin mutlak bir tarih sürecini içermesi gerekir. Kendi tarihimizin eleştirisi kendimizi üretmenin baş koşuludur.

Bolşevik Partisi Merkez Komitesinin 1928 karnamesinde "edebiyat parti çıkarlarına hizmet etmelidir" deniyor ve yazarlar makineleşmeyi öven eserler yazmaları için inşaat bölgelerine gönderiliyordu. Buna benzer uygulamalar her ne kadar sosyalist toplum için yapılsada makinaların ve üretim araçlarının abartıldığı "vülger sosyalist" yaklaşımdan öteye gidememiştir.

Elbette söylemek istediğimiz şey "partizan sanatın" yapılamayacağı değildir. Örgütlü sanatçının olamayacağını da söylemiyoruz. Bizim bahsettiğimiz şey sosyalizm adına yapılan yanlışların sadece bir parçasıdır.

Kültür-Sanat ideolojik yönde sınıf savaşının en ince, en yükselmiş biçimidir. Marksist eleştirinin amacı ise sanat yapıtını derinlemesine açıklamaktır. Bir sanat yapıtına eleştiride yöntem ve yaklaşım önemlidir.

Örneğin edebiyat ve tiyatro önce dilbilim kurslarıyla ölçülmeli, yontu ve re-

simde kendi kurallarıyla ölçülmelidir. Sonra konu toplumsal gerçeklik olduğundan ve onun merkezinde insan bulunduğu toplumbilim ilkeleriyle, dahası psikoloji, sosyal psikoloji ve sosyal antropoloji yasaları, kuralları, ilkeleriyle ölçülmelidir. Estetik gerçeklik hangi bilim alanına uzanıyorsa o bilimin yasa, kural ve ilkeleriyle doğrulanmalıdır. Bunun sonucunda sosyal gerçekliğin soyutlanmış ve estetik gerçekliğin somutlanmış olacağını göreceğiz. Bu başarıyı sosyalist olmayan sanatçılarda gösterebilir. Marks'ın gerici Balzac'ı övmesi, Lenin'in köylücü Tolstoy'u övmesi bundandır.

Sanat ve Bilim İlişkisi

Sanat ve bilimin içiçeliğine en güzel örnek resim sanatıdır.

20. yüzyıl başlarında kimi sanatçılar matematikte "öklitdışı geometri" denen matematiksel bir formülü eserlerine uygulamaya başladılar. Onlar için bu yeni bilimsel kuram geleneklere karşı çıkış ve devrimle eşanlamlıydı.

İkibin yıldır tek geometri kabul edilen öklit geometrisinde hareket eden şekiller herhangi bir değişikliğe uğramıyor ve özelliklerini koruyordu.

Eğriliğin sabit ya da düzenli olmadığını bir yüzeyde ya da uzayda bir şeklin biçim değiştirmeden ve özelliklerini koruyarak yer değiştirmesi olanaksız gibidir. İşte böyle bir geometri Kübistler ve Nachel Duchamp tarafından ilgi ile karşılandı. Birçok ressam Ricmann'ın eğri uzay düşüncesini resimlerinde kullandılar. Bunların başında Picasso da geliyor.

Zaten Marks sanatın özünde bir bilgi biçimi olduğunu söylemiyor muydu bize. Öyleyse sanat bir bilim midir?

Bilim; toplumun pratik tecrübesi sırasında doğruluğu ispatlanan ve sürekli olarak dakikleşen bilginin tarihsel gelişme sistemini temsil eden bir sosyal bilinç formudur. Sanatın dünyayı artistik imajlarla yansıtmasına karşın bilim dünyayı mantıksal-düşünce kavramları biçiminde ortaya koyar (Materyalist felsefe sözlüğü)

Yukarıda çok net olarak açıklandığı gibi bilim, her türlü bilginin sınıdıldığı bir alanlar bütünüdür. Muhakkak sanatıda kapsayacaktır.

Fakat sanatın yaratıcı yöntemini bilimin yöntemiyle bir tutmak gerçekliğin bilgisinin özel bir biçimi olarak sanatın özgül niteliğini gerçek değerinden daha az değer vermektir.

Ayrıca, kesinlik verme sanatın görevi değil, bilimin görevidir.

Sanatta Sosyalist (Toplumcu) Gerçekçilik:

Devrimci gelişmesi içinde ele alınan realitenin doğru ve tarihsel bakımdan so-

mut bir biçimde yansıtılmasını öngören bir sanat metodudur. Bu metod 20. yüzyılda kapitalizmin geçirdiği bunalım, proletarya mücadelesi ve Rusya'da sosyalist devrime hazırlanış şartlarında ortaya çıktı. Gorki'nin Ana adlı romanı ve tiyatro eserleri, Demya Bedni ve başka şairlerin şiirleri örnek oldu Böylece dünya sanatında ilk kez işçiler sanat eserlerinin kahramanları olarak ele alındı.

Ne derece katı olursa olsun hayatın gerçeklerine bağlılık sosyalist gerçekçiliğin özüdür. Sosyalist gerçekçiliğin ideolojik ve estetik ilkeleri şöylece sıralanabilir; sosyalist ideolojiye bağlılık, halka hizmet ve partizanlık emekçi halkın mücadelesiyle sıkıbağlar kurmak, sosyalist hümanizm ve enternasyonalizm. Tarihsel iyimserlik, formalizm, subjektivizmin ve naturalist ilkelciliğin reddidir. (Materyalist Felsefe Sözlüğü)

Kendini tiyatrodan resme, müzikten konstruktivizme kadar sanatın en geniş alanlarında ifade etme iddiasıyla toplumcu gerçekçilik, kendi görevini şimdinin içinde saklanan olası geleceği yakalayarak, şimdiki zamanı gelmekte olanla buluşturmalıdır. Gerçekliğin kendi doğasına ve gelişme yasalarına aykırı olan üzerindeki acımasız nesneliliği, sosyalist gerçekçiliğin tüm tarihsel süreçlerde daha ileriye, daha özgür insanın doğasını üretmenin yolunu tarih dışına taşmadan aramasına nedendir.

Lenin "Proletarya Örgütü ve Parti Literatürü" makalesinde sosyalist gerçekçiliğin sanatçıya bakışına bazı ipuçları vermiştir. Bunlardan birincisi özgürlük kavramıdır. Proletarya edebiyatının kazanç ve kariyer hırsından bağımsız, çağı yakalayan ve geleceğe yönelen bir tarz izlendiğinde daha başarılı olacağını söyler.

"Para gücüne dayanan bir toplumda emekçi yığınların yoksulluk içinde, bir avuç zengininse asalak düzeninde yaşadığı bir toplumda gerçek ve etkin bir özgürlük sözkonusu olamaz. Bay yazar, sizden romanlarda ve resimlerde pornografi isteyen, fahişeliği kutsanmış sahne sanatçısının bir tamamlayıcısı durumuna gelmenizi isteyen burjuva yayıncınız ve burjuva kamuoyunuzla olan ilişkilerinizde özgür müsünüz? (Lenin/Parti Literatürü)

İkincisinde, sanat ve edebiyat alanındaki "uğraşın özellikle kişisel yaratıcılığa bağlı olduğuna işaret etmiştir.

"Hiç şüphe yoktur ki yazımsal yaratıcılık mekanik eşitçilikle düzenleme ile azınlık üzerinde çoğunluk yönetimiyle en az uyuşan şeylerden biridir. Hiç şüphe yoktur ki bu alanda kişisel inisiyatif ve bireysel eğilimlere geniş bir hareket serbestiliği sağlanması mutlak zorunluluktur." (a.g.y. Lenin)

Üçüncü belirlemesi edebiyatın tarafsızlığı üzerinedir. Lenin burada tarafsızlığı

yaşadığı toplumdan bağımsızlık demek olacağını ve bunun da olanaksızlığını ifade etmiştir.

Fakat toplumsal gerçekçiliğin dönüştürme etkinliği karşı çıkış sınırlarını aşmamıştır. Ütopik yaşamın kesin bir hedef olarak gösterilmesi, içeriksiz soyut amaçla dönük karşı çıkışın ülküsel bir tarzda yüceltilmesi toplumsal gerçekçiliğin dönüştürme etkinliği olarak savunulmuştur.

Bu tepkici yansıtılışın dönüştürülmeye varamayışının nesnel nedenlerinden en önemlisi sistematik bir kültürel zemine oturmuyuşudur. Diğer nedeni ise diyalektik yöntemin yalnız kuramsal düzeyde kavranılmış olmasıdır. Tarihsel olarak kültürel nesnellik olmadan varolan gerçekliğin ileri görüntüsünün kavranabilmesi insan kapasitesini aşan bir çaba olacaktır.

Yenilginin başlıca nedenini sosyalist kültürün kendini bir noktadan sonra üretmemiş olmasında aramalıyız. Öyle ya, sosyalizmin yapıtaşı insan değil mi? O ayakta kaldığı sürece "geriye dönüş" nasıl mümkün olabilir?

Oysa hala bazıları yaşanan yenilgilerden bir ders çıkarmamışa benziyor. Ajitatif metinlerden tiyatro eseri, içinde işçi olan karalamaların hepsinin resim, sloganlardan müzik üretildiğini zannediyorlar. Dogmacı bir üslupla şiiri, hikayeyi, romanı küçümsüyorlar. Daha güzel eserler vermek onlar için önemli değil, önemli olan "halkımızı kurtarmaktır" (Bu, halkı kurtarmak da tanrısal bir iş olsa gerek!) Böylesi düz bir bakışla sanatı ve mücadeleyi kendilerine açıklayabilirler ama bizim onları anlamamız mümkün değil.

Aslında bunlar kendi sanatsal yeteksizliklerini gizlemek için böylesi bir tarz edinirler. Kendi iç dünyalarındaki sığılıklarını gizlemektir asıl amaçları.

Sanatsal yaratışı sadece siyaset boyutunda indirgemek sanatı da yoksullaştırmaktır.

Böylesi bir dönemde devrimci sanatçının sorumlulukları sadece bir örgütle sınırlanabilir. O sosyalist toplumun değerlerini yaratmak ve yaşatmakla doğrudan sorumludur.

Her ne kadar eleştirsek de anlatılan bizim hikayemizdir.

"Sanat konusunda önemli olan bizim görüşlerimiz değildir. Sayısı milyonlarla hesaplanan bir halkın içindeki birkaç yüz hatta birkaç bin kişinin sanat anlayışı da önemli değildir. Sanat halkın malıdır. Sanatın kökleri emekçi kitlelerin derinliklerine uzanmalıdır. Sanat bu kitleler tarafından anlaşılmalı ve sevilmelidir. Sanat bu kitleleri birleştirmeli, duygularını, düşüncelerini ve isteklerini yüceltmelidir. Onları harekete geçirmeli ve içlerindeki sanatsal itileri uyandırıp geliştirmelidir. (Lenin Parti Literatürü)

KEMALİZM'İN DÜNÜ VE BUGÜNÜ

Toplumda değişik katmanlar, değişik tarihi-sosyal koşullarda birbirinden farklı kulvarlarda hareket edebilir ve farklı zeminlere oturabilirler. Örneğin, işgal yılları ile cumhuriyetin ilk dönemlerinde Kemalizm'in niteliği ile bugün için onun mirasçıları arasında paralellik kurmak tarihsel materyalist bir yaklaşım olmayacaktır.

Kemalizm, kimi çevrelerce, toplum dokusuna nüfuz etmiş, tedavisi imkansız bir hastalık olarak algılandığı için bugün, toplum yaşamının en ufak ayrıntılarında dahi -diyalektiğin sınırları zorlanarak doğrudan bağlantı kurulmaktadır. Bu durum, güncelliğini yitirmiş de olsa, Kemalizm'in nasıl bir iklimde ortaya çıktığını ve geçirdiği evrimi incelemeyi bir zorunluluk haline getirmiştir.

1920'lerde antiemperyalist çizgide, ulusal kurtuluşçu bir akım olarak ortaya çıkan Kemalizm'in siyasal biçimlenişinde İttihat ve Terakki'nin çok önemli bir yeri vardır. Bu nedenle Osmanlı'nın son dönemlerinde İttihat ve Terakki'nin ortaya çıkış koşullarını gözden geçirmekte yarar vardır.

19. Yüzyıl'da Osmanlı İmparatorluğu'nun sömürgeleşmesi sonucunda doğal ekonomi parçalanarak, mevcut küçük üretime dayanan ekonomik faaliyet hızla tasfiye edilmiştir. Küçük üretimin, kapitalist üretimi ortaya çıkaracak tarzda gelişimi ve milli burjuvazinin oluşumu engellenmiştir. Osmanlı topraklarındaki doğal kaynakların, sömürgeci ülkelerce yağmalanması ve kapitalistlerin ürettikleri malların Osmanlı topraklarında pazarlanmasında aracı olarak ortaya çıkan burjuva katmanların da genellikle Türk'ler dışındaki diğer azınlıklardan olması, milli bir Türk burjuvazisinin oluşmasını engelleyen diğer bir etmen olmuştur. Kapitalist girişiminin gecikmesi, Türk'lerde ulus kavramının da oluşumunu geciktirmiştir. **Genellikle, kapitalist gelişimin bir sonucu olarak ortaya çıkan ulus kavramı; Osmanlı'da, özellikle yurtdışında öğrenim gören ve çağdaş düşüncelerden etkilenen aydınlar arasında gelişmiştir. Giderek Jön Türkler olarak tanımlanan bu kesim, Türk milliyetçiliğinin de başlangıcını oluşturur.**

İktidar güçlerinin zoru ile karşılaştığı her durumu faşizm olarak değerlendirme alışkanlığı Kemalizm meselesinde de gündeme gelmektedir. Bu sınıfsal olmayan, amprik bir yaklaşımdır. Faşizmin, emperyalist dönemin kanlı diktatörlüğü olduğu gerçeği düşünüldüğünde, antiemperyalizm (Ulusal Kurtuluşçuluk) temelinde gelişen bir tavır alışa faşistlik affetmenin anlamsızlığı daha iyi anlaşılır.

Özellikle Balkan'larda, yaşanan uluslaşma sürecine bağlı olarak ard arda ulus devletlerin ortaya çıkması karşısında, çok uluslu bir "Osmanlı"lık kavramının dayanakları kalmamıştır. Jön Türkler hareketi de geniş desteği Balkan'larda bulmuştur.

Batılı kapitalist ülkelerin saldırıları karşısında hızla parçalanmış Osmanlı devletinde, yok olan Osmanlılık kavramına karşılık, Jön Türkler ulus devlet kavramını oluşturmaya çalışırken; saray çevresinde de "ümmet" çerçevesinde bir savunma hattı oluşturma eğilimi güçlendi. İkinci Abdülhamit döneminde en uç noktaya vardırılan bu politika ile, İslamiyet ve şeriat temelinde, dünya çapında bir siyasal hareket oluşturma çabalarına girişildi. Meşrutiyetin bütün kazanımları ortadan kaldırılırken, devlet yönetimine şeriat kuralları egemen hale getirildi. Avrupa ülke-

leri karşısında, ard arda alınan yenilgiler ve bozulan ekonomik durum nedeni ile; toplumda, saraya karşı büyük bir güvensizlik oluşmuştu. İslamiyet ve şeriat temelinde oluşturulan politikalar ile bu güvensizlik aşılarak, halktan büyük bir destek alındı. Olası bir saray darbesini ve ayaklanmayı engelleyecek tarzda, katı bir polis devleti uygulaması başlatıldı. Oluşturulan gizli polis teşkilatı ile bütün muhalefet hareketlerinin çalışması engellendi.

Bu koşullarda, Jön Türk hareketinden bir kesimin de içinde yer aldığı İttihat ve Terakki Cemiyeti kuruldu. İkinci Abdülhamit'in katı polis denetimi karşısında cemiyet, tam bir gizlilik temelinde örgütleniyordu. Temel amacı, Osmanlı toprakları üzerinde Batılı bir toplum oluşturmaktı. Başlangıçta sık kullanılan "Osmanlı"lık kavramının yerini, kısa sürede katı bir milliyetçilik aldı.

Burjuva demokratik devrimin, yukarıdan aşağıya şekillenen politikalarla tamamlanması amaçlanıyordu. Feodalizmin üst yapıdan başlanarak tasfiyesi, milli bir burjuvazinin oluşturulması, kapitalist gelişimi hızlandıracak tedbirlerin alınması, alanında farklı görev üstlenecek sivil toplum örgütlerinin oluşturulması, Darülfünun'un özkerleştirilmesi, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, ordu ve eğitim sisteminde Batılı ölçülere uyum,... gibi hedefler temel politikalarını oluşturuyordu.

Sarayın yoğun baskılarına rağmen, özellikle askerler arasında ve Trakya'da İttihat ve Terakki çok güçlü bir örgütlenme oluşturdu. Bu askeri gücünü, siyasal alana bir baskı unsuru olarak kullandı ve saraya büyük oranda kendi politikalarını dayattı. İkinci Meşrutiyet'in ilanında belirleyici oldu. Ancak, kuruluşunda belirleyici oldukları hükümetlerin, halka vadedtiklerini gerçekleştirememesi ve katı devletçi uygulamalara duyulan tepki, İttihat ve Terakki'ye olan güveni azalttı. İkinci Abdülhamit'in çabasıyla önemli bir siyasal güç haline gelen dinci-şeriatçı çevreler ile İttihat ve Terakki arasında çatışmalar başladı.

Bu çatışma, farklı düzlemlerde uzun yıllar varlık gösterdi. Osmanlı devletinin 1.

Kemalizm, çağdaşı olan iki temel siyasi akımdan büyük oranda etkilenmiştir. Özellikle 1920'lerin sonlarında Batı'da yaşanan büyük ekonomik çöküşe karşılık, Sovyetler'de yaşanan büyük ekonomik atılım, ekonomide devletçiliğin daha ağırlıklı ele alınmasına neden olmuştur. Bunun yanında, siyasal alanda, faşist hareketlerdeki dar kadrocu devlet yapısı benimsenmiştir.

Dünya savaşında aldığı yenilgi ile, İttihat ve Terakki savaş sonunda kendini feshetti.

Anadolu'nun birçok bölgesinin işgal edilmesi ve saray çevresinin işgalcilerle açık işbirliği karşısında, İttihatçı kadroların önemli bir bölümü, buldukları bölgelerden işgalcilere karşı direnişin önderi oldular. Kurtuluş savaşının hazırlanması ve sürdürülmesinde İttihatçı kadroların belirleyici rolü oldu ve gelişen hareket de önemli oranda İttihat ve Terakki'nin izlerini taşıyordu.

1920'lerde şekillenen Kemalizm'in temel özelliklerinden bazılarının, İttihat ve Terakki'den devralınan milliyetçilik, kadroculuk gibi nitelikler oluşturur. Pazarını korumak için mücadele edecek

güçlü bir burjuvazinin bulunmadığı koşullarda; asker, sivil, aydın kesimlerin oluşturduğu küçük burjuvazinin önderliğinde milliyetçilik, -açık işgal koşullarının da etkisiyle- antiemperyalist bir tavır alışı yol açabilmiştir. Aynı şekilde, dar kadroculuk anlayışı da daha sonra katı bir devletçilik olarak ortaya çıkmıştır. Kemalizm'in, 1920'lerdeki antiemperyalist tavır alışında, dünyada çağdaşı olan gelişmeler de etkili oldu. 1917'deki Sovyet Devrimi, 1918'deki Almanya, Avusturya Devrimi, İtalya'daki devrimci hareketin gelişim düzeyi... gibi olgular da Kemalizm'i etkiledi. Genel olarak ifade etmek gerekirse;

Kemalizm, çağdaşı olan iki temel siyasi akımdan büyük oranda etkilenmiştir. Özellikle 1920'lerin sonlarında Batı'da yaşanan büyük ekonomik çöküşe karşılık, Sovyetler'de yaşanan büyük ekonomik atılım, ekonomide devletçiliğin daha ağırlıklı ele alınmasına neden olmuştur. Bunun yanında, siyasal alanda, faşist hareketlerdeki dar kadrocu devlet yapısı benimsenmiştir.

Ancak Kemalizm kendi içinde bütünlüklü bağımsız bir ideoloji değil, politik bir tavır alıştır. Burjuva ideolojisi ile önemli oranda örtüşmekle birlikte, faşist bir ideoloji olarak tanımlanması da yanlıştır.

İktidar güçlerinin zoru ile karşılaşıldığı her durumu faşizm olarak değerlendirmeye alışkanlığı Kemalizm meselesinde de gündeme gelmektedir. Bu sınıfsal olmayan, amprik bir yaklaşımdır. Faşizmin, emperyalist dönemin kanlı diktatörlüğü olduğu gerçeği düşünülürken, antiemperyalizm (Ulusal Kurtuluşçuluk) temelinde gelişen bir tavır alışa faşistlik atfetmenin anlamsızlığı daha iyi anlaşılır. Bilindiği gibi engizisyon dönemi, uygulamaları ile pek çok faşist yönetimden daha kanlı ise de "faşizm" değildir. 3. Enternasyonal'de "finans kapitalin en gericisi, en şoven, en emperyalist unsurlarının açık terörcü diktatörlüğü" olarak tanımlanan faşizm, tanımını sınıfsallığından almış bir kavramdır.

Savaş sonrası dönemde, küçük burjuvazinin ülkede belirleyici bir güç olabilmesinin en önemli nedeni, güçlü bir burjuvazinin olmayışıdır. Genellikle azınlıklardan oluşan burjuvazinin, işgalcilerle açık işbirliği de savaş sonrasında önemli bir siyasal güç olmalarını engellemiştir. Aynı şekilde, ülkede ekonomik ve siyasal olarak önemli bir güç olan feodaller de, Kemalist hareket ile -İttihat Terakki'den gelen antifeodal niteliği nedeniyle- sürekli çatışma içinde olmuşlardır. Sık sık yaşanan isyanlar, büyük katliamlarla bastırılmıştır.

Kemalizm'in milliyetçi niteliği, en katı biçimi ile Kürt'lere karşı takınılan tavırda ortaya çıkmıştır. Kurtuluş savaşının kazanılmasında önemli katkıları olan Kürt'lerin, başlangıçta tanınan Kürt kimlikleri giderek yadsınmıştır. Kürt feodallerinin başlattıkları hareketler genellikle katliamlarla sonuçlanmıştır.

Kürt katliamlarında belirleyici etmen, Kemalizm'in milliyetçi niteliği olmakla beraber; bazı Kürt aşiret reislerinin "önemli bir ulusal ve demokratik açılıma sahip olmadan" başlattıkları isyanlar, Kemalizmin eline, uyguladıkları tenkil politikası için önemli bir silah -gerekçe- vermiştir.

TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE, KEMALİZM'İN GÜCÜ GİBİ, ROLÜ DE DEĞİŞİME UĞRAMIŞTIR

Kemalistlerin, ordu ve devlet bürokrasisi içerisindeki etkinliği, tek partili dönem içinde önemli bir kesintiye uğramadan sürdü. Kemalistlerin devlet eliyle burjuva yetiştirme politikası, daha başlangıcında, tekelci nitelik taşıyan bir kapitalist gelişime neden olmuştur. Tarım kesiminden aktarılan sınırlı kaynakların, dış borçlar ve devlet yatırımlarına ayrılması dışında; öncelikle Kemalizm'e yakın az sayıdaki burjuvaya aktarılması sonucu, eşitsiz bir gelişim gözlemlendi. Sınırlı sayıda kapitalistin, ekonominin çok geniş alanlarına egemen olduğu bir model ortaya çıktı. Emperyalist tekellerle işbirliği konusunda da bu kesimlere büyük ayrıcalıklar tanındı.

Toplumdaki diğer sınıf ve katmanlarda, bu politikaya karşı tepkiler oluşmaya başladı. Ekonominin doğal gelişimi içinde ortaya çıkan yeni burjuva katmanlar, toprak sahipleri ve konumları giderek sarsılan

Kemalizm'in milliyetçi niteliği, en katı biçimi ile Kürt'lere karşı takınılan tavırda ortaya çıkmıştır. Kurtuluş savaşının kazanılmasında önemli katkıları olan Kürt'lerin, başlangıçta tanınan Kürt kimlikleri giderek yadsınmıştır. Kürt feodallerinin başlattıkları hareketler genellikle katliamlarla sonuçlanmıştır.

feodaller güçlü bir muhalefetin odağını oluşturdu. Toplumdaki gerici eğilimlerle bütünleşen bu muhalefet, büyük bir siyasal güç haline geldi. Savaş yıllarında yaşanan tüm sıkıntıların da Kemalistlere fatura edilmesi ile birlikte, DP büyük bir siyasal güç olarak siyasi yaşama girdi.

1950'de ortaya çıkan tepki, bir halk hareketini andırarak kadar geniş kesimi içinde barındırıyordu. Ancak, harekete önderlik eden siyasal güç -toplumdaki en gerici güçlerle ittifak halinde olan- gerici bir nitelik taşıyor ve topluma hiçbir demokratik açılım vaatlemiyordu. 1950 olayı yıllardır uygulanan tek sesli ve anti-demokratik politikalara 'tepki' olması nedeni ile, ilerici bir görünümü olmasına rağmen; önderliğinin niteliği itibarıyla gerici bir hareket olarak tanımlanmalıdır.

Bir hareketin niteliğini belirleyen, o harekete katılan insanların sayısı değildir; hareketin niteliği, önderliğinin niteliği ile tanımlanır. Günümüzde önderliği demokratik nitelik taşımayan hiçbir hareket ilerici değildir.

1950'lerin sonlarında, DP iktidarının uygulamalarına karşı oluşan tepki ve ortaya çıkan muhalefet, önemli demokratik talepler içeriyordu. DP'nin antidemokratik uygulamaları ve toplumu -bir iç savaşı da dayatacak tarzda- kutuplaştıran politikaları, büyük tepki görüyordu. Toplumun çok geniş bir kesiminin desteğini alarak gelişen 1960 hareketi, topluma oldukça geniş bir demokratik açılım sunuyordu. Yarım kalan burjuva demokratik devrimin, tamamlanması hedefleniyordu. Batı'daki örnekleri ile karşılaştırıldığında, demokratik niteliği belirgin bir biçimde ortaya çıkan anayasa hazırlanmıştı. Bu yönü ile, bir bütün olarak 1960 hareketi, ilerici bir hareket olarak tanımlanmalıdır. Ancak, 1960 anayasası ile, tüm demokratik nitelikleri yanında, Kemalizm'in milliyetçilik niteliğinin izlerini taşır. Kapitalist gelişimin önünü açacak özellikler ta-

Bir hareketin niteliğini belirleyen, o harekete katılan insanların sayısı değildir; hareketin niteliği, önderliğinin niteliği ile tanımlanır. Günümüzde önderliği demokratik nitelik taşımayan hiçbir hareket ilerici değildir.

şmasına rağmen, Kürt sorununda tam bir inkâr çizgisi sürdürülmüştür. Belki bunda güçlü bir Kürt demokratik hareketinin bulunmaması da etkilidir. Kürt demokratik hareketinin ortaya çıkmasındaki gecikmeyi, sadece "yoğun baskı" ile açıklamak mümkün değildir; olağanüstü feodal parçalanmışlık, bunda önemli rol oynamıştır.

1960 sonrasındaki nispi demokratik ortamda, toplumsal muhalefetin gelişimi hızlandı; demokratik talepler yoğunlaştı. Kitleler ile bütünleşen sol, önemli bir muhalefet odağı oldu. Sol düşüncenin toplumda yaygınlaşması ile, 'çağdaş' ve 'Batılı' olmakla 'sol' arasındaki farklılık daha kolaylıkla görülmeye başlandı. Gelişen sol hareket, Kemalizm ile aralarında ideolojik ve politik olarak ayrım çizgilerini netleştirdi. Ancak, 'merkez sağ' siyasal iktidarlar, anayasa ile sağlanan demokratik hakların kullanılması ve geliştirilmesine karşı, katı bir tutum oluşturdular. Demokratik hakların korunması, kullanılması, geliştirilmesi doğrultusunda verilen mücadelede Kemalistler sık sık 'sol' ile birlikte oldular. Düzenlenen antiemperyalist gösterilere, yer yer Kemalistlerden de destek geldi.

Sol'un, Marksist düşünceden kaynaklanan çok köklü farklılıklar dışında; antiemperyalist ve antifeodal niteliği, -biraz abartılmış bir yorumla ele alınmış olsa da- laikliğe ödünsüz sahip çıkışı, toplumdaki demokratik değerlere ve kurumlara sahip çıkması gibi olgular biçimsel olarak

Kemalistlere yakın olunan noktalar olarak tanımlanabilir.

1970'lere gelindiğinde sol, Kemalizm ile ayrım çizgilerini netleştirmiş ve yollarını ayırmıştı. Sol düşüncenin gelişimi karşısında, Kemalizm'in etkinliği büyük oranda kırılmıştı.

Bilindiği gibi Mahir Çayan, ülke gündeminde olan antiemperyalist, antioligarşik demokratik halk devriminde farklı sınıf ve katmanların nasıl bir tavır alabileceğini sıralarken, Kemalizm'i "dolaylı ihtiyatlar" arasında saymıştır. Kemalizm'i, demokratik halk devriminin oldukça ileri evrelerinde, karşıdevrim güçleri ile girilecek açık bir hesaplaşma aşamasında, devrim saflarında yer alabileceğini var saymıştır. Demokratik halk devriminin, özgün bir demokratik burjuva demokratik devrimi olduğu düşünülürse, bu değerlendirme doğrudur.

Ancak, 12 Mart süreci sonrasında, ordu ve devlet bürokrasisi içindeki Kemalist kadrolar neredeyse tümüyle tasfiye edilmiştir. Ayrıca, Kemalist kadroların önemli bir bölümü; oligarşi içi dengelerde, feodalizmin tasfiyesi sürecinde, tekeli burjuvazinin yanında yer almış ve darbecilerle bütünleşmiştir. **Kemalizm'in katı devletçi geleneği, halk güçleri ile devlet arasındaki her hesaplaşmada devletin yanında yer almasına neden olmuştur. Gelişen noktada Kemalizm, toplumda ciddiye alınabilecek bir siyasal güç olmaktan çıkmıştır. Ve bugünkü niteliği ile Kemalizm, devrimci hareket için bir müttefik olarak düşünülemez.**

Bugün artık Kemalizm, sol için değil; ama kendini 'sosyal demokrat' olarak tanımlayan siyasal odaklar için önemli bir sorundur. Kemalizm'in olumsuz mirası, bu partilerin çağdaş anlamıyla sosyal demokrat bir parti olmalarını bile engelliyor. Devrimcilerin ise bugün Kemalizm diye bir sorunu yoktur.

Konunun daha iyi kavranması açısından; Kemalizm tanımında içerilmiş bir şekilde bulunan devrimcilik, halk-

Kemalizm'in katı devletçi geleneği, halk güçleri ile devlet arasındaki her hesaplaşmada devletin yanında yer almasına neden olmuştur. Gelişen noktada Kemalizm, toplumda ciddiye alınabilecek bir siyasal güç olmaktan çıkmıştır. Ve bugünkü niteliği ile Kemalizm, devrimci hareket için bir müttefik olarak düşünülemez.

Bugün milliyetçilik, özellikle tekeli burjuvazinin en gerici kesimlerinin elinde bir araç olmuştur. Katı milliyetçi ve devletçi gelenek, Kemalistlerin toplumdaki devrimci dinamiklerden, çok faşist geleneğe daha yakın tavır almalarına neden olmuştur. Bu tavır alış, her geçen gün daha da belirginleşmiştir. Bugünkü toplum yapısında milliyetçi talepler en geri talepler arasındadır.

çılık, milliyetçilik, laiklik kavramlarına kısaca değinmek gerekirse:

DEVRİMCİLİK

1920'lerde Kemalizm'in önemli bir ögesini oluşturur. Feodalizmden kapitalizme geçiş sürecinde feodalizmin siyasal yapıdan tasfiyesi; ekonomik alanda, feodalizmin yukarıdan aşağıya çekilmesini ve kapitalizmin inşasını hedeflediğinden, Kemalizmin o dönem için devrimci bir yanı vardır. Yapılmak istenen bir tür burjuva demokratik devrimdir. Ama başlayan bu süreç tamamlanamamıştır. Ekonomik alanda tasfiye edilemeyen feodalizm, giderek siyasal üst yapıda ağırlığını hissettirmeye başlamıştır.

Günümüzde ise, feodalizmin ekonomik ve siyasal alandan, burjuvazi tarafından tasfiyesi büyük ölçüde tamamlanmış, Kemalizmin ilerici ve devrimci bir yanı kalmamıştır.

MİLLİYETÇİLİK VE ANTIEMPERYALİZM

Kemalizm, uluslaşma süreci ile birlikte başlayan milliyetçilik akımının uzantısıdır. Uluslaşma sürecinin yaşandığı toplumlarda, milliyetçiliğin bile başlı başına ilerici bir yanı vardır. Özellikle açık emperyalist işgal koşullarında bu milliyetçilik, antiemperyalist tavır alışta önemli bir etkidir. Ülkede, emperyalizm ile çıkar birliği olan güçlü bir burjuvazinin olmaması, önderliğin -ekonomik saiklerden görece bağımsız olabilen- küçük burjuvazi tarafından yürütülmesi sebebi ile bu milliyetçilik saldırgan, yayılmacı bir milliyetçilik değildir. Açık işgal koşullarında alınan tutarlı tavır ve sürdürülen Kurtuluş Savaşı sonucu, milliyetçilik ve antiemperyalizm 1920'lerde Kemalizm'in simgesi olmuştur.

Ancak, savaş sonrası yıllarda gelişmekte olan kapitalizmin ve emperyaliz-

me bağımlı ekonominin talepleri doğrultusunda emperyalizm ile -özellikle Almanya- uzlaşmaya gidilmiştir.

1920'lerin sonları ve 1930'lu yıllarda, ekonomik alanda ön planda görülen devletçiliğin, siyasal bir tercihten çok, ekonomik zorunluluklardan kaynaklanan politikalar olduğu kabul edilmelidir. Sermaye birikiminin yetersizliği yanında, aynı yıllarda yaşanan dünya ticaretindeki daralma ve büyük ekonomik çöküş, devletçi uygulamaları -devlet eliyle sermaye birikimini sağlamak, tarımdan sanayiye kaynak aktarmak- dayatmıştır. Belirli bir iktisat politikası olmayan Kemalizm, kaygan bir zeminde yer almış, bazen devletçi, bazen özel teşebbüsçü olmuştur. Kemalizmin gelişimine bağlı olarak, antiemperyalist tavır alış, yerini uzlaşmaya bırakmıştır.

Bugün milliyetçilik, özellikle tekeli burjuvazinin en gerici kesimlerinin elinde bir araç olmuştur. Katı milliyetçi ve devletçi gelenek, Kemalistlerin toplumdaki devrimci dinamiklerden, çok faşist geleneğe daha yakın tavır almalarına neden olmuştur. Bu tavır alış, her geçen gün daha da belirginleşmiştir. Bugünkü toplum yapısında milliyetçi talepler en geri talepler arasındadır. Özellikle MHP çevresinde milliyetçilik, saldırgan ve yayılmacı emeller taşıyan faşizmin en önemli silah haline gelmiştir. Diğer siyasal odaklardaki milliyetçi eğilimlerde, MHP ile farkını net olarak ortaya koymadıkları gibi giderek bu konuda MHP'ye yaklaşmaktadır.

Kemalistler de tüm farklı açıklamalarına karşın, pratikte -MHP kaynaklı- kontrgerilla faaliyetleri sonucu ortaya çıkan politik tercihlerde en gerici milliyetçi çizgilerle ortak tavır alabilmektedir. Kürt sorunu, Kıbrıs, Ege ve Batı Trakya sorunları, Kafkasya ve Türki Cumhuriyetler, Çeçenistan sorunları birer örnek sayılabilir.

Antiemperyalizm ise, 'globalleşme' kavramı ile zaten çoktandır tozlu raflara terk edilmiştir. Kemalistlerin belki de cidiye alınabilecek en son antiemperyalist tavır alışları, 2.Dünya Savaşı'na girmeyecek, tarafsız kalabilmeleridir.

HALKÇILIK

Bu kavram, Kemalistler tarafından kendilerine en çok yakıştırılan bir ünvan olmasına rağmen, gerçekte hiçbir zaman halkçı bir politik kimliğe sahip olmamışlardır. Ekonomik saiklerden görece bağımsız olabildikleri 1920'lerde bile, toplumun çok küçük bir kesiminin temsilciliğini üstlenebilmiştir. Kemalizm, daima dar kadrocu bir hareket olarak kalmış, hiçbir zaman kitlesel bir hareket olamamıştır. Entellektüel-aydın kesimlerle diyalogu da sınırlı ve dönemselidir. Aydın ve entellektüel kesimlere en yakın olduğu, en fazla kitlesel görüldüğü dönem, 1950'lerin sonları ve 1960'lı yıllardır.

DP iktidarı ile tüm ayrıcalıklarını kaybeden ve hızla tasfiye edilen Kemalist kadrolar, kendilerini toplumdaki diğer muhalefet odakları ile özdeşleştirmiş ve onlara yaklaşmıştır.

1960'lardaki kitlesel muhalefet hareketleri, Kemalizm ile özdeşleştirilmemelidir. Bu dönemde bile Kemalistler, kendi dar kadrocu geleneklerini değiştirmemişlerdir.

LAİKLİK

Siyasal bir odak olarak bir varlığı kalmayan Kemalizm'in, günümüzde daha sık tartışılır hale gelmesinin nedeni, temel bazı siyasal tartışma konularında düşünce ortaya koyan farklı bir siyasal odanın olmamasındandır. Gelinek noktada, Kemalizm; devletin niteliği, toplumsal işlevi, devlet-toplum ilişkisinin düzenlenmesi noktasında en gerici kesimlerle tam bir bütünleşme içindedir. Tek farklılık gibi görünen nokta 'laiklik' konusudur. Kemalistlerin kendilerini ifade ettikleri çerçevede bugün 'laiklik'e kadar daralmıştır. Bunun da pek çok nedeni vardır.

Öncelikle, laiklik tartışması, egemen sınıf ilişkisi ve çelişkilerinden bağımsız ele alınabilen, sistemin özüne dokunmadan en çok laf edilebilen, sınıfsal temeldeki tavır alışlar yerine suni bir laik-antilaik tartışması ile sistemdeki çelişkileri gizlemede önemli rolü olan bir konudur. Ayrıca laiklik olgusu, toplumun demokratikleştirilmesinin dışında bir kavram olarak düşünülüyor.

ÖRGÜTSEL İRADE VE ÖRGÜT-BİREY İLİŞKİSİ

"Kimseyi saflarımızda yürümeye zorlamıyoruz, ama biri bunu kendi iradesiyle yapıyorsa, bu, ilkelerimizi kabul ettiği anlamına gelir."

Rosa Luxemburg

Bulduğumuz her alanda (hapishaneler ve yurtdışı da dahil), kavganın gerekleri, örgütsel durumun gerekleriyle doğrudan ilintilidir. Birbirine kopmaz bir bağ oluşturan ve mücadele sahnesine, bileşke kuvvet olarak yansıyan bu vektörel toplam ilişkisi; birinin diğeri lehine ihmal edilemeyeceği bir iççelik özelliğine sahiptir.

Örgütsel varlık/devamlılık, iradenin hemen tüm dokuya ulaşabilme/nüfuz edebilme özelliği ile sıkı sıkıya bağlıdır. Doğru iletilmeyen, iletilmediği yerde bozulmaya uğrayan bir irade, sonuç alma özelliğini yitirir. İradesiz bir örgüt ise, zaten örgüt değildir. Bu bağlamda, örgütsel hiyerarşinin neresinde olursa olsun, tüm yoldaşlara büyük görev düşmektedir. İradenin taşınması ve uygulanması noktasında azami dikkat sergilenmelidir.

Örgütsel çatı, önkabullerin varlığına işaret eder. Buradaki yükümlülükler, kişinin değerleri ve amaçlarıyla bir bütünlük oluşturduğu için, bir "yük" değil, bir tercihtir; gönüllülük-

tür... Kavganın çeşitli kesitlerinde rastlanan "olağanüstü" direnç, fedakârlık; her türlü bedeli ödemeye açıklık başka türlü açıklanamazdı.

Örgütsel işleyişte, demokratik merkezîyetçilik ilkesinin içerdiği demokrasi; merkezîyetçiliği destekleyen değil, destekleyen boyuttur. Merkezi kararların uygulanmadığı tek bir alan bile, örgütsel bünyede - sebep olacağı dolaşımdaki tıkanıklık sebebiyle- kangren başlangıcına nedendir. Hiç kimsenin ve hiçbir birimin böyle bir özgürlüğü yoktur. Örgütsel işlerlikte keyfiyet, iradenin zafı afa uğramasında birincil öneme sahiptir. Her zaman için, örgüt iradesinin bireye oranla öngörü avantajı taşıdığı bilinmelidir. Her şeye rağmen yaşanabilecek tereddütler, eğer vaktinde aşılıyorsa; uygulanacak yöntem, "önce uygulama, sonra eleştiri" olmalıdır. "Birlik-eleştiri-birlik" ilkesindeki gibi; birlik, her halükârda gözetilmelidir.

Örgütün tüm birikim ve olanaklarının en üst düzeydeki sentezi olan irade; tekil kaygıların değil, ör-

gütsel tüm çıkarların gözetilmesi noktasından hareket ettiği için, bazı durumlarda, tek tek birimlerin kavrayışını zorlar. Öyle ki, çelişme içerisinde bulunduğu kanaati bile hasıl olur. Bu durumda bizi çözüme taşıyacak olgu, örgütsel güvendir.

Kimi çevrelerde rastladığımız, "Bizler, Çarlık Rusyası'nda yaşamıyoruz; karşımızdaki polis de Okhrana değil" biçimindeki bir mantığa dayandırılan ve örgütsel oluşumda merkezîyetçilik, illegalite v.b.'nin gereksizleştirilmesine işaret eden yaklaşım; farklı bir devrim anlayışı ve çalışma tarzının doğrudan yansıması olarak anlaşılmalıdır. Yoksa, bilinmelidir ki, bugünün koşulları hiç de daha az illegalite ve merkezîyetçilik gerektiren bir boyutta değildir. Ancak, bu olguların uygulanışındaki problemlerin aşılması meselesi var ki, bu da, deneyimli kadrolarımızın ustalık yüklü çabaları ile gerçekleşecektir.

ÖRGÜTSEL GÜVEN SORUNU

Hiyerarşik şekillenme gereği merkezi bir disipline sahip olan ve yukarıda aşağı bir inisiyatife olanak tanıyan Leninist örgütlenmede inisiyatif, kaynağını otoriteden değil; sevgi, güven ve harekete bağlılıktan almalıdır. Yoldaşlık, insan ilişkilerinde ulaşılması mümkün en sıcak biçimdir.

Yenilgi dönemlerinin müzmin hastalığı olan örgüt fobisi, karşımıza "tanımadığım kimseye güvenmem" biçiminde çıkmakta ve örgütsel güvenin karşısına kişisel güveni koymaktadır. Bu durumda, kişisel yakınlığa dayalı ilişkiler, örgütsel güvenin ve yoldaşlığın önüne geçer; açılmaması

Örgütün tüm birikim ve olanaklarının en üst düzeydeki sentezi olan irade; tekil kaygıların değil, örgütsel tüm çıkarların gözetilmesi noktasından hareket ettiği için, bazı durumlarda, tek tek birimlerin kavrayışını zorlar. Öyle ki, çelişme içerisinde bulunduğu kanaati bile hasıl olur. Bu durumda bizi çözüme taşıyacak olgu, örgütsel güvendir.

Yarattığı değerleri bilgisayar tuşları arasında yitiren, özgüvenini kaybeden ve kurtuluşun robotlara havale edenlere sözümüz yok. Ancak bizler, kurye kullanmaya, insana güvenmeye devam edeceğiz. İnsanlara ulaşma ve örgütlenme çalışmalarında da kurulan bire bir ilişkilerin, sokak sokak örgütlenmenin halen en verimli ve kalıcı yöntemlerden biri olduğunu düşünüyoruz.

gereken örgütsel sırlar açılır ve buna kişisel güven gerekçe edilir. Bu tür eğilimler taşıyan ve eyleme giderken dahi yanyana düşmeye özen gösteren arkadaşlarda, diğer yoldaşlarına karşı alışkanlıkla örülmüş gizli bir güvensizlik gelişir. Tayfacılık olarak da nitelendirebileceğimiz bu eğilim, örgütlenmeyi birkaç kafadarın oluşturduğu arkadaşlık ilişkisi ile karıştırır. Ve bu grup dışındaki her ilişkiye kuşku ile bakar.

Bu eğilimin tersi gibi görünen bir başka sorun ise örgüt fetişizmidir. Örgütsel işleyişe dair bir abartı içerir. İşlerin yoluna gitmemesi, aksamalar, v.b. karşısında güven yitimi söz konusu olur ve davayı terk etmeye karar verilebilir.

Örgüt içi disiplin kişiler aracılığı ile yürüyor ise de özünde karşımızdakinin bir örgüt iradesi olduğu bi-

linci sürekli olarak canlı tutulmalı, ilişkiler kişiselleştirilmemelidir. Gevşeyen disiplin, laçkalaşan ilişkiler bir örgütü örgüt olmaktan çıkarır. Örgütün en tam biçiminin ideolojik birlik, ideolojik netlik ve tüm organları uyumlu çalışan bir yapı demek olduğu düşünüldüğünde disipline uymama keyfiyetinin sakıncaları daha iyi anlaşılır. Çelişkili durumlarda, eleştiri hakkı saklı kalmak kaydıyla, örgüte güven ve bağlılığın ifadesi olarak, verilen görevler aksatılmamalıdır. Örgüt-birey ilişkisinde; örgütün bireyi, bireyin örgütü güvenceye aldığı, beslenmenin karşılıklı olduğu bir ilişki söz konusudur.

Bu ilişkide örgütü insanlar üstü bir olgu, ilahi bir kudret olarak addedip her şeyin çözümünü ondan beklemek doğru değildir. Böyle bir yaklaşım kadrolarda sahiplenme ve sorumluluk duygusunu zayıflatır. Bir büro elemanı gibi "gözlerimi kaparım vazifemi yaparım" verimsizliğini doğurur. Bunun bir başka biçimi her şeyi hafife almaktır. Özellikle genç ve tecrübesiz arkadaşlarda bir acelecilik var. Önlerine koydukları sorunun çözümünde kestirme yollara başvurmakta, gecikmelere karşı tahammülsüz davranmaktalar.

Silahındaki mermileri bir çırpıda boşaltmaya alışan savaşçı iyi bir savaşçı değildir. Hızla sonuca ulaşma gayreti, koşulları dikkate almayan tetik hareketleri başarısızlığa götürür. Ve bu tür sonuçlar, beklentilerle oluşturdukları açığı nedeni ile ciddi kırılmalara, dökülmelere sebep olur.

Çalışma yaptığımız alanlarda ve kendi iç ilişkilerimizde "doğrularımız"ın hızla benimsenmesi/kavranması ve kabulü yönünde gireceğimiz beklenti insanlara karşı tahammülsüzlüğü besler. Hiçbir amaca kolay ulaşılamayacağını bilmek ve önümüze koyduğumuz işi adım adım-sabırla- gerçekleştirmek durumundayız. Özellikle insanları değiştirmenin çok daha zorlu ve zahmetli bir iş olduğu bilinmeli "uğraşmaya değmez" kolaycılığına düşülmemelidir. "Bir kostüm 24 saatte değiştirilebilir, beyin ise yavaş değişir. Bir defa yanlış bir dünya

görüş tarzı benimsemiş olan her şansın, ondan kurtulabilmek, vicdanı ile mücadele etmek ve aynı zamanda kolektif etki ve yardım etmeyi de gerektirir." (Gençlik Üzerine Notlar, Georgi Dimitroff, Evren Yayınları sayfa:90)

Hareketin zaafa uğradığı, kayıp verdiği dönemlerde veya geri çekilme anlarında duygularımızla, beklentilerimizle, coşkularımızla örtüşmeyen bir duruş noktası ihtiyaç haline gelebilir. Böylesi durumlarda örgüte, öngördüğü yöntemlere ve yoldaşlara güven her zamankinden daha önemlidir. Üzerimize düşen görev "beklemek" dahi olsa bunun nihai hedef ile bağını görmek ve layıkıyla yerine getirmek gerekiyor.

"Felaket tellallığı", devrimci bir yolun içerdiği zenginliği kavrayamayanların işidir. Yakın devrim hayalleri, düşmanı hafife alma, yöntemlerde kolaycılık yenilgi -kayıp verme- karşısında dağılmaya inanç sarsılmasına ve yol ayrımlarına sebep olur. Halbuki, devrimci mücadeleler tarihi göstermiştir ki, zafere giden yol bir dizi yenilgiden geçecektir.

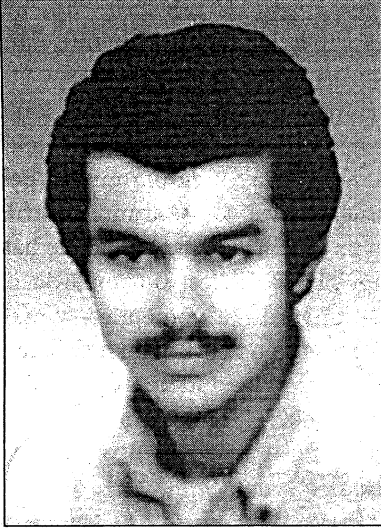
Başarı, yenilgileri birer kazanıma çevirebilen iradenin yol göstericiliğinde gerçekleşecektir.

LİBERALİZM VE DEVRİMCİ İRADE

Çoğu kez arkadaşlarımızın, uymasını gereken kurallar bütününe bildiği halde uygulamadığı, liberal davranışına tanık olmuşuzdur. Kökeni ne olursa olsun ve hangi sebeple gündeme gelirse gelsin örgüt içi liberalizm, çalışmaları zaafa uğratacak ve polis için kolay ulaşılır bir zemin yaratacaktır. Deyim yerindeyse, **örgütlerin aşıl topuğudur liberalizm.**

Örgütsel sorunları eş, dost, kardeş, ahbap çevrelerine taşıyıp sohbet konusu yapmak en sık rastlanan biçimdir. Binbir zorlukla yaratılmış ve "denetim dışı" bir güvenceye alınmış olan ilişkileri riske sokar. Bu tür sorumsuzlukların çok ciddi kayıplara yol açabileceği bilinmeli ve kesinlikle göz yumulmamalıdır.

"Bir şey olmaz" gevşekliği ile hareket edilmesi genellikle "bir şeylerin

VELİ ESKİLİ

(1955-Ocak 1981)

Şimdi umutların
Adana'da ırgatın elinde
pamuk
Karadeniz'de fındık
Ege'de tütün olmuş
büyüyor.
Rahat uyu yoldaş
Çukurova halkı
kırlarda nergis diye
senin gülüşünü
topluyor.

1974'lerde Ankara'daki
faşist hareketin belinin bü-
külmesinde önemli görevler

üstlendi. Öğrenci hareketi içindeki saygın yeri nedeni ile Devrimci Gençlik Dernekleri Federasyonu kurucu üyesi oldu. 1976'da Beşevler'de faşistlerle çıkan bir çatışma sonucu aranmaya başlandı. Devrimci Gençlik mücadelesini kaçak olarak sürdürmenin olanaksızlığı ve Çorum'lu devrimcilerin talepleri nedeni ile aynı yıl Çorum'a gitti. Burada kaldığı kısa süre içinde devrimci mücadelenin örgütlenmesinde ilk ciddi adımlar atıldı. Ancak faşistlerle giriştiği bir çatışma sonunda burada da deşifre oldu ve Ankara'ya geri döndü. Bir müddet sonra Antalya'ya gitti. Bölgede örgütlenme çalışmaları sürdürürken bir kaza sonucu başından yararlandı ve sahte kimlikle tedavi oldu. Kısmi felç ihtimali oldukça yüksekti. Ameliyat sonrasında kafatasında 3 cm çapında bir boşluk kalmıştı ve daha sonra vücudunun bir yerinden alınacak parçalarla burası kapatılacaktı. Uzun süre tedavi gördü. Konuşması düzelmemişti ve bir kolu tam tutmuyordu. Çok hızlı koşardı, ancak hastalığı bunu da engelliyordu. Bu durum Veli Eskili'yi çok rahatsız ediyordu. İnatla egzersizler yaptı ve sonunda felç durumundan kurtuldu. Nekahat döneminde siyasal eğitimini geliştirmesi yönündeki tavsiyelere kulak asmadı. Okumasını sevmezdi. "Kitap okumak da neymiş, önemli olan savaşmaktır" derdi ve bu yüzden arkadaşlarıyla tartışırdı. Canayaklılığı ve güler yüzü kendisine yöneltilen eleştirilerin dozunu azaltıyordu.

İyileşmeye yüz tutunca kendi ısrarıyla bir an önce mücadeleye devam

edebilmek için İskenderun'a gitti ve bölgedeki aktif mücadelenin örgütlenmesine girişti. Birkaç kez de devrimci hareketin lojistik desteğini sağlamak için Suriye'ye gitti. Kısa bir süre sonra Adana'daki devrimci hareketin militan mücadele ihtiyacı nedeni ile Adana'ya geçti ve militan eylemler örgütledi.

Kıvrıkcık saçları ve esmer teniyle bir Güney'li gibi gözüküyordu. Hatta Arapça küfürler öğrendi ve yeri geldiğinde fütursuzca onları kullandı. Adana'da Ziraat Fakültesinde okuyan kız kardeşi ile gizli gizli buluştu ve kimliğinin açığa çıkmamasına dikkat etti. Adana'daki faşist terör kısa bir sürede kırıldı. Hareketli ve yerinde duramaz kişiliği ile bölgede devrimcilerin moral ve askeri üstünlüğü ele geçirmesinde büyük katkıları oldu.

(...)

1 Şubat 1978'de tutuklandı. Üstündeki sahte kimlik nedeni ile kimliğini saklamayı başardı. İşkence görürken kafatasındaki boşluğa gelebilecek herhangi bir darbe derhal ölümüne neden olabilirdi. Dışını sıkı. Cezaevinde direnişin önünde yer aldı. Ailesi cezaevinde kendisini ancak sahte kimlikle ziyaret edebildi. Mahkemede arkadaşlarını kurtarmak için hiç tereddüt-süz eylemi üstlendi. 1980 başında nasıl olduğu belli olmayan biçimde cezaevinden kaçtı ve Malatya'ya gitti. Burada mücadelenin örgütlenmesinde ve faşistlerin dağıtılmasında görev aldı.

1981 başında Devrimci Yol hareketine karşı ülke çapında girişilen operasyonun dikkatini dağıtmak amacıyla Malatya'da bir karakol başmaya karar verildi. Baskın hazırlıkları tamamlandıktan sonra Veli Eskili son bir kez karakolun önünden geçip kendi gözleriyle bölgeyi görmek istedi. Kadife pantolonu, paltosu, kışlık sarı mekap ayakkabısı, balıkçı yaka kazağıyla Çarmuzlu Karakolu önünde geçerken, polisler yoldan geçen kuşuklu şahısları durdurup aramaya başladılar. Veli Eskili'ye "Dur!" diye bağırdılar. Vekil Eskili durmadı, silahını çekip siper olmak istedi. Ancak etrafta uygun bir yer yoktu. Silahı tutukluk yaptı ve polisler onu tarayıp öldürdüler. Kimliği gene meçhuldü. Polis uzun süre civar köylüleri getirip onun kim olduğunu öğrenmeye çalıştı. Çok zaman sonra elde edilen bilgiler sonucu, onun Veli Eskili olduğu anlaşıldı.

(Unutulmasınlar Diye)

ANISI DEVİRİMCİ SAVAŞIMIZA IŞIK TUTUYORI..

olması" ile sonuçlanıyor. Ders çıkarabilmek için sayısız örnek içeren bir geçmişe sahibiz. Emir-komuta zinciri içerisinde yürüyen bir denetim, bir uyarı ağı yerine, devrimci sorumlulukların içselleştirilmesi ve otokontrolün geliştirilmesi gerekiyor. Her an başımızda bizi denetleyen, "Yoldaş yapma! dikkat et olur mu?" diye yol gösteren birileri olmayacağı için; içimizdeki "şeytana uyma" dürtüsünün önüne bizlerin geçmesi gerekiyor.

Genellikle, başka bir biçimi varken, sırf kolayına geldiği için ilişkileri telefon aracılığı ile yürütenlerin, polis açısından kolay yutulur bir lokma haline geldiği sıkça yaşanan bir

örnektir. Dinlenebilirliği dışında, evimizdeki veya işyerimizdeki telefon ahizesinin karşı taraftan yapılan basit bir düzenlemeyle -telefon açılmasa dahi- çevresindeki her sesi aktaran bir alıcı haline geldiğini veya telefonunuz incelendiğinde şu ana kadar hangi numaraları aradığının saptanabildiğini düşünürsek, o aletle ilişkilerimizi neden sınırlamamız gerektiği daha iyi anlaşılacaktır.

Bizler elbette teknolojik gelişmeleri takip etmek, kullanmak ve kendi lehimize çevirmek durumundayız; ancak bunu "çok bilen cahil" durumuna düşmeden, abartılı işlevler de yüklemeyen yapmalıyız.

Son dönemin moda aleti, "teknolojik devrim" in simgesi, "çağ atlamanın" ifadesi olan cep telefonlarının dinlenmesinin güç olduğu ve gizlilik için biçilmiş kaftan olduğu kanaati tehlikeli bir şekilde yaygınlaşmıştı. Hatta "kurye kullanmak gibi ilkel (!) yöntemlerin yerine ikame edildiği" de kaygılarımız arasında yer alıyordu.

Yarattığı değerleri bilgisayar tuşları arasında yitiren, özgüvenini kaybeden ve kurtuluşun robotlara havale edenlere sözümüz yok. Ancak bizler, kurye kullanmaya, insana güvenmeye devam edeceğiz. İnsanlara ulaşma ve örgütlenme çalış-

Silahındaki mermileri bir çırpıda boşaltmaya alışan savaşçı iyi bir savaşçı değildir. Hızla sonuca ulaşma gayreti, koşulları dikkate almayan tetik hareketleri başarısızlığa götürür. Ve bu tür sonuçlar, beklentilerle oluşturdukları açığı nedeni ile ciddi kırılmalara, dökülmelere sebep olur.

malarında da kurulan bire bir ilişkilerin, sokak sokak örgütlenmenin halen en verimli ve kalıcı yöntemlerden biri olduğunu düşünüyoruz.

Yazılı bir bilgi ele geçebilir, bir şifre çözülebilir; ancak güçlü bir irade tarafından kitlenen insan hafızasını açacak bir anahtar henüz bulunamadı. Bu konuda herkes kendini eğitmekle sorumlu olmalıdır.

Polisin "marifeti" büyük ölçüde sorgularda aldığı bilgiyle sınırlıdır. Kitlenen iradeler, onu acz içinde bırakacaktır. Vereceğimiz en ufak bir bilginin dahi bizi "yol gösterici" konumuna sokacağı akıldan çıkarılmamalıdır. İşkencehaneleri, bir an önce kurtulmamız, "ucuz" atlatmamız gereken bir yer değil; değerlerimizin ve davaya bağlılığın sırandığı bir ortam olarak görmeliyiz.

"Tembellik de olmamalıdır. Tembellik genellikle tehlikelidir. Fakat beynin tembelliği en tehlikelidir; insanın düşünmeye üşendiği, yüzeyde bocaladığı durumlar gibi. Bazıları iki kere iki dörttür diye düşünüyorlar ve bununla yetiniyorlar. Fakat hayat böyle bir aritmetik değildir. O, çok karmaşıktır ve çeşitlidir. Düşünmeli, her sorun üzerine derinlemesine durmalıyız. Bunun için fazla gayret ve idman gerekir. Bize dimağın, aklın idman görmesi, her şeye karşı eleştirel ve kendini eleştirir ilişki kurması gerektir. İnsanın akşamları yatarken, gündüzleri ne öğrendiğini ne gibi yeni şeyler elde ettiğini, düşünmesi ve bilançosunu yaparak ertesi gün için ders çıkarması iyi olur. Vakit vakit birkaç saat odasına kapanarak kendi çalışmalarındaki olumlu ve olumsuz yönleri tam olarak hesaplamalıdır. Bu yararlı bir çalışmalıdır, hem de çok yarar-

lı." (Gençlik Üzerine Notlar, Georgi Dimitroff, Evren Yayınları, sayfa:94)

Liberalizmin en belirgin özelliği; çatışmayı sevmez, zora gelmez, mücadeleden kaçır ve ilkesizlik anlamına da gelse uzlaşmayı sever.

Liberalizm çok çeşitli biçimlerde kendini gösterir. Kısaca:

1) Kişisel yakınlıklar taşıdığımız arkadaşlarımızdan biri hata işlediğinde onu kollayarak görmezden gelmek, onu eleştirmemek, kırılabileceği veya ilişkilerimizin bozulacağı düşüncesiyle sorunu geçiştirmek. Böyle bir tutum aynı hatanın tekrar etmesine ve kalıcılığın oluşmasına olanak tanır. Göz yumulduğunu gören hata sahibi, giderek daha rahat hareket edeceği için, zamanla yabancılaşmaya başlayacak ve gerek kendine gerekse örgütlenmeye zarar verecektir.

2) Örgütlenme içerisinde memnun olunmayan bir yan söz konusu olduğunda; bunu düzeltme yönünde gerekli müdahalelerde bulunmak ve açıktan ifade etmek yerine, örgütü sağda-solda çekiştiren gayri memnun bir kişilik sergilemek. Böyleleri sürekli olarak, işlerin ne kadar kötü gittiği, düzelmeyeceği, boşuna uğraştığımız v.b. şeklinde felaket tellallığı yapar, bir çeşit dedikoduya başvurur.

3) "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" sorumsuzluğunu, bireyselliğini, bencilliğini örgütsel ilişkilerde yaşamak. Herhangi bir sorun söz konusu olduğunda bulaşmadan "idare etmeye" çalışmak. Ortaya çıkan problemleri kişiselleştirerek sıyrılmaya çalışmak, sorumluluktan kaçınmak.

4) Kendini sürekli olarak ayrıcalıklı bir konumda hissetmek, kendinde

örgütsel disiplini çiğneme hakkını bulmak; bu paralelde özel ilgi beklemek. Bu, aynı zamanda reddedilme tahammülsüzlüğüne ve düşüncelerinin her şeyin üstünde tutulması beklentisine de yol açar. Çifte standart söz konusudur. Eleştiri kabul edilmez, ama eleştiri yapmaktan da geri kalmaz.

5) Varolan hatalı eğilimlerle kolektif bir zeminde, yapıcı zeminde uğraşmak yerine, kişisel husumetler beslemek, öfke duymak, kavgacı ve kırıcı olmak.

6) Bulunulan her alanda, kitlelerin sorunlarını kendi sorunu gibi görmemek; kayıtsız ve vurdumduymaz bir tutum takınarak, müdahaleci olmamak. Sadece görev verildiği zaman ve verilen görev ölçüsünde sorumluluk yüklenmek.

7) Gönüllü bir biçimde işini severek faaliyet yürütmek yerine, "dostlar alışverişte görsün" misali, adet yerini bulsun diye iş yapmak. Ek sorumluluklardan kaçınmak, özen göstermemek.

8) Kendi eksik ve zaafının farkında olduğu halde, bunları görmezden gelerek aşmaya çalışmamak. Kendinde yanlış yapmayı hak görmemek.

9) Girilen her çabayı, yapılan her üretimi abartarak ilgi beklemek; kendini övmek, çevresinde kendisinin vazgeçilmez olduğu intibamı yaratmaya çalışmak.

Bu maddeleri pratik örneklerle besleyerek çoğaltabiliriz. Ve asıl önemlisi, devrimci kültürün gereklilerini şemalaştırmak yerine, onu yaşama nüfuz etmiş bir değerler sistematiği olarak algılamaktır. Bu değerlere yaşamında içerilmiş bir biçimde sahip olanların varlıkları bir örnek teşkil edecek, uyarıları dikkate alınacak ve daha inandırıcı bir konumda olacaklardır.

TÜRKİYE'DE ORDU VE DARBELER

Devletin ve onun bir kurumu olan ordunun, mevcut mülkiyet ilişkilerini güvenceye alan ve devamını sağlayan bir araç olduğu bilinmektedir. En ilkel biçimlerinden en "modern" biçimlerine kadar devletlerin bu işlevle ve bu öze uygun hareket ettiği ve biçimlenişlerinin de aynı amaca uygun olduğu bilinmektedir. Ancak; yasama, yürütme, yargı gibi çeşitli işlevleri egemenlerin çıkarları paralelinde gerçekleştirmek üzere oluşturulan kurumlaşmalar, karmaşık bir iç örgüye sahip koca bir mekanizmayı ortaya çıkarır. Doğaldır ki, böyle bir mekanizmanın -görüntüsel özerkliği de koruyarak- söz konusu işlevi gerçekleştirmesi, her zaman "mükemmel" bir sonuç vermez. Özellikle bağımlı ülkelerde, iç ve dış egemenliğin çıkarları gözetilirken -mevcut çarpık iktisadi şekillenme sebebiyle de- olağan dışı müdahaleler sık sık ihtiyaç haline gelir. Örneğin, darbelerin yoğunlukla gündeme geldiği 70'li yılları düşünürsek; eşzamanlı olarak ortaya çıkan, "sistemin krizi"nin bu gelişmelerde doğrudan bir etkiye sahip olduğu görülür. Gelişen halk hareketlerinin yanında, "risk"e giren egemenlik ilişkileri bir "darbe" ile güvenceye alınır. Böyle bir ihtiyaç, aynı zamanda

mevcut kurumlaşmaya da "özel" biçimler kazandırır.

"Yeni-sömürge" olgusu, bu sürecin gelişiminde özel bir yer tutmaktadır. Yeni pazar arayışları ile beraber; içerde ekonomi askerileştirilirken, dışarda ise kapitalizm yukarıdan aşağı geliştirilerek yeni pazar alanlarının açılması sağlanmıştır. Silah sanayisi geliştirilmiş, "lokal" savaşlara ve orduya özel bir önem kazandırılmıştır. Er ve erbaşlardan oluşan klasik orduların bileşimi değişirken; gelişen silahlarla doğru orantılı, yeni niteliklerle donanmış "ek birimler" öne çıkmaya başlamıştır.

Sorunun teknik boyutunun yanında, emperyalizmin tahakküm biçiminde yansıyan değişiklik, darbe yapma ve yaptırma olarak da kendini göstermiştir. Salt 12 Eylül askeri darbesi bile bu ilişkiyi tüm çiplaklığı ile sergilemeye yeterlidir.

Türkiye'nin 1950'lerden itibaren NATO üyesi olması; TC ordusunun, tamamen emperyalistlerce belirlenen bir teçizatlanma ve hareket alanı içerisinde kalması anlamına gelir. Bir saldırı paketi olan NATO için üye ülkeler, emperyalizmin bölge çıkarlarının bekçisi durumundadır. Özel durumlarda dahi nasıl hareket edeceği kurallara bağlanmış

olan, bağımlı ülke orduları için, "bir işgal gücü gibi hareket eder" nitelemesi abartılı sayılmayacak denli gerçeği yansıtır.

Osmanlı'dan devralınan baskıcı gelenek, TC'de olduğu gibi devam etmiş, özellikle tek parti dönemi boyunca (1946'ya kadar) ordu, bir yürütme gücü olarak hareket etmiştir. Sonraki süreçlerde de ordunun -biçimden öte- işlevinde değişen fazlaca bir yan olmuştur.

Kurumlaşma, öylesine sağlama alınmış ki; 100 bini bulan bir subay kadrosu ile oluşan iskelet yapı, verilen eğitim, sağlanan disiplin ve oluşturulan ekonomik kaynaklarla; yaşanan hükümet değişiklikleri karşısında etkilenmeyecek bir mekanizma gerçekleştirilmiştir. 1 milyona yaklaşan insan gücü ile, teçizatlanmasıyla ve sahip olduğu özel sermaye ile TC ordusu, bölgede emperyalizmin en önemli "karakol"larından biridir. Her yıl bütçeden ayrılan payın yüksekliğine (bunda savaşın artı bir rolü olsa da) bakılırsa; ordunun, mevcut kaynakların tüketilmesinde ve emekçilerin sırtına binen yükün artmasında en önemli rollerden birini oynadığı görülür.

Askeri liselere ve Harp okullarına alınan öğrenciler, öyle bir seçimden -süzgeçten- geçiriliyor ki, varolan kurumlaşmanın bir dışlisi olmayı önleyici en ufak bir nitelik (alevi olmak, Kürt olmak, uzak akrabalarda dahi sol tercihte bulunmuş insanların varlığı v.b.) elenme sebebi olmaktadır.

Sivil yaşamdan kopuk, adeta bir sera ortamında, yıllarca verilen eğitim ve empoze edilen "değerler";

kendilerini her şeyin üstünde ve her konuda yetkili gören bir insan tipini ortaya çıkarır. Vatani en çok onların sevebileceği ve ancak onların koruyabileceği bilincinin pratik ifadesi "durumdan vazife çıkarma"dır. Kendini "vatanın tek sahibi" sayma kültürünün yanında, aynı zamanda yasalardan alınan destekle "fiili yönlendiricilik" giderek "resmi" bir sıfat halini almıştır. Bu sürecin, özellikle 1960'la beraber yasalardan güç alarak, giderek geliştiği ve 12 Eylül'le beraber kapsamını bünyüttüğü bilinmektedir.

Sadece 28 Şubat'tan bugüne yaşananlar; MGK'nın orduya ne denli geniş yetkiler sağladığı ve ordunun yaşamın her alanına nasıl karıştığı da net olarak ortaya çıkmıştır.

HARP OKULLARI VE ASKERİ LİSELER; ORDUDAKİ İNSAN MALZEMESİNİN İDEOLOJİK DONANIM ALANIDIR

"Aynı hamurdan, biz askeri okullarda güzel bir testi yapıyoruz. Sivil okullar kötü bir ibrik yapıyorlar" (M.Ali Birnad, Emret Komutanım; sayfa:36) sözü, askeri okullarda öğrencilere nasıl bir gözle bakıldığı ve nasıl bir yatırıma araç edildiklerine dair ciddi bir ipucudur.

"Komutan"ın okuldan, "büyük disiplin okulu" diye söz ettiği ve "Disiplin buranın kelime-i şahadeti gibidir" dediği düşünülürse; yönlendirme olgusunun ne denli ağırlık oluşturduğu görülür.

14-15 yaşlarında askeri liseye giren bir öğrencinin, hangi uğraklar sonrasında nereye varacağını bilincinde olduğunu söylemek abartılı olur. Hatta, aynı düzeyde olmasa bile, 19-20 yaşlarında Harp okuluna giren öğrenci için de benzer bir durum söz konusudur. "Okul bitirmek", "iş sahibi olmak", "yaşama atılmak", "gelecek güvencesi", v.b. koşullanmalar altında yapılan tercihlerin neler vaat ettiği, ancak ilerleyen yıllarda açığa çıkabilmektedir. Kaldı ki, girilen yoldan dönmeyen pek de kolay olmadığı ve kayıplar içerecek olması gerçeği, insanı aynı doğrultuda bir vakum gibi çeker/sürükler. **Birincisi**, verilen disiplin ve kültürle giderek o ortama uyumun zemini ekilir. Bireysel tercihlerin rolünün sıfıra doğru çekildiği ve yemek yemekten giyinmeye, eğlenceye kadar hemen herşeyin kontrol altında geliştirilerek ortak biçimler verildiği bir tektipleşme söz konusudur. **İkincisi**, oradan ayrılmaktan değil, atılmaktan söz edilebilir.

Okula girerken yapılan ön elemeler,

çok boyutlu bir incelemeyi kapsıyor. Elemelerde, türkçeyi konuşma şekllinden, dış görünüşe kadar pek çok faktör etkili olurken; belirli bir fiziki yeterlilik sınavı da yapılıyor. Sonrasında, bilgi düzeyini ölçmeye sıra geliyor ki, bu noktaya kadar, başvuruların önemli bir kısmı eleniyor. Sabika araştırmasında ise, en dolaylı ilişkiler bile dikkate alınmakta; tanınılmıyor dahi olsa, bir akrabasının, herhangi bir greve katılmış olmaktan dolayı uğradığı bir soruşturma bile, elenme sebebi olmaktadır.

Elemelerde, hangi bölgeden/ilden bulunduğu da etki yapmaktadır.

Askeri lise ve Harp okullarındaki öğrencilerin geldikleri bölgelere göre oranları:

İç Anadolu'dan % 27-29 arasında
Marmara-Trakya bölgesinden % 18-27 arasında

Karadeniz'de %14-15 arasında
Ege'de % 8-12 arasında

Doğu Anadolu'dan % 9-10 arasında
Güneydoğu Anadolu'dan %2-4 arasında

(a.g.e., Sayfa:32)

Ortaokulda fen derslerinden başarılı olan öğrencilerin alındığı Askeri Liselerde -sanıldığı aksine- sivil (teknik) dersler (fizik, kimya, matematik gibi) ağırlıktadır. Buradaki olanaklar, sivil liselerle kıyaslanamayacak denli yüksektir. İstenen standarda ulaşmak için her türlü ayrıntı düşünülmüş. "Kelimenin tam anlamıyla 'yok' yok. Her şey var. Hiçbir şey sakılmamış" (a.g.e., Sayfa:45). Bir taraftan Batı standartlarına göre hazırlayıcı olanaklar sağlarken, diğer taraftan her öğrenci, tüm yönleriyle incelenerek yakın takibe alınır. Her yıl yapılan anketlerle, öğrenciye ait bilgiler bilgisayara yüklenir ve bunlar orjinal olana dek birikmeye

devam eder. Yapılan anketlerden çıkan sonuçlar, bilgisayar aracılığı ile karşılaştırılır ve kimin ne olacağı, ne denli yükseleceği % 5 yanılma payı ile tespit edilir.

Anketlerle, genellikle şu özellikler saptanmaya çalışılır.

"Verilen direktifleri izleme yeteneği/sosyal kavramları anlama yeteneği/hayal kurma ve yaratma yeteneği/karmaşık durumlarda ilişkileri görme/gözlem ve inceleme yeteneği/Anlayarak sesli okuma/Anlayarak sessiz okuma/Belirgin gelişme sorunları/korkuları/sinirliliği, mahçubiyeti, egoistliği, saldırganlığı, kıskançlığı, kötü alışkanlıkları, disiplini bozup bozmadığı, ideale sahip olup olmadığı, yalancılık ve hırsızlığı, çalışma alışkanlığının bulunup bulunmadığı/merakları/başkalarını yönetme yeteneği var mı?/Başkalarının etkisi altında kalıyor mu?/Üzülüp sevindiğini başkalarına belli ediyor mu?... v.s.. v.s..." (a.g.e., Sayfa:46)

Tüm çabalara rağmen, başarılı olamayacağına kanaat getirilen öğrenci, daha ilk yılda çıkartılır. Bu nedenle başarı oranı sürekli yüksek kalır.

"Törenler bitip okulların kapıları kapandıktan sonra adeta dev bir torna dönmeye başlıyor" (a.g.e., Sayfa:57). Gerçekten de bu öyle bir torna ki, istediği biçimi verebilmek için, öğrenciye sadece 18.30-19.00 arasında boş ve dinlenmeye

1960 darbesi, emperyalist tekellerin ve onunla bütünleşen büyük burjuvazinin, uluslararası emperyalist kuruluşların DP iktidarından desteklerini çektikleri bir anda geldi. Temel varlık nedenlerinden biri, feodalizmi tasfiye etmek olan ordu müdahale etti. Ancak, NATO ilişkileri içindeki bir ordunun; NATO bilgisi, onayı ve teşviki olmaksızın böyle bir darbeye yönelmesi mümkün değildir.

ayrılan zaman fırsatı veriyor. Dış dünyadan koparan/yalıtılan bu gelişme, Harp Akademilerinde daha çarpıcıdır. Yenilevent'teki yerinde, 1 milyon 180 bin metrekareye yayılmış ve içinde eğitim görülen binalardan postahaneye, bankaya, kuaföre, alışveriş merkezine kadar her şeyin bulunduğu bir kent görünümündedir. İçindeki nüfusu ise öğrenci, öğretim üyesi, erler ve bunların aileleri oluşturmaktadır.

Eğitim ve öğretimde sürekli olarak Atatürkçülük vurgusu yapılırken; son tahlilde anti-komünizm, bölücülük ve şeriat karşıtlığının üç temel ayağı oluşturduğunu söyleyebiliriz.

"Türkiye'nin her yanı, topraklarımıza göz dikmiş ve en ufak fırsatta üzerimize çullanacak ülkelerle dolu. Üzerimizde sürekli hesaplar yapıyor ve ülkemizin bir bölümünün nasıl elimizden alınacağı hesaplanıyor... Bunun yanı sıra ülkenin içinde bazı güçler de, kimileri dışarıyla işbirliği halinde ülkeyi parçalayabilecekleri anı bekliyorlar. İşte komünistler, işte Kürtler... Diğer bir tehlike de dini hareketler. Onlar da tarikatlar arası mücadelede bir yana, Türkiye'yi şeriata itmeye çalışıyorlar..." (a.g.e. Sayfa:133-134)

"Komutan adayının iyi yetişebilmesi için devlet elindeki tüm olanakları zorlayarak mümkün olanın da fazlasını veriyor" (a.g.e., Sayfa:67) Nasıl mı? Özetlersek; Her on kişiye bir öğretmen düşüyor. Dil eğitiminde, Avrupa'daki en modern dil dershanelerinin yöntemleri uygulanıyor. Laboratuvar ve alet sorunları yok. Kütüphane sorunları yok. Yatakhanelerde odalar, ortalama dörder kişilik. Dev boyutlarda sinema salonu, başka alanda bulunmayan kapalı spor ve yüzme salonları mevcut. Yemekler günlük 4 bin kalori alınacak şekilde ve son derece kaliteli. Bunun yanında; bilgisayar üniteleri, en modern donanımaya sahip TV-Video yayını ve bunların stüdyoları... Dinlenme-bilardo salonları... Kısacası, M.Ali Birand'ın deyişiyle: "Devlet, komutan adayının her

türlü çağdaş konforunu ve gerekli eğitim araçlarını eksiksiz karşılamış. Hiç bir sivil eğitim müessesesinde böyle bir düzen yok, denilebilir." (a.g.e., Sayfa:68)

Güçlü bir kurumaşmaya ve sermayeye sahip olan ordunun, sağladığı diğer olanaklar; lojman, hastahane, ordu evi, dinlenme kampı, ordu pazarı, OYAK v.b. şeklindedir.

OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE ORDUNUN YAPILANIŞI VE EGEMENLİK-İLİŞKİLERİ İÇERİSİNDEKİ YERİ

Aslında salt cumhuriyet döneminde değil, Osmanlı İmparatorluğu'nun 1299'daki kuruluşundan 1918'deki yıkılışına kadar 600 yıllık süreç içinde de ordu daima etken bir rol oynamıştır.

Osmanlı'nın ilk dönemlerinde, en önemli düzenli askeri birlikleri **Yeniçeriler** oluşturuyordu. Sarayın ekonomik ve siyasal gücüne bağlı olarak, doğrudan sarayın denetimindeydi.

Osmanlı'nın çöküş dönemlerinde, değişik çıkar çevreleri, amaçlarına ulaşmak için Yeniçerileri bir araç olarak kullanmaya başladı. Saray çevresindeki ayaklanma ve isyan gibi olayların merkezinde hep Yeniçeriler oldu. Osmanlı'nın kuruluş dönemlerinde "saray" için varolan Yeniçeriler, giderek kendileri için var olmaya başladılar. Sarayın kendileri ile ilgili tasarruflarına isyan ile karşılık verdiler.

Ancak Yeniçeri isyanlarının belirgin bir siyasal kimliği olmamakla birlikte, kendi statülerinin korunması çerçevesinde yenilikler karşısında tutucu idiler.

"Osmanlı'lar döneminde tam 5 padişah ve 43 vezir, yeniçeriler tarafından değişik zamanlarda ve değişik nedenlerle alaşağı edilmiş veya öldürülmüştür.

(...)

Nitekim 1622'de Yeniçeri Ocağını lağvetmek isteyen Sultan Osman 2.ciyi ardından da yine reformları hızlandırmaya planlayan 3. Selim'i 1808'de öldür-

müşlerdir.

A n c a k
1826'da 2. Mahmud, Yeniçeri Ocağını kapatıp düzenli orduya geçti ve modernizasyonu başlattı" (a.g.e., Sayfa:149-150)

Yeniçeriler sonrasında, ordunun modernleştir-

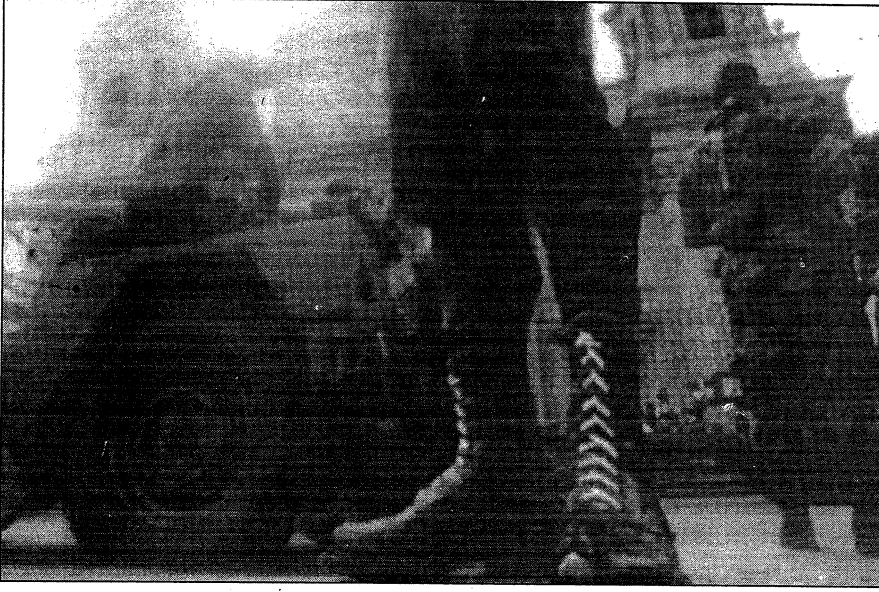
ilmesi çabaları için dışarıdan askeri uzmanlar getirildi, dışarıya eğitimlik üzere subay adayları gönderildi.

Yurtdışındaki eğitimleri sırasında çağdaş düşüncelerle tanışan subaylar, Osmanlı ile Batı arasındaki uçurumu en iyi görebilen kesimler oldu. "Batılı" yaşam biçiminin de başlıca savunucuları oldular. Giderek çürüten Osmanlı'ya karşı oluşturulan örgütlü yapılar içinde yer almaya başladılar. Bu noktadan sonra devleti ve devlet-toplum ilişkisini kendi tercihleri doğrultusunda belirlemeyi hedefleyen anlayış, askerler arasında bir gelenek haline geldi. Askerlerin -ve onlara benzer şeyler düşünen aydınları- böyle bir düşünceye ve davranışa iten en önemli neden, kapitalist gelişimin gecikmesi ve toplumda böyle bir dönüşümü hedefleyebilecek modern bir sınıf olarak burjuvazi ve proletaryanın henüz ortaya çıkmamış olmasıdır. Bu geçiş döneminde askerler, böyle bir misyonu kendilerinde görmüşlerdir.

Burada vurgulanması gereken önemli bir nokta var. Osmanlı'nın son dönemlerinde ordunun modernizasyonu ve subayların eğitiminde "yardımcı" olan batılı ülkelerin, bu subaylar arasında çok önemli bazı ilişkiler de oluşturdukları görülüyor. İttihat ve Terakki içindeki Alman hayranlığı, bunun örneklerinden biridir.

Toplumdaki belirgin isteksizliğe rağmen sürdürülen ve başarılı Kurtuluş Savaşı'nda, savaş sonrasında kurulan yeni cumhuriyette aynı anlayış egemen oldu. Feodalizmi yukarıdan aşağıya çözmeye amaçlayan, Batı'lı yaşam biçimini zorunlu bir tercih olarak topluma dayatan anlayış; devletin resmi ideolojisi haline geldi. Bunu hayata geçirmenin en önemli aracı olarak ordu, bu anlayış ile şekillendi.

Kapitalist gelişimin önu açılarak, devlet eliyle burjuva yaratma dönemi başladı. Bugün oligarşi içinde yer alan tekellerin bir kısmının kökleri bu döneme daya-

nır. Bugünün tekelleri, gelişimleri içinde daha başlangıcından itibaren, ordu ve devletin üst bürokrasisi ile çok özel ilişkiler içinde gelişmişlerdir.

Savaş sonrası dönemde, çok partili sisteme geçiş ile birlikte, emperyalist-kapitalist sistem ile de bütünleşme süreci başladı. Tarımda makinalaşma ile birlikte, kırsal kesimde önemli bir sermaye birikimi süreci yaşandı. Marshall Planı da büyük oranda bunu amaçlıyordu. Bu sermaye kesimleri; en gerici siyasal eğilimleri ve pre-kapitalist öğeleri de kucaklayarak, kendini DP içinde ifade ederek büyük bir siyasal güç haline geldi.

DP döneminde Amerika'nın gerek ekonomik, gerekse askeri yardımı olmuştur. Türk ordusunun Kore Savaşı'na katılması ve NATO'ya giriş için adım atılması, Türk ordusunun donanımını arttıran, makinalı tüfekten, jipe kadar çeşitli araçların bol miktarda gelmesine sebep oldu. Ancak bu dönemde, ülkenin kıt kaynakları ve sağlanan dış krediler "her mahallede bir burjuva" yaratmak amacıyla heba edildi. Uzun dönemde kapitalist gelişmenin önünü açacak hiçbir ciddi adım atılmadı. Ülkenin emperyalist-kapitalist sistemle bütünleşmesini sağlayacak yasal çerçeve oluşturulamadı. Feodalizm ve pre-kapitalist unsurlarla girilen ittifak, kapitalist gelişmeyi hızlandıracak somut adımların atılmasını engelliyordu.

1960 darbesi, emperyalist tekellerin ve onunla bütünleşen büyük burjuvazinin, uluslararası emperyalist kuruluşların DP iktidarından desteklerini çektikleri bir anda geldi. Temel varlık nedenlerinden biri, feodalizmi tasfiye etmek olan ordu müdahale etti. Ancak, NATO ilişkileri içindeki bir ordunun;

NATO bilgisi, onayı ve teşviki olmaksızın böyle bir darbeye yönelmesi mümkün değildir.

Belirli boyutlarda demokratik açılımlar içeren yeni anayasanın yanında, emperyalist tekellerin dayattığı yasal çerçeve oluşturuldu. Emperyalist tekellere ticaret ve yatırım kolaylıkları sağlandı. Hızlanan altyapı yatırımları ile birlikte, 1960 sonrası ülkede kapitalist gelişmede büyük bir hızlanma yaşandı. **TC tarihinde kapitalist gelişmenin en hızlı olduğu dönem 1960-1968 arası dönemdir. Özellikle büyük burjuvazinin palazlandığı, tekelleşmenin hızlandığı, emperyalizmin ülke ekonomik ve siyasal yaşamında etkinliğinin arttığı bir dönem oldu 1960 sonrası.**

Bu noktada ordunun, büyük burjuvazinin ve emperyalist kuruluşların programını uygulamaktan başka işlevi olmadı. Sınırlı demokratik açılımları ile, geniş bir kitlesel desteğe sahip feodalizmin tasfiyesi sürecinde kendisine kitlesel destek sağlamayı amaçlıyordu. Bu da başarılıdı.

Burada bir benzerlik vurgulanabilir; 1960 darbesi sırasında yaşananlar ile günümüzde yaşananlar, benzerlik gösteriyor. Gene tekelci burjuvazinin programının uygulanması için görevli olan MGK/ordu, kendine kitlesel destek sağlamak için soyut bir "laiklik" kavramını kullanıyor. Pek çok "ilerici", "aydın", "demokrat"ın desteğini de almış durumda...

ORDUNUN KORUMA VE KOLLAMA GÖREVİ ÜZERİNE

Yapılan tüm dış "düşman" tariflerine rağmen, bugüne dek ordunun kime karşı ve kim için devreye girdiğine dikkat edi-

lirse, bu "koruma ve kollama"nın içeriği net olarak ortaya çıkar. 12 Eylül darbesi gerçekleşirken "(...) İşte içinde bulunulan durum dolayısıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri, İç Hizmet Kanunu'nun verdiği Türkiye Cumhuriyeti'ni kollama ve koruma görevini. Türk milleti adına emir ve komuta zinciri içinde ve emirle yerine getirme kararı almış.." cümlesi dikkat çekiyor "... **kendi kendini kontrol edemeyen demokrasiyi sağlam temeller üzerine oturtmak gayesi ile yönetime el koymak yoluna gitmiştir**" diye devam ediyordu.

Bu konuda bir de, 1967 yılında Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi'nde ABD savunma bakanı Mc Namara'nın ne söylediğine bakalım: "Askeri yardımlarımızın asıl amacı, az gelişmiş ülke askerlerini, ABD ideolojisine göre yetiştirmek ve onlardan, gelecekte, gerektiğinde o ülkeye yönetiminde yararlanmaktır." (aktaran: H.MAGDOFF, Emperyalizm Çağı, Sayfa:155)

M.Ali Birand'ın, "12 Eylül Saat 04.00" adlı kitabında aktardığı bir telefon konuşması da Türkiye'deki darbelerin arka planına dair önemli bir örnektir. Milli Güvenlik Konseyi Türkiye Masası sorumlusu Paul Henze ile Beyaz Saray'ın 'Situation Room' diye adlandırılan bölümü arasında 11 Eylül gecesi saat 03.30'da geçen konuşma şöyledir:

- Paul, seninkiler nihayet yaptı. (... Your boys have done it)

- Kim beninkiler, neden bahsediyorsun?

- Senin generaller Türkiye'de darbe yaptılar.

- O, öyle mi? Çok memnun oldum.

Ve Kasım 1980'de DEVİRİMCİ YOL, "12 Eylül darbesi bunalımın gittikçe derinleşmesinin bir sonucu olarak iyice sarsılan mevcut sömürü düzeninin restorasyonunu ve yeniden disipline ederek rayına oturtulmasını hedeflemektedir." diyecekti...

MGK, OLİGARŞİNİN YÜRÜTME GÜCÜDÜR

Bilindiği gibi Genel Kurmay Başkanı, yasa karşısında Savunma Bakanı'na değil, başbakana bağlıdır. Savunma Bakanlığının durumunu ise aşağıdaki ifade özetlemektedir.

"Bakanlığın 3 bin kişilik bir teşkilat kadrosu vardır ve bunun sadece %5'i sivilidir. Gerisi, bakanın özel kalemi dahil olmak üzere Genel Kurmay Başkanlığı tarafından atanır. Bazen bir bakan emir

subayının yerine ertesi günü bir başkasının atandığını dahi görmüştür.

MSB, başka ülkelere ayıp olmasın diye NATO toplantılarına katılır. Oysa, NATO'nun hiçbir komitesine girmez, hiçbir sorunu veya kararını da son dakikaya kadar bilmez." (Emret Komutanım, M.Ali Birand, Sayfa: 416)

1960'tan sonra oluşturulan Milli Güvenlik Kurulu ve 1972'den sonra kurulan Askeri Şura'da amacın, TSK ile sivil hükümetin bir araya gelip sorunları tartışması olarak yansıtılması tamamen biçimseldir.

Nato stratejilerinin yanında milli stratejilerin oluşması, 70'li yıllarda başladı. 1974'te ilk defa MASK (Milli Askeri Stratejik Konsept) belgesi hazırlandı. Ancak bu yine de genel düzeylerde kalmıştı. 1983'te ise, çok daha kapsamlı bir çabanın içine girildi. "Tehdit değerlendirmeleri" yapıyor ve bu tehdiye göre, hangi kuvvetle karşı konulacağı saptanıyor. Kuvvet hedefleri, 6 yıllık bir plan çerçevesinde her yıl yeniden gözden geçirilmek üzere hazırlanıyor.

Önceki yazılarımızda da belirttiğimiz gibi, hükümetler gerçekte sembolik bir olgu olmaktan, demokrasilik oyununa bir aksesuar oluşturmaktan öteye gitmemektedir. Oligarşinin gerçek yürütme gücünü MGK oluşturmaktadır. MGK içinde bulunan Cumhurbaşkanı, başbakan ve üç bakanın da gerçekte etken hiçbir rolleri yoktur. Yönetim erki asli olarak Genel Kurmay Başkanı, kuvvet komutanları ve MGK genel sekreterliğinden oluşmaktadır. Sekreterlik; bilgi toplama, değerlendirme ve koordine etme özelliği ile en önemli kurum durumundadır. Başbakanlığa bağlıdır; ancak, bütçeden personele, sahip olduğu organlaşmalara kadar gizlilik içerisinde olması, bu bağlılığı bir formaliteye indirgemektedir.

5 Ocak 1997'de kurulan **Kriz Yönetim Merkezi (KYM)** ile sekreterliğin, -kimi krizleri bahane ederek- başbakan adına hareket etme yetkisine "yasal" bir görüntü de verilmiştir. Devletin, gerek içte gerekse dışta izleyeceği stratejinin, KYM tarafından belirlenip; brifinglerle, çeşitli kesimlere ayrı ayrı ve kimi kez tekrar edilerek açıklanması, fazla alışık olunmayan bir tarzı gündeme getirmiştir. **Milli Askeri Strateji Konsepti** açıklanırken izlenen yol, artık ordunun, üstündeki örtüyü kaldırarak -daha doğrudan- rol alacağını gösterdi.

Kurumlaşma sıkıntısı çekmeyen ve sürecin öğreticiliği doğrultusunda, yeni

kurumları devreye sokan Genel Kurmay; izleyeceği stratejinin gereklerini açık veya gizli olarak oluşturduğu organlarla yürütmektedir. 28 Şubat müdahalesi sonrasında gündeme gelen **Batı Çalışma Grubu**, Milli Askeri Strateji Konsepti çerçevesinde oluşturulurken atılan adımlara meşruiyet kazandırma çabası "laiklik elden gidiyor" v.b. ile belirli ölçülerde sağlanmıştır. Gerçekte mesele, çok daha kapsamlı ve uzun vadeli bir planlamaya işaret ediyor. Hatta bu isimde olmasa dahi, ordunun benzer oluşumlarla iş görmesi çok daha eski tarihlere dayanır.

MGK/ORDU, EGEMENLİĞİ OLUŞTURAN DÜZENEK İÇERİSİNDE BİR BİLEŞEN DURUMUNDADIR

Yukarıda her ne kadar MGK'yı oligarşinin yürütme gücü olarak ifade ettişek de bu ilişki; basit bir belirleme-belirlenme ilişkisi olarak algılanmamalıdır. Böyle bir yaklaşım, çeşitli güçlerin aritmetik olmayan toplamı olarak varlık gösteren gerçek iktidarı anlamayı güçleştirir. Örneği, "silah kimdeyse iktidar odur" soyutlaması ile yetinenler veya "tek belirleyen güç, iktisadi odaklardır" diye düşünenler; bu güçler arasındaki uyumu veya silahın neden tersine doğrultulmadığını açıklayamazlar.

Gerçek iktidarı oluşturan unsurlar arasında, karşılıklı çıkara dayalı bir denge mevcuttur. Bir bütün halinde egemenliği tesis eden bu güçler, aynı zamanda tek tek de belirli bir etkiye ve olanaklara sahiptir. Örneğin ordunun sermaye alanında da ciddi bir varlığı söz konusudur. En

önemli kurumlaşmalardan biri olan **vakıflar**, yüzlerce şubesi ile dev bir holding görünümündedir. Bu vakıfların en önemli işlevlerinden biri de görünür/görünmez pek çok bağışın veya fonun değerlendirilmesine olanak sağlamasıdır.

OYAK, Türkiye'nin en büyük tekellerinden biridir. Subay ve astsubaylardan oluşan 150 bin üyeye sahip olup; 26 şirketin de ciro su, yılda 5 milyar dolara ulaşmaktadır. Ordunun bu özelliğinin genellikle göze çarpmaması, bunun uzantısı olan ilişkileri de gizler. Örneğin, kapitalistler için hem bir pazar, hem de bir bekleme olan ordunun kendisi de bir kapitalist. Kendine ait sermayesi ile özelleştirme yapmakta, şirket kurtarıp, ortaklıklar geliştirmektedir.

"Yeni-yarı sömürge ülkelerde, faşizmin biçimlenişinde ordunun çok önemli bir konumu vardır. Genel oya dayalı seçimler sonucunda oluşan parlamentonun ve siyasi iktidarların, emperyalist-kapitalist sistemin dayattığı kararları uygulamada yeterli kararlılıkta davranmadığı görülüyor. Bu ülkelerde asıl politik karar merkezleri göstermelik parlamentoların dışında; genellikle ordu, devlet bürokrasisi ve iş çevrelerinin üst kademelerinden oluşmaktadır. Faşist kurumlaşmanın merkezini de bu çekirdek oluşturmaktadır." (Devrimci Hareket, Sayı:6)

Ülkemizde, dönem dönem meydana gelen MGK/ordu müdahaleleri, tekeli burjuvazinin güncel sorunlarını değil, makro düzeydeki uzun dönemli sorunları çözmek için gündeme gelmektedir. Seçim ve oy kaygısıyla hareket eden siyasi iktidarların, bu sorunların çözümünü sağ-

OYAK'ın iştirakleri

İştirak	OYAK'ın payı	İştirak	OYAK'ın payı
Oyak-Renault	47.66	Hektaş	62.18
Renault Mais	51.00	Tam Gıda San.	29.09
Omsan Nakliyat	61.59	Eti Pazarlama	26.00
Selyak Petrol	25.00	ENTAS	21.01
Good-Year	10.58	Oyak İnşaat	99.99
Bolu Çimento	54.41	Oytur	99.99
Ünye Çimento	50.52	Oyak Sigorta	50.12
Mardin Çimento	50.11	Oyak Menkul	99.99
Elazığ Altınova	35.00	Axa Oyak Hayat	40.00
OYSA-Niğde Çim.	10.00	Halk Fin.Kir.	39.00
OYSA-İskenderun	13.50	Oyak Bank	100.00
TUKAŞ	99.88	Oyak Portföy	100.00

MGK/ordu için söz konusu olan, TÜSİAD ya da benzeri işveren kuruluşunun taleplerini bire bir yerine getirmek değildir; makro düzeyde ekonomik, sosyal, siyasal yaşamın dayattığı sorunları, kapitalist sistemin sürekliliğini sağlayacak şekilde çözmektir. Böyle bir adımdan en çok memnun kalan ve elinden geldiğince yol gösteren de, genellikle TÜSİAD gibi büyük sermaye çevreleridir.

laması pek olası değil. Ayrıca pek çok siyasi iktidarın bu sorunları kavrayabildiğini bile söylemek güç. Aynı şey, kimi işveren kuruluşları için de geçerli. Bu durumda, müdahalelerin/darbelerin tezgahlandığı yer olarak daha farklı adresleri aramak gerekiyor. Bu noktada, özellikle NATO ile birlikte, ordunun doğrudan emperyalist kuruluşlarla girdiği ilişki düşünülmelidir. Örneğin, generallığe terfi eden her subayın Amerika'ya yaptığı oldukça uzun süreli "inceleme" gezileri, altı çizilmesi gereken önemli bir husustur. Bu bağlamda, MGK/ordu ile emperyalist kuruluşlar arasında, bilinen ve görünen ilişkilerden farklı ilişkiler olduğu, rahatlıkla söylenebilir.

MGK/ordu bünyesinde, ülkenin 30-40 yıl sonrasının bile değerlendirildiği stratejilerin tespit edildiği özel birimlerin olduğu biliniyor. Bu birimlerin uluslararası düzeyde süren bilimsel, akademik, entelektüel tartışmalardan etkilenmesi doğaldır. Ayrıca, doğrudan bu merkezlere yapılan emperyalist müdahaleler de söz konusudur. Bu birimlerde oluşturulan düşünceler, politik perspektifler ordunun resmi

ideolojisini oluşturuyor. Emperyalist-kapitalist sistem içinde kalma tercihi yapıldıktan sonra, zaten emperyalizm farklı alternatifleri kapatmış oluyor.

Doğrudan iş çevrelerinin, sahip oldukları ekonomik olanaklar nedeniyle, ordu içindeki bazı kademelerle "iyi ilişkiler" içinde oldukları biliniyor. Emekliliklerinde holding yönetim kurulu üyeliği v.b. görevlere atanan subayların ilişkilerinin çok öncelere dayandığı düşünülebilir. Ancak, bu tür sınırlı ilişkilerin, MGK/ordu politikalarını belirlemede pek etkili olduğu söylenemez. Sadece bazı karşılıklı çıkarların yansımaları olan davranışlar olarak varlık gösterir.

MGK/ordu için söz konusu olan, TÜSİAD ya da benzeri işveren kuruluşunun taleplerini bire bir yerine getirmek değildir; makro düzeyde ekonomik, sosyal, siyasal yaşamın dayattığı sorunları, kapitalist sistemin sürekliliğini sağlayacak şekilde çözmektir. Böyle bir adımdan en çok memnun kalan ve elinden geldiğince yol gösteren de, genellikle TÜSİAD gibi büyük sermaye çevreleridir. Ancak son TÜSİAD toplantılarındaki tartışmalar hatırlanırsa, bu uygulamalardan memnun olmayanlar da olabiliyor.

Benzer şekilde GB ve AB süreçlerinin, TÜSİAD gibi iş çevrelerinde bile yeterince tartışılmadan, bir yerlerde kararlaştırıldığı ve uygulamaya konulduğu biliniyor.

Egemen sınıflar ile MGK/ordu arasındaki ilişki kaba anlamı ile bir emir-komuta ilişkisi değildir. Sistemin bileşenleri olarak, sistemin sürekliliğinden

hepsinin çıkarı vardır. Sistemin gelişmesini ve ayakta durmasını sağlamak, finansman sorununun çözülmesi iş çevrelerinin; sürekliliğini sağlamak ise, ordunun görevi.

Bugüne kadar, parlamentoda MGK'nin önerdiği bütçe tasarıları ve para talepleri tartışılmadan kabul edildi. Bu çerçevedeki bir ilişkide, "silahın tersine doğrultulması" düşünülemez. Ancak, bir iktisadi yaşam biçiminden diğerine geçildiği evrelerde, henüz, sınıflar arasında yeni dengelerin tam kurulmadığı dönemlerde (geçiş dönemleri) ordu gibi örgütlü güçlerin doğrudan siyasi hayatı belirleme; hatta bazı sömürge-yarı sömürge ülkelerde görüldüğü gibi, ekonomik yaşama da el koyma girişimi olabilir.

TC'nin kuruluş dönemi de böyle bir süreç -çok farklı boyutları ile- örnek gösterilebilir. Ancak, günümüzde, özellikle TC gibi modern sınıfların büyük oranda toplumsal yaşama ağırlıklarını koyduğu, güçlü devlet gelenekleri olan ülkelerde, askerin de manevra alanları sınırlıdır. Görevleri, emperyalist-kapitalist gelişmenin önündeki taşları temizlemektir.

Çağdaş toplumlarda, toplumsal yaşamın her alanı çok karmaşık bir ilişkiler ağı içindedir. Askeri yapılar ne denli karmaşık ve beceri-uzmanlık isteyen alanlar ise, toplumsal yaşamın diğer alanları da öyledir. İyi bir asker; iyi bir politikacı, başarılı bir iş adamı, uzman bir hukukçu değildir. Ters denemelerin ne denli komik olduğunu, yakın dönemde gördük. Bu nedenle, sistemin genel çıkarları ile çelişen bir askeri darbe düşünülemez.

Merhaba Dostlar;

Derginiz elime geçti. Bu duyarlılığı-
nızdan dolayı ve göstermiş olduğunuz
devrimci dayanışma için teşekkür ediyorum.
Ve bunun yaşamın her alanında bir-
liktenliğe dönüşerek Türk ve Kürt halkla-
rının ortak geleceğini birlikte oluşturaca-
ğına inanç ve zafer türkülerimizin iktidar-
la taçlanacağına olanca umudumla, dergi-
nizde emeği geçen tüm dostları devrimci
sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bu yazışma olanağı vesilesiyle de
Kürt halkı ve tüm Ortadoğu halklarının
kurtuluş bayramı olan; başkaldırıcı, isya-
nı ve direnişi ifade eden NEWROZ Bay-
ramınızı kutluyor, uğruna bedeller ödedi-
ğimiz kavgamızın; sınıfsal ve ulusal çe-
leşkinin yaşandığı tüm alanlarda boy-
vermesini; uyanışın, bilincin, direnişin ve
ileri kazanımların yakın olduğu inancıyla
hepinizi selamlıyor, esenlikler diliyorum.
Saygılarımla.

Sadık SÜLÜK
Ermenek Özel Tip Cezaevi

DEVİRİMCİ TUTSAKLARA KALKAN ELLER KIRILIR!..

30 Mart 1998'de, Buca cezaevinden 10 DHKP-C dava tutsağının zorbaca yöntemlerle alın-
ması -kaçırılması- sonrasında; hemen tüm hapishanelerde gösterilen devrimci refleks, anlam-
lı ve öğretici olmuştur.

Bizler için asıl önemli olan, bu türden eylemlerin ardından yapılan açıklamalar değil, eyle-
min bizzat kendisinin bıraktığı mesajdır. Ancak, buna rağmen, kısa da olsa bir açıklama yap-
ma gereği duyduk:

Devrimcilere zorbalık yapılamayacağını; herhangi bir cezaevinde, devrimcilerden herhangi
birine kalkan elin hepimize yönelmiş sayılacağını ve o eli -her şeyi göze alarak- kırabileceğimi-
zi gösterdik...

Sahip oldukları süngüye, duvara, parmaklığa dayanarak kendilerini güçlü zannedenlere;
devrimci iradenin ve dayanışmanın gücünü gösterdik...

Devrimci reflekslerin sınırdığı bu tür pratikler, aynı zamanda, kardeşleşmeyi güçlendirir ve
daha üst boyutlara taşır. EYLEM BİRLEŞTİRİR VE BİRLİĞİ PEKİŞTİRİR. Bugün "tek yumruk"
olma noktasında taşınan eksikler, aşılabilir türdendir. Biz, barikatta fiili olarak bulunmayan dost-
larımızın da varlığını yanımızda hissettik. Önemli olan da buydu...

YAŞASIN DEVİRİMCİ İRADE!..
YAŞASIN DEVİRİMCİ DAYANIŞMA!..

Çanakkale E Tipi Cezaevi
DEVİRİMCİ YOL Dava Tutusakları

PKK dava tutusaklarından SEMA YÜCE ve FİKRİ BAYGELDİ
'98 NEWROZ'unu bedenlerini ateşe vererek selamlamış ve
Zekiye'lerin, Ronahi'lerin... geleneğini sürdürmüştür. Fikri
Baygeldi, kaldırıldığı hastanede şehit düşmüş; Sema Yüce ise,
halen tedavi altındadır. Bu konuda Devrimci Yol'cu tutusakla-
rın yaptığı açıklamayı yayınlıyoruz.

TUTUŞMUŞ GECELERİN GÜNE DURAN YÜZÜDÜR NEWROZ !

2610 yıl önce, Med'lerin Asur im-
paratorluğuna karşı mücadelesinde
Kawa'nın yaktığı özgürlük ateşi,
mazlumun elinde bir silaha dönüş-
müştür.

Özellikle 1984 sonrasında yükse-
len ve kürdistanın bütününe maya-
landırıcı özgürlük mücadelesi, fa-
şizmin korkusunu büyütürken; Kürt
halkına cesaret ve güven vermiştir.

Kazanımların taçlandığı, ulusal
değerlerin pekiştiği Newroz günleri
oligarşinin tahammülsüzlüğü ile
karşılaşmış ve 1992'de vahşet sah-
neleri sergilenmiştir. İnsanların üye-
rinden tank paleti geçiren yerli De-
hak'lar için; genç bir kızın saçların-
daki belik, başındaki puşisi, gökku-
şağının üç rengi, her şey bir düşman-
lık sebebi olmuştur.

Diktatörlük, gerçek yüzünü göste-
rirken; çağdaş Kawa'ların elinde de
balyoz, kalaşnikofa dönüştü. Varo-
lan kavgası: tarihin en haklı ve en
onurlu kavgalarından biridir.

NEWROZ isyandır!
NEWROZ yemindir!

Hammaddesi ateş olan, kızıl bir
çılgıktır NEWROZ!...

Ve bu çılgılığı 1998 NEWROZ'unda
SEMA ve FİKRİ yoldaşlar, bedenle-
rini meşaleye çevirerek atmıştır. Ey-
lemlerinin önünde saygıyla eğiliyor,
onurlarını paylaşıyoruz.

HALKLARIN BİRLİĞİ,
HALKLARIN ÖZGÜRLÜĞÜNDEN
GEÇER ! NEWROZ PİROZ BE!

DEVİRİMCİ YOLCU
TUTSAKLAR

Son sayıda çıkan DEVİRİMCİ
YOL'un Türkiye'deki tarihi ile
ilgili yazınızı beğeniyle oku-
dum. Bu yüzden sizleri kutla-
rım. Bu değerlendirmeden son-
ra sanırım felaket tellallığı ya-
panlar DEVİRİMCİ YOL'un içere-
diği zenginliği daha iyi kavra-
mışlardır.

Ayrıca dergimizin daha dü-
zenli çıkmasını dilerim.

Kızıldere Son Değil

Savaş Sürecektir!

Mahir, Hüseyin, Ulaş

Kurtuluşa Kadar Savaş!

Devrim İçin Tek Yol

Devrimci Yol!

Devrimci Selamlar
Adapazarı'ndan
Devrimci Hareket okuru
Arslan

Yoldaşlar;

“Marks ile kırk yıllık ortak çalışmam sırasında ve ondan önce teorinin hazırlanmasında olduğu kadar özellikle geliştirilmesinde de benim bir kişisel payım olduğunu yadsıyamam. Ama özellikle iktisat ve tarih alanında yön verici temel fikirlerin büyük çoğunluğu ve özellikle de bu fikirlerin kesin ifadelendirilişi, Marks'ın işidir. Benim teoriye katkımı, olsa olsa birkaç özel bilgi dalı dışında, Marks benzersiz de gerçekleştirebilirdi. Ama Marks'ın yaptığını ben yapamazdım. Marks, bizim hepimizi aşırıyordu; Marks, hepimizden daha uzağı, daha geniş ve daha çabuk görüyordu. Marks bir deha idi; biz ötekiler ise olsa olsa yetenekli kişiler. O olmasaydı, teori bugün bulunduğu yerden çok gerilerde olurdu. Dolayısıyla teori haklı olarak onun adını taşıyor.”

Yukarıdaki sözler, Engels'e ait. Satırlara yerleşmiş olan doyunluk; rekabetten uzak ve mütevazı kişilik; Engels'le beraber anılması gereken özelliklerdir. Marks'tan, Engels'ten veya diğer usta ve önderlerden aktarma yaparken onların kimliklerini unuttuğumuzda, aktaracağımız fikri de anlam yitimine uğratarız. Yazıya dökülen her bilgi ile sahibi arasında bir mesafe oluşur. Kim, nerede ne zaman, hangi nedenlerle bu fikri ifade etmiş? sorusu cevaplanabildiği ölçüde bu mesafe azalır.

Yaşamımızda içselleşmiş olması gere-

ken devrimci normlar; kitaplardan olduğu kadar, örnek aldığımız devrimcilerin yaşamından süzülerek oluşur. Aynaya baktığımızda gördüğümüz eksiklikleri aşmanın yollarından biri de, devrimci değerleri yaşamında somutlamış kişileri örnek almaktır. Böyle bir kaygı, önce tek tek şahıslarla, sonra bir bütün olarak örgütle bütünleşmenin yolunu açacaktır. Maddi ve ruhsal şekillenmenin ortaklaştığı, böyle bir ilişki ağında artık herkes yoldaştır.

Yoldaşlar, aynı kaygılarla, aynı yönde ve aynı hedefe koştuğu için; irade ve enerji, adeta tek bir bünyede bütünleşmiş gibi iş görür. Kişinin kendi kendisiyle rekabeti ne denli abes ise, yoldaşlıkta da rekabet o denli abestir; aşındırıcı ve yıkıcıdır. **Güçlendirilmiş bir sevgi bağı** olan yoldaşlıkta bir yarış olacaksa; bu, birbirinin yükünü hafifletme biçiminde olmalıdır. Kaldı ki, örgütsel yaşamın gerekleri, mümkün olan en üst enerji ve olanaklarla karşılanmak durumunda olduğu için; görevlerimizi doğru saptar ve eksiksiz uygularsak, zaten birbirimiz için de çok şey yapmış olur; kucaklaşma hissi yaşarız.

Bir çatışma anında, vurulan yoldaşımızı sırtımıza alarak iki kişilik dövüşmek ne denli onurlu bir davranış ise; günlük yaşamda, bu denli doğru- dan tezahür etmese de, elimizi yoldaşlarımızın omuzundaki yüke atmak; bir yük bulamadığımızda elini avucumuza almak da o denli onurluca ve gerekli bir davranıştır.

Bizler kavgayı kan dökmek ve kan kaybetmek için vermiyoruz; bunlar, gerçekte tercih edilmeyen birer sonuçtur. Ufkunda kavgasızlık olan bir kavganın nefleri olarak biz; sadece attığımız yumruklarla değil, atmak zorunda kalmadığımız yumruklarla da övünebilmeliyiz.

İnsanlık tarihinin tanık olduğu, kardeşleşmenin mümkün olan en nitelikli biçimidir yoldaşlık. Eğer, varolan ilişkilerimizde bu kaliteye ulaşamamışsak, bilinmelidir ki bir şeyler eksik yürüyor. Amaçlanana ulaşmak, elbette ki kolay olmayacaktır. Önemli olan, sürekli olarak olumluya evrilen bir ilişkinin unsuru olabilmektir. O noktada, ilişkide alınan her mesafe, katılan her olumluluk güç ve moral kaynağı olacaktır.

Tahammülsüzlük, öfke ve reaksiyon; yoldaşlık ilişkilerini rayından çıkaran, başkalaştıran; zayıflık ve dağılma tohumları eken özelliklerdir. Yoldaşlar arasında hiçbir sorunun çözümüne bu öğeler eşlik etmemelidir. Her yoldaşımıza yürek sahamızda bir yer ayırmak ve bu yeri sürekli büyütme durumundayız.

Unutulmamalıdır ki devrimcilerin yüreği, bütün insanlığı kucaklayacak güçtedir. Yeter ki, iletişimde dilimiz, yürek dili olsun.

Hepinizi yüreğinizden öpüyorum.

ÇIKTI!..

MARKSİST ÖĞRETİDE KADIN SORUNU

DEVİRİMCİ HAREKET Yayınları

Özel Sayı :1 Mart 1998 Fiyatı: 150.000 TL.

**Biz;
başkaldırının sesi,
kavganın soluğuyuz!
Kadınıyla erkeğiyle
çitlerin olmadığı bir dünyayı
yaratacak olanlar
biziz.**

**Biz isyanız.
Sınıfsal, ulusal, cinsel sömürüye
son verecek olan geleceğiz.**

8 Martları da bu bilinçle karşılıyor, devrimin kadın ve erkek ordusu olarak selamlıyoruz.

**DÜNYA EMEĞİN OLMALI!
YAŞASIN 8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ!
YAŞASIN PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ!**

**Ankara Merkez Kapalı Cezaevi
PKK, PRK-Rizgari, TİKB, TKP(ML), MLKP, TKP/ML,
DEVİRİMCİ YOL SAVAŞ ESİRLERİ VE
DAVA TUTSAKLARI**

Devrimci Hareket Emekçilerine

Merhaba

Başlarken, en içten, sıcak ve samimi selamlarımızı hepinize sunarız.

Biz Maraş zindanında bulunan Kürdistanlı Devrimci politik tutsaklar yayınlamış bulunduğunuz Devrimci Hareket dergisini sürekli ve sistematik olarak okuyup izlemek istiyoruz.

Eğer mümkünse daha önce yayınladığınız derginizin 5 sayısını en son çıkan 6. sayısıyla birlikte göndermenizi, ayrıca bundan sonra çıkaracağınız her sayıdan bir nüsha'nın bize gönderilmesini sizlerden rica ediyoruz. Zira zindanlar üzerine oynanmak istenilen oyunlar sizlerce de malum. Tüm bir bitirme, izolasyon, irade ve inancın kırılmak istenmesi...

Buna karşı durmanın iradesini, inancını kararlılığını taşıyoruz. Bu süreçte bizlere yardımcı olabilecek materyallere ihtiyaç duyuluyor. Derginiz dışında sizleri daha iyi tanıyacak, düşüncelerinizi daha iyi bilecek farklı yayınlarınız varsa (kitap-broşür vb.) onları da bekleriz. Bu ihtiyaçlarımızın karşılanması bizler için oldukça önemlidir. (Toplam mevcudumuz 70 kişiyi aşmaktadır.)

Son verirken insanlığın kurtuluşuna ve devrime olan inanç ve bunun vermiş olduğu güç, coşku ve moralle tümünüzü saygıyla selamlar, yayın ve mücadelenizde üstün başarılar dileriz.

Nuri KAÇMAZ

E Tipi Cezaevi

K.Maraş

Merhaba,

Bizler Devrimci Yol davalarından dolayı henüz tutuklu bir grup arkadaşız.

Ne yazık ki bulunduğumuz cezaevine DEVRİMCİ HAREKET dergisi ulaşmıyor. Bu durumla ilgili muhtelif girişimlerde bulunmamıza rağmen bir sonuç olamadık.

Şayet sizcede olanaklıysa; ilk sayıdan itibaren derginin tümünü ve yayınevi bünyesinde çıkarttığınız kitapları adresimize gönderebilirsiniz?

Duyarlılığınız için şimdiden teşekkür ediyor başarılar diliyoruz.

Kapalı Cezaevi 2.Koşuş Sakarya

Salih KANDEMİR

Süleyman KARAGÜLLE

Merhaba Dostlar;

Geçen her günü gülümseyerek, umut, hüznün ve kavgayla karşılaşan; devrimciliği, hani bir çinçinin seramiği işlerken gösterdiği titizlik, ustalıklarla yaşamaya çalışan dostlarım yeniden merhaba.

Öncelikle biraz kendimden bahsetsem fena olmaz. Şu an cezaevinde olan siyasi bir tutsağım.

Yeniden okuyorum.

Ve geleneğimizin içinden gelen üç (ya da dört) çevrenin birbirlerini kıyasıyla eleştirmelerine karşın, köklü ve ortak bir geleneği sahip olmamızın birbirimize yabancı olmayan insanlar olduğumuzu düşünmenin verdiği rahatlıkla yaşıyorum.

Gündem gazetesinde yayımlanan ilanı gördüm. Dergiyi düzenli gönderebilir ve elinizde sizin basmış olduğu fazla kalmış, satılmayan defolu kitaplardan gönderebilirseniz sevinirim.

Çalışma ve yayım hayatınızda sizlere başarılar dilerim. Umutla kalın.

N.İnan SABIRCAN

Kapalı Cezaevi

2. Koşuş Kırkağaç/Manisa

Merhaba Dostlar,

Öncelikli hepinizi mücadelenizden dolayı kutlayarak baflamak istiyorum. Mücadele çizginizde taviz vermeden yürüdüğünüz yolda biz dostlarınızla paylaşacağınız çok fley olduğuna inanıyoruz.

Ben bu hapisaneye Nevflehir'den geldim. Orada derginizi yakından takip etme olanağımız vardı fakat burada bu olanak yok. Sizden bana sürekli Devrimci Gençlik ve Devrimci Hareket dergisini göndermenizi istiyorum. Tabi malum kitap anlamında yok denecek kadar zayıf bir kitaplarımız var. Bu arada kitapta istemim bulunuyorum. Sizlerden eminim ki biz devrimci tutsaklarımızın bırakmadığımız gibi kitap-dergi-broflür gibi ihtiyaçlarımızı da karşılayacaksınız.

Evet Dostlar, ben DHKP-C davasından yargılandım ve 3 yıl 9 ay ceza aldım. fiu an 9 ay gibi bir zamanım var. Sizlerin bu duyarlılığınızı göstererek göndereceğiniz kitap ve dergiler için flimdiden sonsuz teşekkür ederim.

Dostça selamlar.

Cihan Yıldırım

Gülner Kapalı Hapishanesi 2. Koşuş

Gülner/Mersin

Devrimci Selamlarımızla,

Bizler bir grup devrimciyiz. Şu anda Muğla Kapalı Cezaevinde tutsak bulunmaktayız. Derginizin ilanını Ülkede Gündem gazetesinden okuduk. İçinde bulunduğumuz koşullarda devrimci yayınlarla şiddetle ihtiyaç duymaktayız. Bulduğumuz cezaevinin konumu sosyalist ve ulusal basında yer aldı. Bu nedenle sizlere özel bir ilgi gösterip "afinize sığınarak" derginizi yollarsanız memnun oluruz. Ayrıca diğer devrimci-sosyalist basına (Kurtuluş, Özgür Gelecek, Kızılbayrak, Atılım, Halkın Günü, Alinteri, Özgür Halk) haber verir ve bizlere protokol yollamaları konusunda ısrarcı olursanız memnun oluruz.

Devrimci Selamlarımızla.

D-5 Koşuşu

Cemil Erdem

Merhaba,

Devrimci Hareket dergisini zor şartlar altında bulduk, okuduğumuzda içeriğinin ve dilinin çok iyi olduğunu gördük. Devrimci Hareket dergisine başarılar dileriz.

Oligarşinin tekerleğine hep beraber comak sokacağız.

Yolumuz

Devrim Yolunda

Düşünlerin Yoludur.

"KURTULUŞA KADAR SAVAŞ..."

İçerenköy Devrimci Hareket

Okurları

Kadın Yoldaşlara;

Berber yürüdüğümüz özgürleşme yolunda, ellerimiz birbirine kenetlendikçe bizi ifade eden bayrakta, KARDEŞLEŞME'nin en mükemmel biçimi dalgalanacaktır.

Baskısız, sömürsüz ayrımsız bir dünyanın bugünkü kimliği olan YOLDAŞLIK bilinci ve sıcaklığıyla "8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ"nü zü kutluyoruz.

DEVRİMCİ YOLCU

TUTSAKLAR

ÖRÜMCEK ANANSI'NİN ÖYKÜSÜ

Uzun yıllar önce, Anansi adlı bir örümcek vardı. Anansi, eşiyle birlikte küçük bir Afrika kasabasında sakin bir yaşam sürüyordu. Palmiye şarabından biraz içer, tarlalarda gezinir ve bulduğu bir gölgede saatlerce düşlere daldardı.

Anansi, yine öyle bir gün, düşünürken aklına olağanüstü bir fikir geldi. Heyecanla eşinin yanına koşup;

- En sonunda zamanı geldi diye bağırdı. Artık atalarımaya layık olmalıyım. Dünyadaki bütün bilgileri toplayıp bir ananas kabuğuna doldurmaya karar verdim.

- Anansi! diye bağırdı eşi. Yaşamını sürdürmeye yetecek kadar bilgiye sahipsin. Bir ananas kabuğuna doldurulan bilgiler ne işe yarayacak?

Eşinin yalvarmalarına aldırmayan örümcek Anansi, yanına bir ananas kabuğu alarak yola koyuldu. Yıllarca ortalarda gözükmedi ve kendisinden hiç haber alınamadı.

En sonunda, geri döndüğünde ise, eşini bile kendisini görmekten umudunu kesmiş olarak buldu. Anansi, evinin kapısından içeri girerken yanında, dünyanın bütün bilgisini içine doldurduğu ağır bir ananas kabuğu taşıyordu.

- Dünyanın bütün bilgileri bu ananas kabuğunun içinde, dedi eşine. Şimdi bu bilgilerin güvenliğini sağlamak için, ananas kabuğunu en yüksek palmiye ağacının tepesine gizlemeliyim.

Anansi, ananas kabuğunu bir parça ipe göbeğine bağlayarak palmiye ağacına tırmanmaya başladı. Ancak fazla uzağa gidemeden, tırmanmanın çok güç olduğunu ayırt etti.

Ananas kabuğu gövdesinin ön kısmında olduğu için, bacaklarının hareketini engelliyordu.

- Anansi! diye bağırdı eşi. Neden bu denli uğraşıyorsun? Ananas kabuğunu sırtına bağlayıp tirmansen daha kolay olmaz mı? Eğer gerçekten dünyanın bütün bilgisine sahipsen, neden kabuğu göbeğine bağlayarak tırmanmaya çalışıyorsun?

Anansi tırmanmayı kesip düşünmeye başladı. Sonunda yaptığı işin saçmalığını anlamıştı. Bu kızgınlıkla, ananas kabuğunun düğümünü çözerek, bütün gücü ile yere fırlattı. Ananas kabuğu kırıldı ve içindeki bilgiler, rüzgarın önündeki bulutlar gibi her yana dağılmaya başladı. Anansi, uçuşan bilgilere bakıp düşündü; bütün düşleri yıkılmış, yıllarca süren çabaları boşa gitmişti. Ama sonunda, bir şey öğrendiğini anımsadı: Yaşam için gerekli küçük bir bilginin, ananas kabuğunun içine doldurulan dünyanın bütün bilgilerinden daha değerli olabileceğini öğrenmişti.

Afrika masalı

(Aktaran Gülsüm Cengiz)

ACININ DONUKLUĞU

Nasıl olduysa bilmem
Geçirdik 28 yıla aşkın bir zamanı
Düşündüm
Uzun uzadıya
Neydi 28 yılın bize kattığı
O "son değil" olandan sonra
Birdi on oldu
Şimdi unuttuk saymayı
Alištık belki
Yüreklirimiz alıştı acının donukluğuna
O acılar ki
Deler bağrımızı keskin bıçakcasına
İlk önce kurşunda tek tek bulan yığıtleri
Bombalar geldi ardından
Ve de toplu imha...
Alištık belki
Sayamıyoruz artık
Tek tek isimler kalmıyor belleğimizde
Sıra neferiymeşcesine
Bırakarak onurlu yaşamı bizlere
Gidiyorlar darağacındaki ilmiğe
Ve şimdi
Yetmiyor darağaçları
Zor geliyor belkide
Açıkcası korku sardı bedenlerini
Çatışma diyorlar artık adına
Ve işkencede ölüme intihar
Alištık belki
Acının donukluğunu deldi geçti
yüreğimizi
Eskidenden adetmiş
Yas tutmamak yığıtçe ölenlere
Yine de tek damlası akıyorsa
gözlerimizden yaşın
Daha dik tuttuğumuz için başımızla
Koskoca 28 yıl geçti
Kızıldere'den sehpadan bu yana
Nasıl olduysa oldu
Şimdi
Unuttuk belki binlercesinin adını
ve
İnanın ki dostlarım
Affetmeyi öğrenmedik hiç bir zaman
O yüzden
Alištık belki
Acının donukluğuna

Arslan

Ölürken qünesteydi
Bu yüzden gözleri
ıslı ıslıdı
son sözleri

ULAŞ BARDAKÇI SİYORT..